

Fikir Kırıntıları - 9

Bu kitap Derin Düşünce Fikir
Platformu'nun okurlarına
armağanıdır.

www.derindusunce.org

İçindekiler

Önsöz	6
Avrupa savaşabilir mi?	7
Çin'deki tuhaf gıdalar üzerine... ..	10
İsrail'in en korktuğu silah... ..	13
Bill Gates, Dünya Sağlık Örgütü ve Monsanto.....	16
Neden uyumuyoruz?	18
Şanghay İşbirliği Örgütü Türkiye için Avrupa Birliği'ne bir alternatif olabilir mi?.....	20
Doğu Akdeniz'de ne kadar gaz var? Savaş çıkar mı?.....	23
Çin'in yakın tarihi üzerine.....	25
Olimpiyatların zararları... ..	27
Topraklarımızı gasp etmek isteyen şirketleri yakından tanıyalım: Glencore	29
Satılık Demokrasi	31
Çin neden bu kadar güçlü?	34
Mahrem hayattan mahrum olmak.....	38
Beynini tam kapasite kullanmak isteyenler için... ..	40
Birleşik Türk Devletleri Federasyonu	42
Çamurun altında Paris şehrini arayacağımız gün... ..	44
High-Frequency Trading: Riskler, ahlâkî, hukukî ve siyasî veçheleri.....	47
Lobi faaliyetleri hukuk devletini nasıl yıkar?	49
Enerji dünyamızın gizli kahramanı: Kömür	52
Çin'de Su, Hava ve Toprak Kirliliği.....	54
Can Çekişen Fransız Endüstrisi.....	57
Yaklaşan küresel açlık tehlikesinin gerçek sebepleri ve Türkiye için tedbirler	58
Marx neden sömürgeci devletleri savunuyordu?.....	61
Bir kelebeğin kanat çırpması fırtına başlatabilir mi?.....	62
Karbon 14 testine ne kadar güvenebiliriz?	66
Akıncı'nın jeopolitik satranç tahtasındaki neticeleri.....	70
İsrail neden 37 Amerikan askerini öldürdü?	72
Harvard Üniversitesi'nden iki ünlü ekonomist neden yalan söyledi?	75
Jeopolitik ve diplomaside temel kavramlar	79
ABD başkanı Trump neden Grönland'ı satın almak istedi?	82

Amerikan donanması 22.5 milyar \$ ARGE bütçesini hiçbir işe yaramayan savaş gemileri için nasıl yaktı?	84
Rusya ve Fransa neden çekiliyorlar?	86
Alman Mucizesi... Örnek alınacak bir başarı mı yoksa bir şehir efsanesi mi?.....	89
Doğal kaynaklar gerçekten tükeniyor mu? Nüfus kontrolüne gerek var mı?	91
Tarafsız aydın olur mu?	93
Uzay kimin malı?	95
Ekmek ile hükümet devrilir mi?	97
Kendi silahını yapamayan bir ülkenin bağımsız dış politikası olamaz... ..	98
5G Kavgası, kişisel bilgilerimiz, ulusal güvenlik ve Huawei	100
İnsansız psikiyatri, uysal vatandaş ve bio-totalitarizm	103

Önsöz

Elinizdeki 105 sayfalık bu kitap, **Fikir Kırıntıları-9**, Derin Düşünce'nin sosyal medyada paylaştığı mesajları kitaplaştıran derlemelerin dokuzuncusu. Gayemiz, dayatılan sahte gündemler ve iş hayatındaki uzmanlaşmadan kaynaklanan ufuk daralmasını engellemek, merak uyandırmak ve okurlarımızı araştırmaya teşvik etmek. Fikir Kırıntıları-9'un sorguladığı 40 konu şöyle:

1. Avrupa savaşabilir mi?
2. Çin'deki tuhaf gıdalar üzerine...
3. İsrail'in en korktuğu silah...
4. Bill Gates, Dünya Sağlık Örgütü ve Monsanto...
5. Neden uyumuyoruz?
6. Şanghay İşbirliği Örgütü Türkiye için Avrupa Birliği'ne bir alternatif olabilir mi?
7. Doğu Akdeniz'de ne kadar gaz var? Savaş çıkar mı?
8. Çin'in yakın tarihi üzerine...
9. Olimpiyatların zararları...
10. Topraklarımızı gasp etmek isteyen şirketleri yakından tanıyalım: Glencore
11. Satılık Demokrasi
12. Çin neden bu kadar güçlü?
13. Mahrem hayattan mahrum olmak...
14. Beynini tam kapasite kullanmak isteyenler için...
15. Birleşik Türk Devletleri Federasyonu
16. Çamurun altında Paris şehrini arayacağımız gün...
17. High-Frequency Trading: Riskler, ahlâkî, hukukî ve siyasî veçheleri...
18. Lobi faaliyetleri hukuk devletini nasıl yıkar?
19. Enerji dünyamızın gizli kahramanı: Kömür
20. Çin'de Su, Hava ve Toprak Kirliliği
21. Can Çekişen Fransız Endüstrisi
22. Yaklaşan küresel açlık tehlikesinin gerçek sebepleri ve Türkiye için tedbirler
23. Marx neden sömürgeci devletleri savunuyordu?
24. Bir kelebeğin kanat çırpması fırtına başlatabilir mi?
25. Karbon 14 testine ne kadar güvenebiliriz?
26. Akıncı'nın jeopolitik satranç tahtasındaki neticeleri
27. İsrail neden 37 Amerikan askerini öldürdü?
28. Harvard Üniversitesi'nden iki ünlü ekonomist neden yalan söyledi?
29. Jeopolitik ve diplomaside temel kavramlar
30. ABD başkanı Trump neden Grönland'ı satın almak istedi?
31. Amerikan donanması 22.5 milyar \$ ARGE bütçesini hiçbir işe yaramayan savaş gemileri için nasıl yaktı?
32. Rusya ve Fransa neden çekişiyorlar?
33. Alman Mucizesi... Örnek alınacak bir başarı mı yoksa bir şehir efsanesi mi?
34. Doğal kaynaklar gerçekten tükeniyor mu? Nüfus kontrolüne gerek var mı?
35. Tarafsız aydın olur mu?
36. Uzay kimin malı?
37. Ekmek ile hükümet devrilir mi?
38. Kendi silahını yapamayan bir ülkenin bağımsız dış politikası olamaz...
39. 5G Kavgası, kişisel bilgilerimiz, ulusal güvenlik ve Huawei
40. İnsansız psikiyatri, uysal vatandaş ve bio-totalitarizm

Avrupa savaşabilir mi?

- Avrupa Birliği (AB) üyelerinin toplam askerî bütçesi 250 milyar €; Rusya'nın ise 65 milyar \$. Ama Rusların ezici üstünlüğü konusunda hiç kimsenin şüphesi yok ve AB kendini savunmaktan aciz bir ölkeler topluluğu. Neden NATO'suz bir Avrupa, askerî mânâda sıfır?
- AB ölkelerinin savunma harcamalarını birleştirecek ortak bir vizyon, tehdit algısı, ortak hedefler koyan bir dış politika yok. Avrupa devletlerinin ticarî menfaatleri yakın görünse de jeopolitik açıdan dünyadaki diğer ölkeler kadar birbirleriyle çatışmaktalar. Açalım.
- Onbinlerce AB askeri sınırlarda bekliyor; av uçakları gökyüzünde devriye geziyor; radarlar ufukları tarıyor. Ama bütün bu birimlerin eşgüdümü NATO tarafından sağlanıyor. NATO ise Avrupalı olmayan bir gücün, ABD'nin yönetiminde.
- Peki NATO'ya bağlı olmayan Avrupa askerlerini kim yönetiyor? Aralarında ortak bir yönetim yok mu? Önce savunma bütçelerinin durumuna bakalım. Savunma bütçelerinin GSMH'ye oranı 1989'dan 2017'ye kadar sürekli düşüş halinde.
- Avrupa'nın ulusal orduları sürekli azaltılan bütçe sebebiyle zayıflıyor. 208.000 askerle en güçlüleri olan Fransa bile tek başına büyük bir askerî operasyon yapabilecek durumda değil. Alman ordusunun skandalları ise sık sık ulusal medyada alay konusu oluyor.
- Evet, Fransa'nın Afrika'da dar kapsamlı müdahaleleri oluyor ama diğer ölkelerle ortak çalışmayı bilmiyorlar. İtalya, İngiltere, Polonya birlikte Afganistan ve Irak'ta bulunuyor ama bu operasyonların komutanı Avrupa değil NATO.
- Kısacası, ABD yardım etmezse Avrupa ne kendini savunabilir ne de yabancı topraklarda operasyon yapabilir. Ne eksik bunun için?
- Para? Silah? Hayır; hepsinden önce ortak bir siyasî irade gerek. Yani ortak menfaatleri müdafaa amaçlı bir strateji, ortak yasal zemin, ortak bütçe. Görünürde bunların hiç biri yok. Neden?
- %90 Rus gazı kullanan Doğu Avrupalı üyeler ile İskoçya açıklarından kendi petrolünü çıkartan İngilizlerin (Brexit'ten önce) ortak strateji geliştirmesi zor.
- Ya elektriğinin %75'ini kendi nükleer santrallerinde üreten ve uranyumu Afrika'dan gasp eden Fransa? Böyle bir ölkede, nükleerden çıkan ve [Kuzey Akım 2 boru hattıyla Rus gazı için merkez üs haline gelen Almanya ile enerji tedarik güvenliği mutabakatı yapabilir mi?](#)
- Yahut sınır güvenliğine bakalım: Yunanistan, Bulgaristan ve Macaristan Suriye ve Afganistan'dan, İtalya ve İspanya ise Libya, Mali ve Nijerya'dan gelen kaçak göçmenlerden muzdarib. Diğer AB ölkeleri için bu uzak bir sorun. Özellikle son 10 üye için esas tehdit Rusya. Yani?

- Sınır güvenliği başlığı altında ortak bir strateji oluşturmak da imkânsız: [Rusya'ya karşı soğuk savaş dönemini andıran füze ve radar sistemleri](#) icab ederken kaçak göçmenlerle mücadele daha "polisye" yöntemleri gerektiriyor.
- Üçüncü mesele silah tedariki: Savunma sanayii çok gelişmiş olan Fransa, potansiyel bir Avrupa ordusunun en büyük tedarikçisi olmaya aday. Ama İsveç ve Almanya dışında bu yeni ordudan para kazanabilecek fazla ülke yok. Meselâ Polonya için "bedava" NATO silahları çok daha iyi.
- Çek cumhuriyeti, Polonya ve Slovakya 2ci dünya savaşında Hitler'e satıldıkları için haklı olarak Londra ve Paris'e pek güven duymuyorlar. Muhtemel bir Rus tehdidi karşısında Neville Chamberlain'in 3 Eylül 1939'da yaptığı ihanet tekrarlanabilir.
- Ek olarak, Sovyet Rusya'nın liderliğindeki Varşova Paktı'ndan yeni kurtulmuş Baltık Cumhuriyetleri ve Doğu Avrupalı üyeler için NATO (=ABD) güvenli bir liman. Oysa doğum sancıları içinde kıvranıp duracak bir AB ordusu Rusya'ya karşı tamamen etkisiz kalır.
- Kısacası AB üyelerinin menfaat ve risk algıları birbirinden uzak. Ortak ordunun savunacağı "ortak menfaatler" hemen hemen yok gibi. Peki hiç askerî işbirliği yok mu? Var tabi. Meselâ Alman-Fransız ortak kara birliği. Nedir?
- 1989'da kurulmuş, 5600 askerden oluşan birliğin amacı Avrupa'nın savunması değil Mali, Orta Afrika gibi bölgelerde terörle mücadele eden hükûmetlere eğitim vermek. Yani ortak, ordu, ortak strateji gibi fikirlerden çok uzak.
- NATO'nun kendisi de ortak Avrupa Ordusu önünde bir engel. AB üyesi olmayıp NATO üyesi olan ülkelerin askerlerini yönetebildiği için NATO komutası önemli bir üstünlük. İngiliz, İspanyol, Macar av uçaklarının Baltık denizinde Rus tehdidine karşı devriye gezmesi az bir şey değil.
- Avrupa ülkeleri NATO'nun politik tavrını belirleyen genel sekreteri seçiyor. Askerî komuta ise Amerika'nın elinde. 17 AB ülkesinde 70.000 ABD askeri görev yaparken bağımsız Avrupa savunmasından bahsetmek imkânsız.
- Avrupa savunmasıyla ilgili her türlü askerî aracın, mühimmat ve yedek parçanın tedariki de Amerikalıların elinde. 2014-2016 arasında ABD Avrupa'ya 63 milyar €'luk silah sattı. Aynı dönemde AB'nin ABD'ye sattığı silah sadece 7.5 milyar €!
- ABD silahı kullanmak, ülkenin anahtarlarını ABD'ye vermek demek. Meselâ F-35 savaş uçağını alan her ülke, uçuş planı, yakıt, mühimmat gibi [gizli verilerin ABD'de toplanmasını](#) da kabul etmiş oluyor.
- Hatta ABD isterse uçakların kalkmasını engelleyebilir. Yapar mı? Geçmişe bakarsak... 1ci körfez savaşında Irak'a saldırmak istemeyen Chirac Fransa'sını cezalandırmak isteyen ABD, Fransa'ya askerî ambargo koydu. Sonuç?
- Uçak gemilerinde kısa kalkış için kullanılan katapultları alamayan Fransa'nın uçak gemileri kullanılamaz hale geldi. Yani ABD için "müttefik" olmak dost olmayı gerektirmiyor.
- ABD, kendi üretmediği silahların satışına bile karşıyor. Silah ABD malı parçalar içeriyorsa veto koyuyor. Meselâ 2018'de Fransa'nın Mısır'a Rafale savaş uçağı satmasını engelledi çünkü uçakla birlikte ABD tasarımı balistik füzeler verilecekti.
- Amerikalıların gözünde bu bir şantaj değil; hak edilmiş bir kontrol mekanizması. Zira ABD ordusu Avrupa'daki birlikleri için yılda 25 milyar \$ harcıyor. NATO'ya ayrıca ödedikleri para bunun dışında.
- Son zamanlardaki ABD, Fransa ve Almanya arasındaki gerginliği bu zeminde okumak gerek. Trump AB üyelerinin NATO'ya daha fazla para vermelerini istiyor ve 5ci maddeyi askıya almakla tehdit ediyor. Yani bir NATO üyesi saldırıya uğrarsa ötekilerin savunma garantisini.
- Türkiye'yi şikâyet eden Fransız CB Macron Kasım 2019'da şöyle demişti: "Bu NATO'nun beyin ölümüdür. ABD'nin NATO üyeleri ile stratejik koordinasyonu yok ve çıkarlarımızın söz konusu olduğu bir bölgede başka bir NATO üyesi olan Türkiye'nin saldırganlığına maruz kalıyoruz.
- Trump ise Avrupa'nın çaresizliğini işaret edip Fransızlarla şöyle alay etmişti: "CB Macron Avrupa'yı savunmak için Avrupa ordusu kurmak istiyor. Ama 1ci ve 2ci dünya savaşında düşman Almanya idi. Ne oldu? ABD gelip onları kurtarana kadar Almanca öğrendiler. NATO'ya para verin ya da...
- Çok başlılık ve ABD baskıları yüzünden ortak ordu kuramayan Avrupa liderleri ağız değiştirdiler ve "stratejik bağımsızlık" olarak yeni bir hedef koydular: Güçlü bir savunma sanayii. İlk somut adımlardan biri New Generation Fighter (NGF) savaş uçağı. Amaç ve başarı ihtimali nedir?

- Amaç, 2040'ta ABD'ye rakip olmak. Başarma ihtimali? Bir kere çok pahalı: 2026'da uçacak ilk prototip 4 milyar €. Fransızlar Alman ve İspanyol ortaklarla birlikte bu yükü paylaşmak istiyorlar ama... Geçmişteki bir hata tekrar ediliyor. Nedir?
- Geçmişte "ortak" Avrupa uçağı başlamış fakat satılması yasak ülkeler gibi politik sebepten Fransa yalnız kalmıştı. Şu an 2 Avrupa uçağı, Rafale ve EuroFighter rakip oldu. Yeni savaş uçağı NGF da aynı yolda. Brexit yüzünden İngilizler koptu; İsveç ve İtalya ile Tempest'i yapıyorlar.
- Ayrıca Fransa'nın stratejik menfaatlerinin diğer ülkelerle bağdaşması zor. Zira Fransızların Münhasır ekonomik bölgesi ABD kadar! Yeni Kaledonya'daki nikel madenlerinden Guyana'daki uzay üssüne, Madagaskar'dan Akdeniz'e uzanan bir alanda Fransız menfaatleri var. Yani?
- Fransa'nın ihtiyacı olan "Avrupa ordusu" ABD ordusu gibi donanma ağırlıklı. F-35 ve Harrier gibi dikine kalkışlı uçaklar, uzun menzilli savaş gemileri ve denizaltılara ihtiyacı var. oysa Almanya karacı bir vizyona sahip; kıyıları ve sınırları savunmak önemli. Tıpkı Rusya ve Çin gibi.
- Avrupa Birliği savunma araştırmaları için 13 milyar € bir bütçe öngördü 2019'da. Amerikalılar bütçenin yapısı ve araştırma projeleri üzerinde söz hakkı istediler. Hatta Avrupalı diplomatları Brüksel'deki ABD elçiliğine çağırıp misilleme yapmakla tehdit ettiler.
- Son Avrupa zirvesinde ise "kötü yola düşen" bütün Avrupalı liderler süt dökmüş kedi gibiydiler; NATO'yu övmek için birbirleriyle yarıştılar.
- Netice? Avrupa Birliği NATO'suz (=ABD'siz) kendini savunamaz. Yani AB bağımsız dış politika yapamaz. Bu durumda ne Avrupa Birliği'nin ne de tek tek Avrupalı devletlerin bağımsızlığından söz edilemez.

Çin'deki tuhaf gıdalar üzerine...

By my on Kas 21, 2020 in [Aforizmalar](#), [Çin](#) | [Edit](#)

[Facebook](#)[Twitter](#)[WhatsApp](#)[Pinterest](#)[LinkedIn](#)[Gmail](#)[WordPress](#)[Tumblr](#)[PrintFriendly](#)[Email](#)[Partager](#)

Çin tarihinde çok sayıda açlık yaşanmıştır. Çin, coğrafyası itibarıyla gıda üretim kapasitesi düşük bir ülkedir. Verimli toprak ve su azdır. Sürekli sel ve kuraklık yaşanır. Eski Çin'de imparatorlar o sene zengin olan bölgelerden alıp fakir bölgelere yardım yaparlardı. Bugün ise Çin'de verimli topraklar ve su kaynakları dengesiz bir şekilde dağılmıştır. Üstelik batıdaki ovalar şehirleşme yüzünden kaybedildi ve su kaynakları kirlendi.

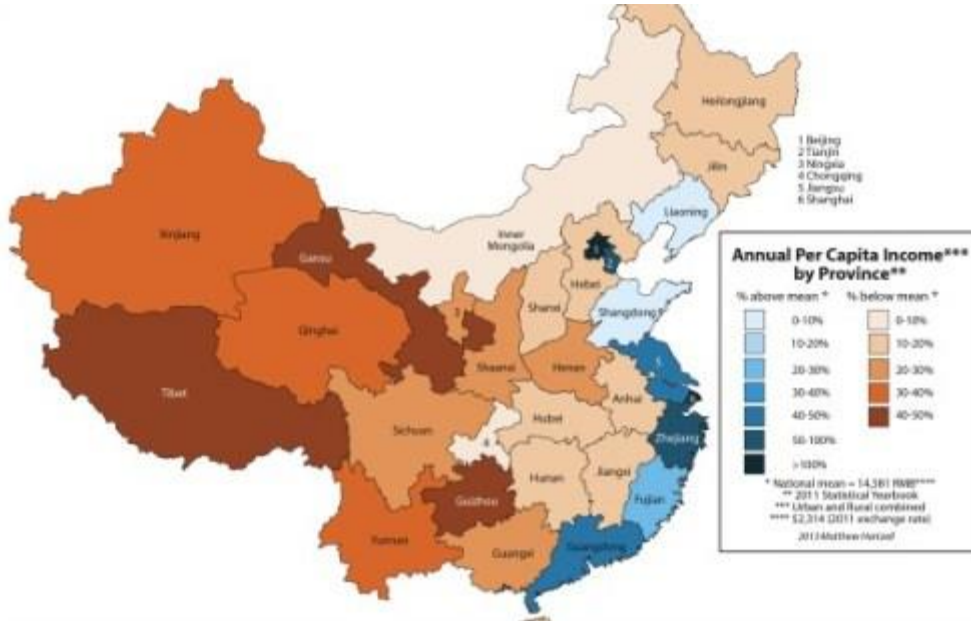

Mao'nun aptallığı yüzünden başlayan büyük açlık sırasında insanlar birbirlerinin çocuklarını bile yemişlerdi. Kısacası Çinliler asırlar boyu her türlü böcek vahşi hayvan ve bitkiyi, hatta çürük şeyleri bile yemek zorunda kaldılar.

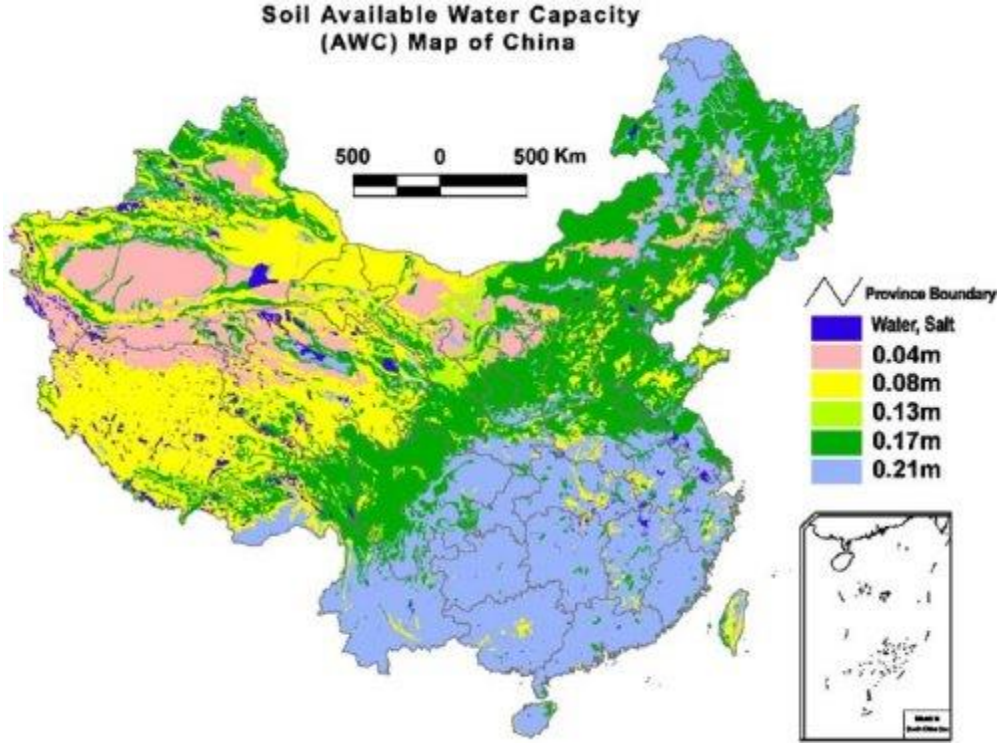

Geleneksel tıp da bu davranışı yani böcek ağaç kökü, çürümüş hayvan organları yemeyi normalleştirdi.

Çin'deki gelir dağılımı dengesizliği Amerika'ya benziyor fakat nüfus çok daha büyük olduğu için problem korkunç boyutlarda. İç bölgelerdeki fakirler, kıyılarda yaşayan zengin Çinlilerin kölesi.

Başlarken söylediğimiz Çin'deki tarımsal kaynakların yetersizliği ve dengesiz dağılmış olması, gıda konusunda ulusal bir dayanışma gerektiriyor. Fakat tam tersine Çin,encil kapitalizm yoluna girdi.

Bundan dolayı muhtemel bir krizde Çin'in bazı bölgelerinde açlıktan insanların ölmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Ve tabii bunlara bağlı sosyal patlamalar...

İsrail'in en korktuğu silah...

- İsrail'in en korktuğu silah hangisi? MOSSAD Rus toprağında Moskova'dan izinsiz operasyon yapabilir mi? Atlantik'te ağaç kütüğü taşıyan bir gemi neden İsveç'ten Cezayir'e, Moskova'dan Tel Aviv'e kadar bütün diplomatları titretti?
- Moskova, 30 Temmuz 2009... Citroën marka otomobilin yanında, yerde cansız yatan kişi Andrei Barabenko. Moskova'nın güneybatısında, evinin önünde vurulan Barabenko, S-400 ve S-300 uçaksavar füzelerini üreten Almaz-Antey firmasının ihracat sorumlusuydu. Ne oldu?
- Almaz-Antey sıradan bir Rus şirketi değil. Rusya'nın farklı yerlerinde 57 üretim ve araştırma merkezi var. 100.000 kişi çalışıyor ve 2018 cirosu 9.8 milyar \$; dünyanın en büyük 15 silah üreticisinden biri.
- Barabenko cinayetini anlamak gerek. Zira uluslararası güç dengeleri ve raconlar normal şartlarda görünmez. Bu bir tiyatro gibidir; perde açılır; oyuncular gelir gider. Bitince perde kapanır. Ama bazen oyunculardan birinin ayağı dekora takılır; bir pano düşer; kulis görünür.
- İşte Barabenko'nun öldürülmesine kadar giden olaylar zinciri de "kuliste" makyaj yapan kralın pantolonsuz görüldüğü o an gibi. Devletlerin ölümüne gizledikleri sırlar kısa bir süre için görünür oldu. Nedir? Gelin zamanı geri alıp bir kaç ay öncesine dönelim...
- 2009 yazı, Malta bandıralı bir yük gemisi Baltık denizinde Atlantik Okyanusuna doğru yol alıyor. Kaptan ve mürettebat gibi sahibi de Rus. Finlandiya'dan ağaç kütüğü yükleyen bu gemi 2 kez korsanların saldırısına uğrayacak, Rus donanması ve İsrail hükümeti kırmızı alarmı geçecekti...
- Finlandiya'dan Cezayir'e kütük götüren bir Rus gemisi neden korsanların ilgisini çekti? Baltık denizinde korsan ne arıyor? Geminin Sahibi Victor Meteyev neden saldırıyı polise bildirmedi?
- Bunlara cevap vermek için korsan(?) saldırılarından sonra Rusya'nın verdiği tepkilere bakalım... ve tabi İsrail başbakanı Şimon Peres'in Dimitri Medvedev ile görüşmek için Moskova'ya gitme sebebine... Bütün bunlar 1.5 milyon \$ değerinde kütük yüklü bir gemi kayboldu diye mi oldu?
- Ama önce geminin rotasını ve yola çıkarken meydana gelen garip olayları konuşalım. Finlandiya'nın Jacobstad limanından kütükler yüklenirken ülkenin nükleer güvenlik polisi gemiyi kontrol etmeye geliyor. Neden acaba? Uranyum veya nükleer atık taşıyan bir gemi değil Arctic Sea.
- Finlandiya polisini işkillendiren şey, geminin Kaliningrad'da 3 hafta kalmış olması. Rusya'nın Baltık denizindeki tek kıyısı olan bu bölge aynı zamanda FSB'nin ve Rus

mafyasının gizli operasyonlar için üs olarak da kullandığı bir yer. Ama kontrol sorunsuz geçmiş ve gemi yola koyulmuş.

- İsveç açıklarından geçerken bu defa narkotik şubesinden olduğunu söyleyen bir polis(?) botu gemiyi durduruyor ve kontrol etmek için güverteye çıkıyor. Bir kereste gemisinin bu kadar şüphe uyandırması tuhaf gelebilir ama "bizim" Arctic Sea de biraz sabıkalı. Neden?
- Bu gemi 2007 ve 2008'de de uydu takip sisteminin ekranlarından kaybolup tekrar ortaya çıkmış. Kimileri Rus mafyasından, kimileri KGB'nin yeni adı olan FSB'den şüpheleniyor. Yani geminin ait olduğu Solchart Management AB paravan bir şirket olabilir.
- İsveç narkotik polisi adına gemiye çıkan ekibe zoom yapalım şimdi: İsveç içişlerinin "bunları biz göndermedik" dediği polisler(!) fazlasıyla atletik tipler ve İngilizceyi fazla iyi konuşuyorlar. Sonradan korsan olduğu iddia edilecek olan ekip gemide 10 saat kalıyor ve her yeri arıyor.
- Korsan(?) olmalarına rağmen gemi mürettebatına karşı çok nazikler ve hiç bir şey almadan, sadece yüzlerce fotoğraf çektikten sonra gemiyi terk ediyorlar. Avrupa'nın korsanları bile medenîymiş... Yersen!
- Kaptan olan biteni gemi sahibine bildiriyor. Denizcilik kurallarına göre böyle bir saldırıdan sonra geminin en yakın limana çekilmesi ve hasar tespit, sigorta vs için teftiş edilmesi gerek. Ama gemi sahibi hiç bir şey olmamış gibi Cezayir'in Bejaya limanına gitmelerini emrediyor.
- Bu saldırıdan(?) ancak 5 gün sonra armatör Victor Meteyev'in İsveç otoritelerine durumu ihbar etmesi ilginçtir. İsveçliler derhal bir soruşturma başlatıyorlar ve resmî olarak "bunlar bizim polis memurlarımız değil" diye cevap veriyorlar.
- Arctic Sea Baltık denizinden çıkıp Manş'a giriyor. İngiliz - Fransız sularından geçerken kesintisiz uydu sinyali (AIS) gönderiyor. Ama İspanyol kara sularına girerken sinyal yeniden kesiliyor. Gemiye takip eden bir Rus gazeteci(?) bir kaç saat daha AIS sinyali verildiğini iddia etti ama...
- Gazeteci için "?" işareti koyduk zira Mikhail Voitenko biraz fazla şey biliyor hatta bazı olayları önceden tahmin ediyor. Ölüm tehdidi alıp önce Türkiye'ye, ardından Tayland'a kaçması, olaylara yaklaşma şekline bakılırsa Voitenko bir gizli servisin basın bürosu gibi çalışmış.
- Bu arada Arctic Sea bir kez daha korsanların(!) saldırısına uğruyor. 8 kişilik korsan ekibi gemiyi ele geçiriyor ve 1.5 milyon \$ fidye istiyor. Bu miktar geminin taşıdığı kütüklerin değeri kadar. Kuzey Atlantik'te 150 senedir ilk defa korsanlara rastlıyoruz. Bu da bir başka gariplik...
- Gemi sahibi (nedense) Stockholm'deki Rus büyükelçisine haber veriyor. Moskova topa giriyor ve geminin bulunması için NATO'dan yardım istiyor. 1.5 milyon dolarlık kütük taşıyan bir gemi için neredeyse dünya savaşı çıkacak!
- Olay Avrupa sularında cereyan ettiği ve gemi AB üyesi Malta'da kayıtlı olduğu için Arctic Sea Brüksel projektorlerinin altında. Uluslararası Denizcilik Bürosu'na göre (International Maritime Bureau) bu olaylara "korsanlık" demek zor.
- Malta hükümet sözcüsü de "bu korsanlıktan çok gizli ve yasa dışı bir kargonun aranmasına benziyor" demiş. Gerçekten, dünyanın en yoğun deniz trafiği olan bölgelerinden birinde gemi kaçırmak, polis kılığında güverteye çıkma vs. Bunlar pek inandırıcı değil.
- Medvedev, dönemin savunma bakanı Anatoli Serdioukov'a Arctic Sea'yi bulmasını kameralar önünde resmen emrediyor. Ruslar gemiyi bulmak için Karadeniz donanmasından 5 destroyer ve 2 nükleer denizaltı gönderiyorlar! Gemilerde Rus özel harekât askerleri de var. (Spetsnaz)
- Ama Fransız donanmasına ait bir uçak Arctic Sea yük gemisini Ruslardan önce buluyor. Cap Verde açıklarında, 400 deniz mili uzaklıkta. Rus komandosu gemiye yaklaşıyor ve ...Sürpriz! Gemi isim değiştirmiş ve Kuzey Kore'de kayıtlı bir geminin adını alıp "Chong Jin 2" olmuş.
- Komando güverteye tırmanıyor ve tek kurşun atmadan gemiyi 8 silahlı korsanın(?) elinden kurtarıyor. Ruslar gemiyi Cap Verde'nin başkenti Praia'ya götürüyorlar ve soruşturma komisyonunu bekliyorlar. Ama Rus komisyon üyeleri çok tuhaf bir şekilde geliyorlar. Nedir?
- Moskova'dan gelen savcılar 3 adet devasa askerî nakliye uçağı ile iniyorlar: Her biri 40 ton yükü 6 saatte 5.000 km uzağa götürebilecek kapasitede olan Iliouchine 76'lar. Bir kaç müfettişi getirmek ve 15 kişilik mürettebat ile 8 korsanı(?) Moskova'ya götürmek için biraz fazla değil mi?

- Iliouchine 76'ların hacim ve ve ağırlık kapasitesine bakılırsa Ruslar acilen gizli ve büyük bir yükü gözlerden kaçırmak ister gibiler. Tesadüfe bakın ki korsanlar(?) da kaçırdıkları Rus gemisini Atlantik'te Rusların kullanabildiği tek hava üssünün yanına götürmüşler.
- Ruslar korsanları, mürettebatı ve tonlarca ağırlıktaki gizli yükü alıp Moskova'ya gidiyor. Spetsnaz askerleri de gemide. Arctic Sea kütükleri önce Kanarya adalarına bırakmak istiyor ama İspanyol yetkililer asker taşıyan bu geminin ticarî statüsünü kaybettiğini söylüyorlar.
- İlk rotadaki Cezayir limanı olan Bejaya yetkilileri de Arctic Sea'yi reddedince kayıtlı olduğu Malta'ya, Valetta limanına gidiyor. Hiç bir ülkenin istemediği, nükleer veya zehirli bir yük taşıdığından şüphe edilen gemi Valetta'ya gelince yetkililer göstermelik bir arama yapıp olayı örtüyorlar.
- Cap Verde'de yakalanıp Moskova'ya götürülen korsanlar(!) ise 7-8 sene hapis cezasına çarptırılmış ve kimse ile görüştürülmüyor. Kimsenin Arctic Sea'de olup bitenleri sorgulaması istenmiyor.
- Tabi sadece Arctic Sea ile ilgili bilgilere bakarak olayı çözmek imkânsız. Gemiye Baltık denizinde durduran ve fotoğraf çeken polisleri(!) hatırlayın. Şimon Peres'in Dimitri Medvedev ile görüşmek için acil Moskova'ya gitmesi bu olaydan 24 saat sonra. Bu önemli.
- İkinci nokta, 2008 Ağustos ayında başlayan Rus-Gürcü savaşı. Abazaların ve Güney Osetyalıların da dahil olduğu savaş, Orta Asya petrolünü Avrupa'ya taşıyacak olan Nabucco projesine ağır darbe vurmuştu. Ayrıca Ruslar NATO'ya "fazla" yaklaşan ülkelere sert bir mesaj vermiş oldular.
- Dünya basınına pek yansımada ama bu savaşta Ruslara büyük sıkıntı veren bir şey vardı: İsrail dronları. Rus hava savunma sistemleri hazırlıksız yakalanmıştı. Ruslar İsrail ile gizli bir anlaşma yaptılar. Nedir?
- İsrail Gürcülere dron sevkiyatını durduracak, karşılığında Ruslar da Tahran'a S-300 vermeyeceklerdi. İki taraf için de acı bir reçeteydi bu çünkü satış kontratları imzalanmış, sevkiyat ve ödeme başlamıştı... en azından takvime bağlanmıştı.
- İşte Almaz-Antey şirketi ve ihracat sorumlusu Barabenko burada devreye giriyor. Çünkü Tel-Aviv söz verdiği gibi Gürcüleri savaşın ortasında yaya bıraktı. Almaz-Antey de Putin'in özel emriyle S-300 sevkiyatını durdurdu.
- Tabi Barabenko'yu MOSSAD vurdu diye bir fantezi uydurulabilir ama bu racına uymaz. Yani İsrail'in Rus toprağında Moskova'dan habersiz adam vurması "saygısızlık" olur. Ayrıca Ruslar bu tür tehditlerden korkacak tipler değiller. Diğer ihtimal?
- Baltık denizinin "fotoğrafçı polisleri" neden fotoğraf çekti? MOSSAD gemiyi batırabilirdi meselâ. Fotoğraflar Şimon Peres tarafından Moskova'da Putin'e sunuldu. "Bak, senin adamların senden habersiz anlaşmamızı bozuyor" denildi.
- İsrail'in gemiye çıkarttığı adamlar maddî zarar vermediler. Bir ihtimal AIS sistemini sabote etmiş olabilirler. Yani kaptan uydu sinyallerini kapattığını zannederken gemi hâlâ görünür durumda kalmış olabilir. Bu tez gazeteci Mikhail Voitenko'nun neden çok şey bildiğini açıklıyor.
- İsrail bu sayede Putin'i ve Rus hiyerarşisini çiğnemedi. Ama gemiyi uydudan takip ederek Putin'in ne yaptığını izlemiş oldu. Meselâ gemi Cebelitarık'tan Akdeniz'e girseydi veya bir İran gemisine yaklaşıyorsa sabotaj kaçınılmaz olacaktı.
- MOSSAD'ın görevi fotoğraf çekip anlaşmanın bozulmak üzere olduğunu Putin'e göstermekti. Barabenko ise muhtemelen para için Putin'den gizli bir işe kalkıştı. Putin'in söz konusu anlaşmayı kasten bozup MOSSAD'a yakalanınca Barabenko'yu günah keçisi yapması pek mantıklı görünmüyor.
- Putin de Şimon Peres'ten kesin delilleri aldıktan sonra kendi adamının cezasını kendi elleriyle verdi. KGB'nin eski güzel(!) günlerindeki gibi. Neticede milyarlık silahlar söz konusu olduğunda Putin bile sürüyü gütmekte zorlanabiliyor. İsrail ise menfaatlerini ilgilendiren konularda Rus çiftliğini Ruslardan daha iyi biliyor...

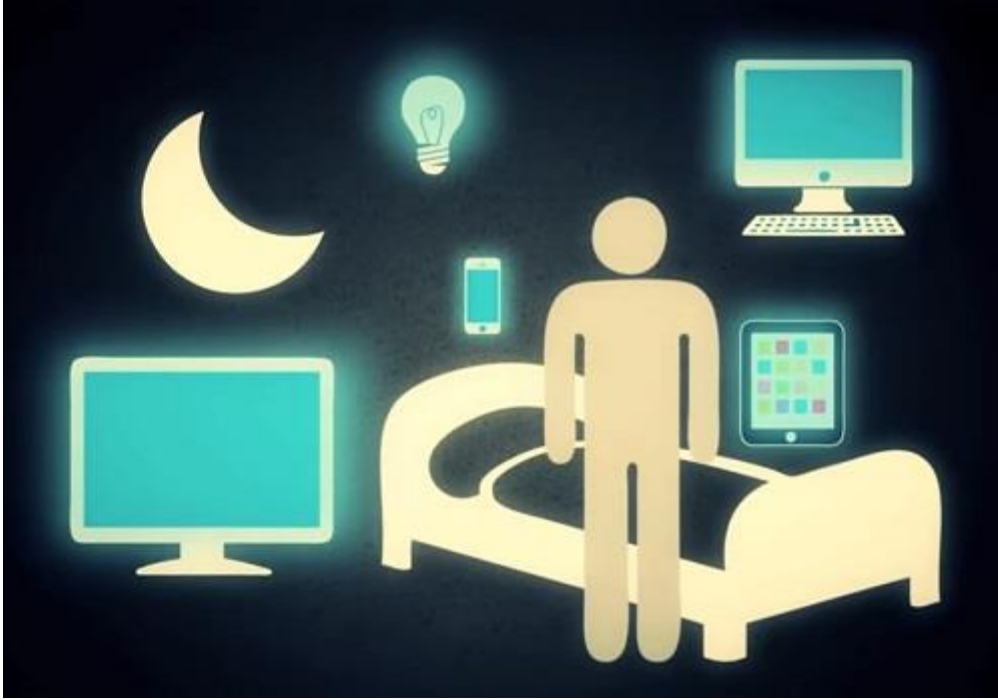
Bill Gates, Dünya Sağlık Örgütü ve Monsanto...

- Bill & Melinda Gates vakfı'nın aktifleri 50 milyar \$, Dünya Sağlık Örgütü bütçesinin 10 katı. Vakfın amaçları? Fakirlikle mücadele, aşı, kızların eğitimi, kadınların özgürleşmesi! Alkış! ... Ama ... bu para doğrudan ihtiyaç sahiplerine yahut STK'lara verilmiyor. Ya ne oluyor?
- ABD kanunlarına göre vakfı vergiden kurtarmak için harcanması gereken asgarî seviye %5. Tesadüfe bakın, Bill & Melinda Gates vakfı da tam bu kadar parayı yardım için kullanıyor. Gerisi? Vakfa bağlı bir trust bu parayı bir yatırım portföyü olarak yönetiyor. Meselâ?
- Petrol (Total, BP), GDO'lu gıdalar (Monsanto/Bayer) ve silah üreten firmalar. Matrak değil mi? İnsanlığa hizmet(!) için kurulmuş bir vakfın sahip olduğu 50 milyar doların 47.5 milyar \$'lık kısmı petrole, gıdalarımızı kirleten GDO'ya ve silahlara yatırılmış.
- Daha da iyisi var: 2014'te Bill & Melinda Gates vakfı'nın trust aracılığı ile 540 milyon \$ Coca Cola hissesi almış. Aynı sene Bill & Melinda Gates vakfı Kenya'da Coca Cola'nın ihtiyacı olan meyveleri üretecek 50.000 çiftçiye eğitim vermiş. İnsanî yardım... Yersen!
- Tabi Coca Cola kâr ettiği zaman hissedar Bill & Melinda Gates vakfı payını alıyor. Bill Gates 45 Afrika ülkesinden daha zengin.
- Diyebilirsiniz ki, "adam çalışmış; Microsoft'u kurmuş; zengin olması normal...". Eğer siz İstanbul'un fethinden beri günde 10.000 \$ kazanıyor olsaydınız ve haftasonu, tatil demeden her gün çalışsaydınız ancak 2 milyar \$ biriktirebilirdiniz. Bakın Bill Gates'in kaç parası var?
- Sermayesi olan, kafası çalışan, riskleri göze alabilen ve çalışkan insanların zengin olması elbette normal ve meşru. Ancak devletin kamusal alanı altın tepside sunduğu çakma iş adamları bunlardan değil.
- Bill & Melinda Gates vakfı Kenya'da GDO'lu mısır araştırmaları ve üretimi için 35 milyon \$ harcadı. Ama sıtma aşısından farklı olarak Bill vakfının GDO araştırmaları konuşmak istemiyor. World Economic Forum gibi ortamlarda nadiren bazı soruları cevaplıyor.
- Bill & Melinda Gates vakfı GDO konusunda vitrinde olmak istemeyen Monsanto'nun sevimli yüzü. Afrika'da GDO'lu gıdaların yayılması için çalışan vakfı Monsanto fonluyor. (Bkz. Vakfın tanıtım broşürü, Funding partners bölümü). B & M Gates Vakfı da Monsanto hisse senetlerini satın alıyor.
- Bill Gates'in fikri gibi sunulan insanî yardım(!) projelerin mimarları Monsanto'dan ayrılıp(?) Bill & Melinda Gates vakfı tarafından işe alınmış kişiler. Meselâ Robert Horsch.
- Monsanto bildiğiniz gibi GDO'lu kısır tohumlarla ABD, Güney Amerika, Hindistan ve Avustralya'daki çiftçileri esir almıştı. [Monsanto tohumları ile çalışan bölgelerde çiftçi intiharları hızla arttı](#). Monsanto dünyanın en nefret edilen şirketlerinden biri oldu.

- Zararlı böceklerle karşı Monsanto ilaçlarını kullanmak zorunda kalan çiftçiler, GDO ile kirlenen tarlalara başka tohum ekemediklerinden firmanın kölesi oldular. Bugün de durum aynen devam ediyor.
- Ne yazık ki Türkiye’de [aydın/akademisyen geçinenler](#) uykuda...
- Bill Gates GDO’lu tohumları “açlıkla müdafaa” maskesi altında bedava dağıtıyor. Bu aşamada para ile satılmasından bir farkı yok çünkü [Monsanto ürünleri bir ülkeye girince çiftçiler gübre, böcek ilacı vs herşeyi bu firmadan almak zorunda](#). Yoksa tarım duruyor.
- Monsanto’nun GDO’lu tohumları kısır olduğu için her sene firmadan yeni tohumlar almak zorundasınız. Polenler yoluyla GDO yerli türleri de kirliteceği için organik tohumların GDO ile aynı bölgede, yanyana üretilmesi imkânsız.
- Netice: Bu sadece bir örnek. Gerçek hikâye kötü kalpli Bill Gates’in gizli planları değil; mesele çok daha büyük ve ideolojik. Nedir?
- [Liberalizm ideolojisi yüzünden ulus-devletler giderek aslî görevlerini terk ediyor](#). Suçla, açlık veya hastalıkla mücadele Bill & Melinda Gates vakfı gibi vakıflara, gerçekte onları fonlayan Monsanto gibi şirketlere kalıyor. Üstelik...
- Üstelik insanî yardım(!) vakıflarını fonlayan bu şirketler harcadıkları parayı vergiden düşüyor. [Vergi gelirleri azalan ulus-devletler de kamusal alanı biraz daha özel şirketlere terk ediyor](#).
- Çakma vakıflar ise fakirleri gerçekten kurtarabilecek okul, sağlık ocağı, su kuyusu gibi projeler yapmıyorlar. Bunun yerine ucuz, gösterişli ve kâr getiren operasyonları tercih ediyorlar. Fakir balık tutmayı öğrenmiyor; bir kaç bayat balık ile fotoğraftaki yerini alıyor.

Neden uyumuyoruz?

- Az uyuyunca daha çok yaşama imkânı mı buluyoruz? Daha çok kazanmak, üretmek, tüketmek ve eğlenmek... Uyku problemini tamamen çözdüğümüzde rüya görmeyen bir insanlık mı çıkacak ortaya? Robotlaşmış, hayvanî arzuları dışında hiç bir şeyi olmayan bir insanlık?
- Modern hayatın hakim olduğu şehirlerde ortalama uyku süresi 6.5 saat. Bizden önceki kuşak 8 saat uyuyordu. 1986-2020 arasında gençlerdeki (15-17 yaş) uyuma süresi 55 dakika kısaldı.
- Uyku eksikliği, gençlerdeki şişmanlık ve şeker hastalığının temel sebeplerinden. 5-7 saat uyuyan insanlarda kalp hastalıkları %100 artıyor.
- 19cu yüzyıldan başlayarak sokakların aydınlatılması tehlikeleri azaltırken gecelerimizi ikinci bir gündüze dönüştürdü.
- Gece uyumak yerine sinema, lokanta vb yerlerde tüketmek mümkün olunca gece çalışmak mümkün hale geldi. Toplumun bir kısmı gece çalışınca uyumak isteyen "fakirleşti" yani satın alma gücü azaldı. Haliyle gece üretmek mecburi oldu.
- Aslında sağlıklı bir vücut kendi ritminde yaşıyor. Hava kararınca melatonin hormonu üreterek vücudu uykuya hazırlıyor.
- Ama bilgisayar ve telefonların mavi ışığı bu hormonun salgılanmasını etkiliyor. Harvard üniversitesinden bir grup araştırmacı 6.5 saat ekran kullanan insanlarda melatonin salgılanmasının 3 saat geciktiğini keşfetmiş.
- Amerikan ordusu "beyaz taçlı" denen bir serçe türünün Alaska'dan Kaliforniya'ya göç ederken 7 gün uyumadığını keşfetmiş. Bu yeteneği kendi askerlerine kazandırmak için deneyler yapıyorlar şimdi.
- 2ci dünya savaşında *Blitzkrieg* sırasında Alman piyadesinin 20 kg'lık çantayla günde 60 km yürümesi, pilot ve panzer sürücülerinin 18 saat hiç dinlenmeden savaşması için *pervitin* kullanılmıştı.
- Askerler arasında bilinen adıyla «*Panzerschokolade*». Amerikalılar o zamanlar *ritalin* kullanıyorlardı, İngilizler ise *benzedrin*. Bu uyarıcılar metamfetamin içeren psikoaktif maddelerdi. Etki? 24 saat süren bir heyecan hali ve bağımlılık. Bugün IŞİD'li teröristlerin kullandığı *captagon* da aynı türden.

- Amerikan ordusu 2006'dan beri askerlerine kafeinli sakız dağıtıyor. Fransız pilotlar kana yavaş karışan 300 mg kafein hapları alıyorlar. Ama kafein etkisi 6 saat sürüyor. ABD ordusunun izin verdiği amfetamin ise 10 saat!
- Yan etkileri? Kalp krizi, duygusal dengesizlik, intihar ve bağımlılık. [Amerikan ordusunda intihardan ölen askerlerin savaşta ölenlerden fazla olduğunu biliyor muydunuz?](#)
- Fakat ABD daha iyisini(!) buldu: Modafinil. Askerler 48 saat hiç uyumadan görev yapabiliyor. Çin, Hindistan, Kanada, Hollanda, Güney Kore'de askerî laboratuvarlarda denendi. 1991-2003'te Irak'a saldıran Fransız lejyonerler ve Amerikalı pilotlar aynı molekülü kullandı.
- Bugünlerde bu ilaç normal insanlara veriliyor. Sebep? Uyku ile ilgili rahatsızlıklar. 1999'da 25 milyon \$ olan satışlar 2006'da 600 milyon \$! Doktorlar her geçen gün kullanım sahasını genişletiyorlar; gece çalışanlar meselâ.
- Az uyuyunca daha çok yaşama imkânı mı buluyoruz? Daha çok yemek, içme, üretmek ve tüketmek... Uyku problemini tamamen çözdüğümüzde rüya görmeyen bir insanlık mı çıkacak ortaya? Robotlaşmış, hayvanî arzuları dışında hiç bir şeyi olmayan bir insanlık?

Şanghay İşbirliği Örgütü Türkiye için Avrupa Birliği'ne bir alternatif olabilir mi?

- PKK'ya destek olan, FETÖ'ye kanat geren, daima Kıbrıs'ta Yunanistan'ı, Kafkaslar'da Ermenistan'ı tutan ABD ve Avrupa yerine Avrasya'da güvenli limanlar bulabilir miyiz?
- Türkiye kuruluşundan itibaren yüzünü Batı'ya döndü. NATO, OECD, Avrupa Birliği... Ekonomisi, güvenlik ve dış politikası Batı'nın gölgesinde ilerledi. Tahran ve Moskova ile yaptığı her iş birliği ise "eksen kayması" çılgınlıklarıyla protesto edildi. Türkiye için doğru yol hangisi?
- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) yerine Şanghay İşbirliği Örgütü'ne (ŞİÖ) üye olabileceğini açıklamasının ardından projektörler ŞİÖ'ne çevrilmişti. Bu sinyal nedense çabuk unutuldu.
- Oysa o tarihte (Kasım 2016) Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Geng Şuang, Türkiye'nin ŞİÖ'ye üyelik başvurusu yapması durumunda bu başvuruyu değerlendirmekte istekli olduklarını söylemişti.
- Rusya Parlamentosu'nun üst kanadı Federasyon Konseyi'nin Savunma Komitesi üyesi Aleksey Puşkov ise "Türkiye'nin ŞİÖ üyeliği Erdoğan için mantıklı bir adım olur. AB'den farklı olarak ŞİÖ üyeleri tamamen egemen" demişti.
- NATO, AB, OECD, BM ve UNICEF gibi BM organları sürekli gündemde ama en az bunlar kadar önemli olan ŞİÖ nedense ilgimizi çekmiyor. Oysa çekmeli. Neden?
- ŞİÖ ülkeleri dünyadaki karaların %25'ini, dünya nüfusunun %40'ını, küresel GSMH toplamının %20'sini teşkil ediyor (2018). Tabi örgütün liderliği Pekin ve Moskova'nın elinde. İki resmî lisanın Rusça ve Çince olması, bu asimetrisinin görünen ucu. ŞİÖ'den önce liderlerine bir bakalım...
- Çin ve Rusya liderleri sık sık bir araya gelip ne kadar iyi anlaştıklarını(?) dünyaya gösteren pozlar veriyorlar. Yakın tarihte komünizm çatışı altında birleşemeyen bu iki süper güç, devlet kapitalizminde ittifak edebilir mi?
- [Rusya ve Çin soğuk savaşta, ortak Amerikan tehlikesi karşısında bile ittifak edemediler](#); ayak oyunları yaptılar.
- Yine de iki ülkenin ortak yönleri çok: Çin ve Rusya'nın okyanuslara erişimi sınırlı. Ruslar kuzeyde buzlar, güneyde İstanbul boğazı, batıda NATO havuzu olan Baltık suları ve

doğuda Japonya ile çevrili. Çin'in ticaret yolları ise Tayvan, Malezya, Filipinler vb NATO proxy'leri ile kontrol ediliyor.

- Hayatî ehemmiyet taşıyan petrol ve gaz yolları da NATO kontrolünde. Çin'in ithalat, Rusya'nın ise ihracat için kullandığı enerji yollarında ABD donanması ve vasalları var. Pakistan, Doğu Türkistan, Arakan gibi çıkış yollarına yatırım yapan Pekin karşısında ABD'nin Daeş birliklerini buluyor.
- Yani İngiliz ve Amerikalı subayların, tarihçi ve devlet adamlarının asırlardır savunduğu "Rimland" doktrini yani Avrasya kuşatması hâlâ yürürlükte. [Bu meseleyi şu kitapta haritalarla anlatmıştık.](#)
- Peki Avrasya'nın büyük ülkeleri neden birlikte hareket edemiyor? Meselâ Pekin, Moskova, Ankara, Tahran... İngilizlerle başlayan ve ABD ile devam eden bu ablukaya son vermek için bir proje geliştirilemez mi? Siyasî, ekonomik, askerî sahalarda ortak karar üretilemez mi?
- Bazı okurların aklına avrasyacılık ve Aleksandr Dugin gelecektir. Veya Turan, İslâm birliği yahut neden olmasın... Pekin'in ipek yolu projesi etrafında kurulacak bir ticaret federasyonu... Ama bu tezlerin hepsi bir tür "Avrasyacılık" türü gibi görünse de ortada büyük bir sıkıntı var. nedir?
- Tek bir Avrasyacılık yok ve bu projeler birbiriyle uyumsuz ve/veya rakip hatta düşman. Rusya Avrasya'nın çarı olmak istiyor. Çin, ticaret imparatorluğu peşinde. [Bizdeki Türkçüler ve İslâmcılar ise iktisadî, içtimaî ve jeopolitik karşılığı henüz bina edilmemiş; romantik gelişmeler içinde.](#)
- Evet; şimdi Şanghay İşbirliği Örgütü'ne biraz daha yakından bakalım. ŞİÖ, bölgesel bir işbirliği örgütü. Temel amacı güvenlik; 1996'da Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan tarafından "Şanghay Beşlisi" adıyla kuruldu. 2001'de Özbekistan'ın da katılmasıyla ŞİÖ adını aldı.
- Örgütün uluslararası yapısında düzenli toplanan Devlet Başkanları Konseyi ve Hükümet Başkanları Konseyi'nin yanı sıra sekreterlik, Bölgesel Anti-Terör Yapısı, Dışişleri Bakanları Konseyi gibi yapılar var.
- Örgütün sekreterliği Pekin'de, Terörle Mücadele Kuruluşu ise Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te. 8 üyenin yanı sıra 4 gözlemci (Afganistan, Belarus, İran, Moğolistan) ve 6 diyalog ortağı var (Ermenistan, Azerbaycan, Kamboçya, Nepal, Sri Lanka ve Türkiye).
- Çin ile ilgili küçük bir parantez: Pekin sadece kendi kurduğu örgütlerle değil mevcut uluslararası kurumların başına yerleştirdiği yöneticiler ile de önemli bir diplomatik atağa kalktı. BM'nin 15 organından 4'ü Pekin kontrolünde: Gıda, endüstri, telekom ve havacılık.
- 2020'de Dünya Fikrî Mülkiyet Örgütü WIPO'nun başkanlığı da az daha Pekin'in eline geçiyordu. Bu artan [Çin baskısının zararlarını Dünya Sağlık Örgütü'nün COVID mücadelesinde görüyoruz](#) hep birlikte.
- Peki ŞİÖ'nün Avrupa Birliği'nden farkı ne? ŞİÖ AB'ye alternatif olabilir mi? Avrupa Birliği, egemenlik transferini öngören hükümetler üstü bir yapı. ŞİÖ ise işbirliği için kurulmuş hükümetler arası bir yapı.
- AB'nin ekonomi, politika, güvenlik ve insan hakları konusunda bağlayıcı bir müktesebatı var. Üye ülkelerden parlamenterlerin temsil ettiği ve yasama gücü bulunan bir meclisi, mahkemesi, marşı ve tüm üye ülkelerin bayraklarının yanında kullandığı bir bayrağı ile federal bir devlete benziyor.
- Oysa ŞİÖ'de bunlar mevcut değil. AB'nin üye ülkeleri arasında insan, sermaye ve ürünlerin serbest dolaşımı bulunurken ŞİÖ'de bunlar da yok. AB, diğer ülkelerle de serbest ticaret anlaşması imzalayabilirken ŞİÖ üyeleri kendi aralarında bile serbest ticaret anlaşmasına sahip değil.
- Tabi bayrak, marş gibi simgelere bakarken AB ile ilgili önemli zaafı gözden kaçırmayalım: [AB üyeleri enerji ve güvenlik konusunda o kadar zıt denklemlerin içindeler ki, ortak bir ordu ve ortak bir dış politika oluşturmıyorlar.](#)
- ŞİÖ'ye kıyasla, AB'ye daha çok benzeyen Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) var. Rusya, Kazakistan, Ermenistan, Belarus ve Kırgızistan'ın üye olduğu AEB'de insan, sermaye ve ürünlerin serbest dolaşımı bulunuyor.
- 2013'te Putin'in danışmanı Sergey Markov "Türkiye hem NATO üyesi, hem de ABD'nin en yakın müttefiklerinden. ŞİÖ üyelerinin bu şartlarda Türkiye'yi tam üyeliğe kabul etmesi mümkün değil ama AEB'ye üye olabilir" demişti. Tabi bu gündeme gelirse Karabağ sorunu çok ciddi sıkıntı olur.
- İsterseniz Türkiye'yi 2014 yılında Avrasya Ekonomik Birliği üyeliğine davet etmiş olan [Kazakistan lideri Nursultan Nazarbayev'i de hatırlayalım...](#)

- Avrupa Birliği İngiltere'nin ayrılması ile ciddi bir deprem geçiriyor; İrlanda sınırının ne olacağı henüz belli değil. Diğer yandan [lobi faaliyetleri Brüksel'i küresel şirketlerin noteri yaptı. Avrupa'da demokrasi ve hukuk can çekişiyor.](#)
- Covid salgını sırasında gördük; Avrupalılar hiç bir dayanışma göstermediler. İtalya ve İspanya yalnız bırakıldı. Yunanistan'ın ekonomik bunalımda gırtlığı sıkılmıştı zaten. [Polis şiddetinin korkunç seviyelere tırmandığı Avrupa bize ne verebilir?](#)
- Yani Türkiye için Avrupa sadece bir pazar olabilir; hukuk, siyaset veya bir başka konuda çatı olamaz. [Avrupalılar ile uzun vadeli ortaklıklara girmek menfaatlerimize aykırı.](#)
- Gelelim ŞİÖ'ye. Keşmir meselesi üç üye arasında büyük bir gerginlik sebebi: Çin, Pakistan ve Hindistan. Her üç ülkenin nükleer silahı var.
- Ayrıca ŞİÖ ülkelerinin etrafı NATO üsleriyle çevrili. Bu üslerin bir kısmında nükleer silahlar var. Eski-komünist bloktan kopup AB üyesi olan doğu Avrupa ülkelerinde onbinlerce NATO askeri tatbikat yapıyor. Gürcistan ve Ukrayna fiilen bölündü. "Renkli" devrimler Avrasya'da kan döküyor.
- Çin'in yeni ipek yolu projesinin önemli bir kolu Keşmir'den geçerek Pakistan'dan Hint okyanusuna ulaşıyor. Hindistan bu bölgede Pakistan hakimiyetini kabul etmiyor. Ama bu yol Pekin'e gaz ve petrol eristirmek için çok önemli.
- Başka mesele: ŞİÖ bölgesi Pekin'in serbest ticaret bölgesi olmaya aday. Ama Rusya kendi kontrolündeki Orta Asya devletlerinin Çin mallarına, özellikle de savunma sanayinin rekabetine açılmasını istemiyor.
- Yani gerginlik ve menfaat çatışması bakımından ŞİÖ Avrupa'dan daha iyi durumda değil. Diğer yandan... ŞİÖ bölgesi dünyadaki petrolün %25'ini, gazın %50'sini, kömürün %35'ini ve uranyumun %50'sini barındırıyor.
- Netice? Türkiye ne yapmalı? Avrupa mı Avrasya mı? ["Eksen kayması" gibi zehirli kelimelerden arınmış bir şekilde düşünemez miyiz?](#)
- Kısa vadede Türkiye'nin AB'ye sırt çevirip Avrasya Ekonomik Birliği'ne veya ŞİÖ'ye üye olması ne gerekli ne de mümkün. Ancak S-400 alımından sonra bazı sert hamleler beklenebilir. Türkiye kendi muharip uçağını geliştirene kadar Çin veya Rusya ile işbirliği yapabilir.
- Türkiye'nin ŞİÖ'ye uzak durup Atlantikçi bir çizgiye oturması da anlamsız. [PKK'ya silah veren; 15 Temmuz ve sonrasında FETÖ'nün yanında duran ülkelerle neyin ittifakını yapabiliriz?](#)
- Türkiye eskisinden çok daha pragmatik oynuyor. Doğu Akdeniz'deki doğal gaz meselesinde Fransa, Yunanistan, [Güney Kıbrıs ve İsrail'i karşısına almaktan korkmadı. Baştan düşmanca davranan İtalya'yı yanına çekmeyi başardı.](#)
- Avrupa'da İslâm düşmanlığı körükleniyor ama Avrasya da bu konuda güvenli bir liman değil. Rusya'nın nüfuz ettiği Türk devletlerinde bile İslâm düşmanlığı var. [Ayrıca ŞİÖ üyelerinin terörle mücadele ederken İslâm düşmanlığına hiç kaymadıkları söylenemez.](#)
- Kısacası "Türkiye AB'ye mi girsin yoksa ŞİÖ'ye mi?" sorusu yanlış. Avrupa, norm ve standartları ile bir pazar. Zengin ama hasta devletlerden oluşuyor. [ŞİÖ ise enerji zengini dinamik bir bölge. Deniz, demir ve kara yolu ile AB pazarına erişmek istiyor.](#)
- Her iki bölgede Türkiye'nin menfaatleri var. [birini alması için diğerini terk etmesine gerek yok.](#) Ama her iki bölgede Türkiye için tehditler var. bu tehditler dar bölgelerde düşük yoğunluklu sıcak çatışmaya bile dönüşebilir. (Doğu Akdeniz ve Karabağ'da gördük.)
- YapılMaması gereken iki hata var:

1.

1. İki taraftan birini seçip diğerine düşman olmak,
2. "Aman tatsızlık çıkmasın" deyip yurttaki barış dünyada barış stratejisi uygulamak; herkesle iyi geçinmeye çalışmak.

- Türkiye'nin hiç bir şantajı boyun eğmeden batıda ve doğuda menfaatini koruması gerek. Bunun için [millî teknolojiye, caydırıcı orduya güçlü istihbarata](#) ihtiyacı var. Bu güvenli çerçevede AB ve ŞİÖ bölgeleri Türkiye için yeni fırsatlarla dolu: Ticarî, teknolojik, diplomatik...

Doğu Akdeniz’de ne kadar gaz var? Savaş çıkar mı?

- Bugüne kadar Gazze, Mısır, İsrail, Güney Kıbrıs ve Lübnan açıklarında bulunan gaz Norveç’in rezervleri kadar yani 3.5 trilyon m3. Bu Avrupa’nın 3.5 yıllık tüketimi demek.
- AB ülkeleri ve Türkiye GazProm’dan 200 milyar m3 gaz alıyorlar. Yani D. Akdeniz gazı Avrupa’ya taşınırsa Rusya ciddi zarar görür. Rusya’nın ihracat gelirlerinin %80 petrol ve gaz olduğunu da unutmayalım.
- Kızılhisar adası neden önemli? Oruç Reis’in gaz bulunması? Akdeniz’de Rus, Amerikan, Katar, Fransız ve İtalyan şirketlerinin bulduğu ispatlanmış rezerv bir kaç trilyon m3. Bu gazın en yakın Pazar Avrupa’ya taşınması için boru hattı ve sivilleştirilmiş doğalgaz gemilerinin #MaviVatan’dan geçmesi gerekiyor.
- EastMed doğal gaz boru hattının tahmini maliyeti 6 milyar \$. Covid sebebiyle dünya ekonomisi yavaşladı. Enerji karteli bölgedeki yatırımlarını azaltmayı düşünürken Türk-Yunan gerginliği başladı. Bir bakıma Erdoğan bu işe çomak soktu, “benden izinsiz olmaz” dedi.
- Tabi söz konusu ülkelerin askerî baskısı vs akla gelebilir ama önemli olan herkesin toplam ordusu değil “masada dönen para”. Yani 6 milyar \$ boru hattı maliyeti mevcut arama maliyetine eklenecek ve Avrupa’ya bir kaç yüz milyar \$ değerinde gaz satılacak. Ve tabi pasta nasıl bölüşülecek?
- Yani Türkiye burada her projeyi engelleyen yaramaz çocuk rolünde değil; payını istiyor. İspatlanmış rezerv önemli ama şu an için Rusya, ABD, Katar gibi üreticilerle rekabet edecek durumda değil. Türk-Yunan gerginliği yatırımcıları korkutuyor.
- Eğer Türkiye EastMed boru hattını ve sivilleştirilmiş gaz taşıyan gemileri engellerse üretilen gaz uzun süre bölge ülkelerinin ihtiyacını karşılamak için kullanılabilir yahut Ceyhan üzerinden Avrupa’ya ulaştırılabilir. Tabi bu Avrupa’yı fena halde Türkiye’ye bağımlı yapar.
- Meseleyi kendi menfaatleri doğrultusunda yontmak isteyen Fransa tam da burada topa giriyor: Yunanistan ve Güney Kıbrıs’a birlik gönderiyor; ortak tatbikat yapıyor...
- Türkiye Fransa’yı sadece Doğu Akdeniz’de değil [bütün Afrika kıtasında rahatsız etmeye başladı...](#)
- Meselâ Libya’nın enerji kaynaklarını sömürmek isteyen [Fransa hiç beklemediği bir engele, Türkiye’ye tosladı.](#)

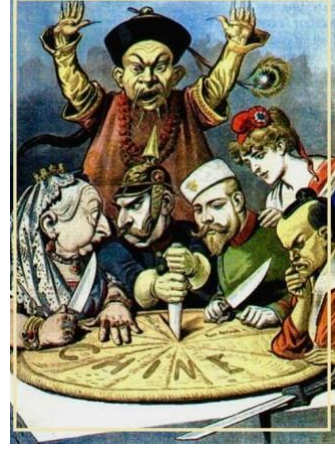
- Fransa cumhurbaşkanı Macron, gerginliği [kendi menfaatleri için tırmandırırken bunu Avrupa'nın güvenliği gibi göstermek istiyor ama olmuyor](#).
- Macron dünyada pek saygı gören bir lider değil. Chirac yaptığı pislikleri iyi örterdi. Macron kısa vadeli menfaatleri için tavşanı ve tazıyı destekleyip petrol, uranyum ve gaz çalmak istiyor. Hırsızlığın bile bir "adabı" var ve Fransa bu yüzden yalnızlaştı.
- [Aslında Macron'un kişisel hataları bir yana, Avrupa'nın ortak bir enerji, savunma ve dış politikası olamaz](#). Neden?
- [Ortak bir Avrupa ordusu kurulması önündeki engelleri](#) burada anlatmıştık; böyle bir orduyu muhtemelen Kıyamet gününe kadar görmeyeceğiz.
- Netice? 1) Türkiye #MaviVatan'ın sınırlarını dünyaya kabul ettirmek istiyor. 2) Gaz çıkmasa bile Kızılhisar açıkları stratejik öneme sahiptir. Hem İsrail, G. Kıbrıs ve Mısır'ın Avrupa'ya erişmesi engellenebilir hem de Türkiye'nin bölgesine sıkışıp kalmasının önüne geçilir.
- Netice [Devam] 4) Diplomasi askerî tedbirle desteklenmezse etkisizdir. Bu, her an savaş çıkabilir anlamına gelmez. 5) [Avrupa'nın ortak tepki vermesi zor zira Almanya North Stream 2 projesi ile önemli bir role soyundu ve D. Akdeniz gazı bu işi bozar](#).
- 6) Muhtemelen Doğu Akdeniz'de daha çok gaz var ama malum sebeplerle açıklanmıyor. Rusların Avrupa'ya gaz satmasını engelleyebilecek kadar çok... Paranoya? Kırım açıklarındaki gaz rezervini araştırın ve Ukrayna'nın bu gazı çıkarmaya karar verdiği gün başlayan Kırım işgalini hatırlayın.

Tavsiye okuma:

1. [Dikkat Kitap: Petrol kandan ağırdır](#)
2. [Dikkat Kitap: Savaş Meydanda Değil Masada Kazanılır](#)
3. [Dikkat Kitap: Derin Savaş](#)

Çin'in yakın tarihi üzerine...

- Çin'in tarihini bilmeyenler bu ülkenin 21ci yüzyıldaki yükselişine şaşırıyor. Oysa Çin sefaletten yükselmiyor. Sadece 19cu yüzyılda uykuya dalmıştı; şimdi uyanıyor. Neden?
- Dört asır önce Çin muazzam bir küresel ticaret ağının merkezindeydi. Avrupa ve Rusya'da 80 milyon insan yaşarken Çin 100 milyon insanı besliyordu. Çin'deki imparatorluk Avrupalıların rüyalarında bile göremeyeceği kadar gelişmiş ve organize idi.
- Çin imparatoru vergileri emek (kamu hizmeti) ve bakır para olarak topluyordu. Hizmet vergisini toplamanın zorluğu ve bakır paraların taşınmasındaki zorluk sebebiyle 1580'de imparator gümüş para reformu yaptı.
- Fakat Çin'de gümüş yoktu. Nereden buldular? İspanyollar bugün Boliviya sınırları içinde olan Potosi madeninden çıkardıkları gümüş karşılığında kumaş, porselen ve çay alıp Avrupa'ya satıyorlardı.
- 16cı asırda dünyada dolaşan gümüşün %50'si Güney Amerika'dan geliyordu. Çin ise o devirde tıpkı bugün olduğu gibi dünyanın fabrikasıydı. İhracata dönük üretim yapılıyordu. Yani üç beş hatıralık eşya değildi satılan. Lizbon, Paris, Londra ve Amsterdam'daki zenginler için özel imalattı.
- 1570'te Meksika'daki İspanyol sömürge valisi kralına yazdığı mektupta şöyle diyordu: "...Çinlilere satabileceğimiz hiçbir şey yok. Bizim ürettiğimiz şeylere ihtiyaç duymuyorlar. Tek istedikleri gümüş..."
- İngilizler devletin de ortak olduğu "East India Company" vasıtasıyla Hindistan ve Güney Doğu Asya'da bir monopol kurmuşlardı. Kendileri üretmeseler bile her ticaretten haraç yiyorlardı. Fakat Çin'in kendi topraklarında monopol olmasına tahammül edemiyorlardı.
- East India Company'nin yöneticileri para kazanma hırsı ile delirmiş tiplerdi. Sömürge olan Hindistan'da afyon üretilip Çin'e satmaya başladılar. Bağımlılık yapan, aileyi ve ekonomiyi çökerten bu maddenin satılması ve kullanımı Çin imparatoru tarafından 1913'te yasaklandı.
- Yasaklara rağmen İngilizler ülkeye gizlice afyon sokmaya devam ettiler (Rüşvet, mafya vs). 1750'lerden 1800'lerin ortasına gelindiğinde afyon sevkiyatı 40 katına çıkmıştı. [Amerikalılar da el altından uyuşturucu soktular ve Roosevelt ailesi bu yolla zenginleşti.](#)
- İmparatorun afyonu engellemesini durdurmak için İngilizler iki kez savaş açtılar. İngiliz donanması Çin limanlarını bombaladı ve çok sayıda insan öldü. Çin, afyon ticaretini serbest bırakmak zorunda kaldı ve Hong Kong'da bir İngiliz kolonisi kurulmasını kabul etti.
- 1839'dan 1860'a kadar süren bu baskı Çin'de iç istikrara, ekonomiye ve aile yapısına yıkıcı etki yapacak, ülke bir dizi iç savaşa sürüklenecekti.
- Bir an için bunun tersini düşünün: Çin donanması Londra'yı bombalamış. İngiliz limanları ambargo altında. Sebep? Komünist parti Çin malı kokain ticaretinin İngiltere'de serbest bırakılmasını istiyor. Devlet otoritesi sarsılıyor; çeteler, ayaklanmalar ve iç savaş...
- İşte bu yüzden Çinliler 1839-1860 dönemini büyük bir utanç ve öfke ile hatırlıyorlar. İkinci afyon savaşından sadece 40 yıl sonra yani 1900'lerin başında Çin'in dünya ticareti içindeki payı %30'dan %6'ya inmişti.
- Kısacası İngilizler ticarette yenemedikleri rakiplerine silah zoruyla uyuşturucu satmış ve ülkenin geleneklerini, ailesini yerle bir etmişlerdi.
- Bugün gerek Pekin yönetimi gerekse iş adamları ABD'deki vahşi kapitalizmi aratmıyor. Acaba sebebi sadece para hırsı ve dünya malı sevgisi mi yoksa ABD ve Avrupa'dan geçmişin intikamını alma isteği mi?

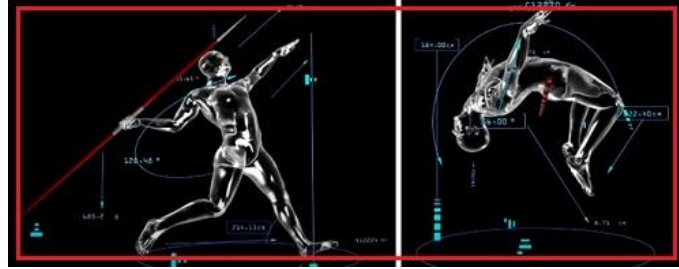

Tavsiye okuma

- Çin neden Türkiye'yi geçti?
- Çin'in Yeni İpek Yolu, askeri bir proje mi? »
- Corona Virüs ve Çin'deki salgın hastalık »
- Yeni ipek yolu projesi »
- Kore savaşı hakkında çok bilinen yalanlar ve az bilinen gerçekler... »
- Uygurlar için ne yapılabilir? »
- Rusya, Çin ve ABD'nin yeni pokeri: Düşük yoğunluklu sürekli savaş »
- Arakan'ı boşaltın, gaz ve petrol geçecek »
- Bağımsız bir Uygur devleti hayali kuranlar yeni katliamlara çanak tutuyorlar »
- 5G Kavgası, kişisel bilgilerimiz, ulusal güvenlik ve Huawei
- Çin'deki tuhaf gıdalar
- Çinliler hava, su ve toprak tamamen kirlendiğinde paranın yenmediğini anlayacaklar

Olimpiyatların zararları...

- İstanbul daha önce 2000, 2004, 2008 ve 2012 Yaz Olimpiyatları için aday oldu. 2020, İstanbul'un beşinci adaylığı idi; Tokyo kazandı. İnsanlar olimpiyatları tanıtım fırsatı ve ekonomik avantaj gibi görüyor ama işin içinde bayağı bir pislik var. nedir?
- Elden ele gezen olimpiyat meş'alesi, dostluk, kardeşlik, barış... Kuzey Kutbundan Baykal gölünün dibine, ISS uzay istasyonuna kadar giden meş'alenin ışığı göz kamaştırıyor. Olimpiyatların bu güne kadar savaş ve açlığı önlediğini görmedik; tam tersi. Neden?
- Olimpiyat, düzenlendiği ülkenin zulümlerini örtmeye yarıyor. Pekin olimpiyatı sırasında Uygurlar ve Tibet gündeme gelmedi. Soçi oyunları Rusya'nın imajını cilaladı; Çeçenlere uygulanan soykırım tarihe gömüldü. Hatta Suriye bile ikinci plana atıldı. Ya Batı?
- Paris'te, Londra'da ve ABD şehirlerinde düzenlenen olimpiyatlar bu ülkelerin isminin "barış, kardeşlik, insanlık" ile anılmasını sağlıyor. [Silah ihracatında dünya şampiyonu olan ülkelerden bahsediyoruz...Yani bu renkli halkalar pek masum değiller.](#)
- Soçi kış olimpiyatları 36 milyar € tuttu. Öngörülen miktarın 4 katı. Şaşıracak bir şey değil. 1960-2012 arası yapılan olimpiyatlar bütçelerini ortalama %180 aştılar. Rekor Montréal'in elinde: 1976'daki oyunlar öngörülen bütçenin 8 katına patlamış yani %800!
- Montréal vergi mükellefleri bu zararı 30 yıl boyunca ödediler. 1968'deki Grenoble kış olimpiyatları bütçenin iki katına çıkınca Fransızların borcu kapatması 27 sene sürdü. Çaresi yok mu?
- Yok. Anlaşmada yazıyor: "Ev sahibi ülke organizasyon komitesinin zararını öder"... Peki ev sahibi ülke hiç mi kazanmıyor? Kazanıyor tabi; TV yayın hakları meselâ.
- 1994-1996 arası TV yayın haklarından 1251 milyar \$ gelir elde edildi. Türkiye'nin o dönemdeki GSMH'sinin 6.5 katı! 2009-2012 döneminde bu miktar 3 katına çıktı: 3850 milyar \$. Avrupa Birliği'nin GSMH'sına yakın bir para!
- 1998 Seul olimpiyatları 160 ülkede 2500 saat yayın; 2008 Pekin 220 ülkede 5000 saat yayın. Sıkıntı şu: Olimpiyatı ülkeye getirmek için risk alan, ödeyen vatandaş ama kazanan kartel "alttakilere" zırnık koklatmıyor. Halk gazoz ve dondurma satıyor; oteller ve taksiler dolu ama...
- Yani "olimpiyat değerleri" barış filan değil para, yağ ve şeker. Neden? Sponsorlara bakın: Coca Cola 1928'den beri işin içinde; Mc Donalds ise 1968'den beri.
- Londra 2012'ye bakalım. En büyük 11 sponsor 800 milyon € verince 300 polis İngilizlere nefes aldırılmamış. Olimpiyat halkaları biçiminde ekmek yapan fırıncılar bile ceza yemiş. Olimpiyat ile ilgili olumsuz Twitter etiketleri, boykot çağrıları vs engellenmiş.
- Yani muhtemel bir İstanbul olimpiyatında "Olimpiyat lahmacunu" satmak isteyen garibanlar zabıtanın dayak yiyecek; sadece İstanbul muhtarına rüşvet, olimpiyat komitasına haraç ödeyebilen büyük kebabçılar kaymak yiyecek. Oysa onlar zaten zengin.
- Fakat işin daha çirkin bir boyutu var: Oyunlar süresince en büyük sponsorlar için olimpiyat şehirleri vergi cenneti oluyor ve hiç bir vergi toplanamıyor.
- Olimpiyatı ekonomik fırsat görenler soğuk su içsinler; barış ve kardeşlik zannedenler ise koltukları dikleştirip kemerleri bağlasınlar. Güney Kore'de düzenlenen 1988 Seul olimpiyatı için şehrin nüfusunun %15'inin zorla göç ettirildiğini; 48.000 evin yıkıldığını biliyor muydunuz?
- Aynı sene emlak fiyatları %27 yükseldiği için Seul'de yaşayan fakirler doğup büyüdükleri şehri terk etmek zorunda kaldılar. 2008 Pekin olimpiyatı 1.5 milyon insanı evinden etti. Neden? Yabancı sporcular hoplayıp zıplarken fakirlerin çirkin evleri şehrin imajını bozmasın diye.

- 1996 Atlanta olimpiyatı sırasında evsizlik suç ilân edildi; 9000 evsiz kendini mahkemede buldu. 2000 senesi Sidney olimpiyatında fatura yerli halka kesildi; şehri "güzelleştirmek" için Aborijenler dışarı atıldı.
- 2004 Atina için Romanlar şehirden kovuldu... İşte bunlar hep barış, kardeşlik filan... Yersen!
- Yani insanların arkadaşlarıyla spor yapması güzel bir şey ama işin içine devasa organizasyonlar ve milyarlarca \$ girince mesele pisleniyor. Meselâ rekorsuz bir olimpiyat düşünülemez çünkü bu yayın haklarının kazanç getirmesini engeller. Haliyle olimpiyatta doping yapanlara göz yumulur.
- Çünkü olimpiyat seyircisi "kendini aşma, hergün daha fazlasını isteme" histerisiyle stadlara toplanır. Kanaatkâr olmanın âlemi yoktur. Mühim olan katılmak değil kazanmak, rakibini ezip geçmek, altın madalya ile poz vermek, birincilik kürsüsüne çıkmak ve bunu rakamla, skorla ifade etmektir.
- Üst insan(!) görüntülerini, kasların üzerinde biriken ter damlalarını, foto-finiş karelerinde atletlerin hırslı yüz ifadelerini seyretmeye doymayan, yedikçe acıkan olimpiyat seyircisi kapitalizmin en kullanışlı aptalıdır.
- [Olimpiyat oyunları futbol gibi yapay bir dindir](#). Seyirci ideal, mükemmel vücutlar içinde vekâleten yaşamaktadır. Artık seyircinin gerçek sporla bağı kopmuştur; onun yapamadıklarını ekrandaki yarı-tanrı kahramanlar gerçekleştirmektedir.
- Peki spor insanları gerçekten birleştiriyor olamaz mı? Meselâ 1998 Dünya kupası finalinde Brezilya'ya 2 gol atan Fransız oyuncu Zidane'ın Arap olmasına rağmen seyirciler "Başkan Zidane" diye tempo tutuyorlardı. Politikaya ikame edilen futbolun ırkçılığı yendiği söylendi... Ama sonra...
- Bundan 3-4 sene sonra gerçek başkanlık seçiminde ırkçı FN partisi ikinci tura kalmıştı. Ne olmuştu peki? Futbol ırkçılığı yenmemiş ancak bu müsamere siyasî ve içtimâî gerçeklerin üzerine kalın bir perde örtmüştü sadece...
- Birbirinden nefret eden ve/veya menfaatleri zıt olan seyircilerin 90 dakika boyunca aynı millî üniformayı giymesi, aynı bayrakları sallaması geçici bir kimlik kaybıydı. Eroin veya alkol gibi geçici bir uyuşturmaydı.
- Farklı ülkelerden gelmiş 11 profesyonel oyuncu 90 dakikalığına "Fransız" olmuş ve Brezilya millî takımına 3 gol atmıştı. Ama bu Fransa'nın birlik olması değildi. Zayıf gösteren bir lunapark aynasında kendini beğenen şişman kadın gibiydi Fransızlar.
- Sporun insanlığı yahut bir milleti birleştirmesi fikri saçmadır. Çünkü müsabaka, tarifi gereği ayrıştırıcıdır. Hızlı koşanı yavaştan, kadını erkekten, genci yaşlıdan, sağlamı sakat olandan ayırır. Ölçülebilen sonuçlarla zafere giden spor, kendi norm ve standartlarını sporculara dayatır.
- Tabi arkadaş çevresinde, aile içinde eğlenmek için yapılan, kazanmanın önemli olmadığı sporu kastetmiyoruz.
- Sporun, kaslı vücutların, birinciliğin dini ritüel derecesine yüceltildiği olimpiyat gibi organizasyonlar toplumların zihniyetini formatlar. Kazanmak, yenmek, geçmek, üstüne çıkmak, ileri gitmek, daha ağır halteri kaldırmak, daha uzağa fırlatmak... Kibir, enaniyet...
- Bu şekilde formatlanan toplum maddeyi ve maddî başarıları üstün görür. Dayanışma, acıma, yardımlaşma gibi insanî değerlere yer yoktur. Spor müsabakaları, pozitivizmi yayan ve sevdiren bir faaliyettir.
- Olimpiyat süresince olimpiyatların eleştirisi yasaktır. Olimpiyat, kamusal alanı özelleştirir. Sponsorlar kelâmı ve mekânı yeknesak bir müsamereye hapseder. Olimpiyat, farkların üzerinden silindirle geçer.
- Başka yolu yok mu? 2015'te Boston belediye başkanı halkın isteğine uyararak 2024'teki adaylığını geri çekti ve şöyle dedi: "Halkın parasıyla olimpiyatı fonlayan bir garantiyi imzalamayı reddediyorum".
- Olimpiyat, maddeci ve pozitivist yönüyle bizim maneviyatımıza uymaz. Bir yatırım gözüyle bakılırsa, bu bir kumardır. Geçmişte bir çok şehir zarar etmiştir. Riske atılan bu para ile İstanbul'a kalıcı hizmetler yapılabilir. Dahası...
- Dahası İstanbul farklı ırk, inanç ve gelir seviyelerinden insanları barındırıyor. Özellikle fakirleri evlerinden, mahallelerinden kovacak bir "güzelleştirme" operasyonu riski çok büyük. İstanbul olimpiyat yarışından çekilmelidir.

Topraklarımızı gasp etmek isteyen şirketleri yakından tanıyalım: Glencore

- Hükümet asker ve polise çevrecileri öldürme izni vermiş. Bölgede bakır ve çinko madeni işleten şirketin paralı askerleri toprağını satmak istemeyen köylülere ateş açıyor; ölü ve yaralı var... Distopik bir Hollywood filmi değil Peru'daki Alto Huarca yerlilerinin günlük hayatı...
- Bakır, çinko, petrol, buğday, kömür, kalay, şeker, pamuk... Dünyada aklınıza gelebilecek ne kadar hammadde varsa hepsi tek bir şirketin elinden geçiyor: Glencore.
- 40'tan fazla ülkede 150'ye yakın şubesinde 185.000 insan çalışıyor. Bir İsviçre firması Glencore. 2012'de dünyadaki bakırın %51'i, çinkonun %62'si ve alüminyumun %24'ü Glencore'da işlem gördü.
- Bu büyüklükteki şirketler çalıştıkları ülkelerin kanunlarına uymak zorunda değildirler; onlar artık ulusal hukukun üstüne çıkmışlardır. Çevreyi korumak, işçilere hakkını vermek, vergi ödemek gibi "önemsiz" işlerle uğraşmazlar. [Nasıl çalışır bu mafya düzeni?](#)
- 1974'e geri dönelim: Amerikalı emtiya simsarı Marc Rich, kendi adını taşıyan bir şirket kuruyor. Sadece 8 yıl sonra, 1982'de dünyanın en büyük 2ci emtiya şirketi oluyor. Acayip değil mi? (Rich'in şirketinin adı 1994'te "Glencore" oldu.) Bakalım bu "mucize" nasıl oldu?
- Glencore, 1978-1981 arasında İran'dan milyonlarca varil petrol aldı. [Oysa Tahran o dönemde ABD ambargosu altında.](#)
- Marc Rich "düşmanla işbirliği yaptığı için" Amerika'da FBI tarafından ilk 10 kişi arasına girdi ve İsviçre'ye, vergi cenneti Zug kantonuna sığındı. Neden?
- "Tarafsız" İsviçre 2002'ye kadar Birleşmiş Milletler'e bile üye değildi. Yani BM ambargosu altındaki Küba, İran, Rusya ve Güney Afrika ile ticaret yapmak, bu ülkede suç değildi.
- Şans(!) işte. Bizim Marc (Mösyö Glencore) ambargolu İran'dan aldığı petrolü ambargolu Güney Afrika'ya satarak köşeyi döndü. Zira [ABD bir ülkeye ambargo koyunca onunla ticareti kesmez. Tersine, yandaş iş adamlarıyla bu ülkenin dış ticareti ABD tekeline alır.](#)
- 2010'da Rusya'da kuraklık. GLENCORE'un "ricası" ile buğday ihracatı yasaklanıyor; 48 saat içinde dünya piyasalarında buğday fiyatları fırlıyor. Ama şanslı(!) GLENCORE önceden buğday stoklamış ve Putin'e yakın "iş adamlarıyla" GLENCORE yöneticileri iyi arkadaş.

- Birleşmiş Milletler'in açlıkla mücadele(?) örgütü, WFP (Dünya Gıda Programı) güya küçük çiftçiden gıda alıp açlık olan yerlere dağıtıyor. 2012'de Glencore'dan 78 milyon \$ tutarında buğday almış. Üstelik [WFP gerçekte açlıkla mücadele etmiyor; açlık tetikliyor](#).
- Glencore sadece emtiya simsarlığı yapmaz; dünyanın her yerinde maden işletir. Tabi madenleri ucuza kapatır; işçileri köle gibi çalıştırır; doğayı ölümüne kirletir. [Yerel hükümet buna itiraz ederse darbe sipariş edilir](#).
- Zambiya'daki Mopani bakır madeni 2000'den beri Glencore'da. Bakır üretimi esnasındaki kükürt kirliliği yasal sınırın 75 katı; kurşun kirliliği ise 95 katı. Üstelik 2015'te bakır fiyatları düşünce Glencore üretimi durdurdu. Oysa ülke gelirinin %70'i bakırdan geliyordu.
- İşte devlet/hukuk üstü şirketlerin en büyük zararlarından biri de bu: [Menfaatler ve strateji küresel olduğu için yerel ekonomi önemsiz\(!\)](#). Fiyat düşmesin diye bir madende üretimi durdurabilir. Bu kararın sebep olacağı işsizlik, açlık ve sefalet Glencore'u ilgilendirmez.

Satılık Demokrasi

- Amerika'da demokrasinin kilosu kaç? Bir senatörün yıllık kirası nedir? ABD başkanı kaçta satılır? Doğayı kirletmek, işçileri sömürmek ve ABD ordusunu bir ülkeye saldırtmak için kime ne kadar para vermek gerekir?
- ABD'de kongre üyesi seçilmek için en az 5 milyon dolar bulmak gerekiyor. 2014'te senatör Thom Tillis'in seçilmesi için 120 milyon\$ harlandı. Bu ABD için bir rekordur. 2016'da bu rekor 126 milyon \$ ile kırıldı (New Hampshire). 2018'de yeni rekor: 160 milyon \$! (Rick Scott, Floride)
- Bu para masaya konmadığı zaman, seçmenler adayın ismini, yüzünü tanımıyor. Kongre adayları bu parayı toplamak için sürekli varlıklı insanlarla konuşmak, zenginler için öncelikli olan sorunları anlamak ve bunu göstermek zorundalar.
- Telefonla binlerce kişiyi aramak, toplantılar düzenlemek ve sosyal medyada görünmek gerekiyor. Kasket, tişört, logo, şarkı...
- Adayların para ihtiyacını bilen zenginler, adayların siyasî görüşüne bakmadan, sadece kazanma ihtimaline göre yardım yapıyor. Yani kazanmak için bütün atlara oynuyorlar.
- Biraz da bu yüzden, demokrat veya cumhuriyetçilerin kazanması, sıradan Amerikalıların hayatında hiçbir şeyi düzeltmiyor. Zira seçimi kazanan, liberal ekonomi veya sosyal demokrasi değil; sadece zenginler. Senatörler siyasetçi değil sermayenin menfaatini savunan birer noter oluyor.
- Seçilmiş ve atanmış isimlerin kontrol edilmesi ile [lobi faaliyetleri üzerine bir silsile yayınlamıştık](#) daha evvelden. Burada ise demokrasinin mekanizmaları ile ilgili noktalara değineceğiz...
- ABD'nin enerji, sağlık, savunma ve iç güvenlik politikalarına dikkatle bakın. Yerli kömür ve petrolün "çevrecilik" bahanesiyle engellenmesi, Irak'ın işgali, Venezuela'da darbe girişimi, [ilaç firmalarının mafyalaşmasına izin verilmesi](#)... Bunlar halkın ihtiyaçlarına zıt politikalar...
- Amerikan yasalarına göre bağış yapan bir kişinin senatöre gidip "şöyle oy vermezsen bir daha ki seçimde sana para yok" demesi yasak. Bu tür tehditler dolaylı yollardan, dedikodu şeklinde senatörlere ulaştırılıyor. "...Filanca şirket son çevre kanunundan rahatsız..."
- Meselâ North Carolina eyaletinde enerji monopolü DukeEnergy şirketinin elinde ancak kâr marjı kanunla sınırlı. 2019'da eyalet senatosunda oylanan 559 sayılı kanun firmaya daha yüksek kâr müsadese verdi. Yani tüketici aynı hizmet için bir kaç milyar \$ fazla ödeyecek.neden?

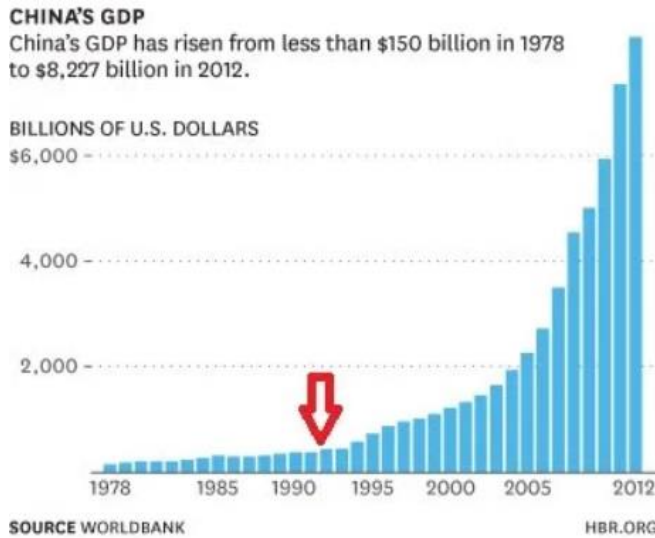
- 559 sayılı kanuna ["evet" diyen senatörler seçildikleri sene firmadan 570.000 \\$ bağış almışlar](#). "Hayır" diyen senatörler ise 60.000 \$ veya daha az.
- Aklınıza şöyle bir soru gelebilir: "Neden partilerin ve adayların kabul edebileceği bağış miktarına bir sınır konmuyor?". Aslında konuyor ama adam gibi uygulanmıyor. Çünkü dolaylı yollarla büyük paralar toplanabiliyor.
- Üstelik son yıllarda büyük şirketlerin hatta yabancı şirketlerin büyük bağışlar yapabilmesinin önünü açan "anayasa mahkemesi" (Supreme Court) kararları oldu. Kısacası "Ruslar seçimleri manipüle ediyor" diye ağılıyorlar ama kapıyı açan yine onlar.
- Bu uygulamanın tehlikeli bir diğer yanı da bağış yapanların isimlerinin saklanabilmesi. Geçmişte zencileri ırkçı Ku-Klux-Klan'dan korumak için çıkarılmış bir yasa şimdi zenginleri koruyor. Üstelik bu yolla Ankara, Brüksel, Tahran, Pekin veya Moskova da bağış yapabilir.
- "Super PAC" denen ve bağış toplama vakfı gibi çalışan yapılar yüz milyonlarca \$ topluyor. Doğrudan adaylara para vermelerine müsaade yok. Adayı, partiyi öven, rakipleri eleştiren video vs üretiyorlar. Aralarındaki para dolaşımı ise oldukça karanlık.
- ABD'de siyasî partilerin aldığı finansal destekleri takip eden ve kanunların uygulanmasından mes'ul olan bir kurum var: Federal Election Commission. Ancak karar mekanizması bu komisyonu atıl bırakıyor.
- Ayrıca ABD'de ideolojik bir kavga var ki devletin elini kolunu bağlıyor: Fikir hürriyeti ile bu hürriyetin icrası için para harcama hürriyetinin bir tutulması. Meselâ milyarlık bir siyasî propagandayı yasaklayan mahkeme kararı bile anayasadaki "fikir hürriyetine muhalif" diye üst mahkemece iptal edilebiliyor.
- Yakın zamana kadar yaklaşık 150.000 zengin Amerikalının finansal desteği seçim sonucunu belirliyordu. Bugün ise adına "Super Pac" denen sistem ile seçim finansmanı sınırsız hale geldi. Kabaca 100 insan ve/veya şirket istediği kişileri senatör, bakan ve başkan yapıyor.
- Zenginlerin ABD'si neye benziyor peki? Sağlık sektörüne bakalım. İnsülin fiyatları katlanarak artıyor. Farklı firmalar tarafından üretilmesine rağmen fiyatlar arasında fark yok. Kartel? Hiç şüphe yok. Ama ilaç firmaları senatörlere milyonlarca \$ verip susturuyor. İnsülin fiyatında ABD dünya şampiyonu!
- İnsülin alacak parası olmayan Amerikalılar bir dozu bölerek, azar azar kullanma yaçalıırken ölüyor. Hikâye bu kadar. Paran kadar oy ver, paran kadar konuş, paran kadar yaşa. Fakirlere ölüm. Başlarken söz ettiğimiz 120 milyon dolarlık senatör Tillis işte bu kartelin adamı.
- Amerikan tarihi bu halkın dünyaya ve devlete bakışını dönüştürdü. Bazı konularda dünyanın geri kalan kısmından çok farklı düşünebiliyorlar. Meselâ ırk, inanç, cinsiyet merkezli ayrımcılıkları anlıyorlar. Fakat zengin-fakir arasındaki bir haksızlık onlara sorun gibi görünmüyor.
- Bu sebeple zenginlerin ve/veya [büyük firmaların demokrasiyi plütokrasiye dönüştürmesini daha kolay kabul ediyorlar](#).
- Tabi isyan eden var; çözüm arayan var. Yine de [büyük şirketler ve özellikle bankalar hukukun üstünde](#). Abd'deki "hukuk devleti" hukukun tesisini değil bankaların noterliğini yapıyor.
- Trump seçilmeden önce bağış almadığını, kampanya masraflarını kendi servetiyle karşıladığını söylemişti. Gerçekte 60 milyon \$ kendisi verdi; 600 milyon \$ ise zenginlerin desteğiyle geldi.
- Netice? Son tahlilde şunu söyleyebiliriz: Firmalar ve zengin insanlar, üretim/satış yaptıkları yahut vatandaşı oldukları ülkenin güçlü, güvenli ve müreffeh olmasını isterler. İlk bakışta menfaatler ortaktır. Ama her firma/zengin kişi "benden az vergi alın; ötekiler ödesin" de diyecektir.
- Bir başka deyişle herkes kamu hizmetlerinin işlemlerini ister ama kendi payına düşen yükün hafiflemesini de arzular. Haliye şirketler ve servet sahibi insanlar senatörleri etkileme gücüne sahip iseler kendi kârlarını kanun gücüyle de arttırmaya çalışacaklardır.
- Amerika Birleşik Devletleri'nde artık rüşvetten bahsedemeyiz. [Yani kötü adamları yakalayacak bir iyi devlet yok. Sistemin kendisi kötülüğe evrilmiş durumda](#).
- Bu sistem nereye varır? Halk iradesi yerine para konan sistemler Avrupa'da çok denendi. Sadece zenginleri oy kullandığı, fakir/işsiz/evsiz olmanın suç sayıldığı Britanya'yı araştırın. çok şaşıracaksınız. [Bugün ABD'nin 118 şehrinde sadaka vermek bir suç ve cezası hapis](#).
- Paranın "cebbar" gücü şiddet gibi kullanıldığı zaman, halkın elinde şiddet dışında bir cevap kalmıyor. [ABD'nin bir polis devletine dönüşmesi de şüphesiz bu para-şiddet kışkacında tahlil edilmeli](#).

- Belki bazı okurlarımız ABD'nin hâlâ bir hukuk devleti olduğunu düşünüyorlardır. Oysal gerçek Amerika, gösterilen Amerika'dan çok farklı; [ABD bir hukuk devleti değil](#).
- Peki bu yeni bir durum mudur? Hem evet; hem hayır. ABD kurulduğundan beri ipler derin devletin elinde oldu. Ama halkın menfaatlerini savunan gazeteciler, hakim ve savcılar vardı. [Bugün ise para, kanun ve medya gücü 40 insanın elinde toplandı](#).
- Giderek kötüleşen vaziyete bakarak insanlar "Amerika yıkılır/dağılır" gibi kehanetlerde bulunuyorlar. Oysa Amerika şu an zaten bir yeryüzü cehennemi. İntiharda, cinayette, mahpus oranında dünya şampiyonu. [American dream yok; American nightmare var](#). <https://twitter.com/DDGrubu/status/1268689478757101569?s=20>
- Çocuklarını [okula kurşun geçirmez yelekle gönderen](#), okula girerken metal detektöründen geçiren bir ülke...
- [İntihar eden askerlerin savaşta ölenlerden daha fazla olduğu](#) bir ordu...
- **Tavsiye okuma:** [Dikkat Kitap: Amerika tedavi edilebilir mi?](#)

Çin neden bu kadar güçlü?

- Uygurlara ağlayan gözler dün Suriye, Irak, Afganistan, Filistin ve Arakan'a ağlıyordu. Çin, ABD ve Rusya'ya aynı anda posta koymadan düşünelim: Kanada'da yaşadığım acayip bir şeyi anlatacağım. Dinleyen anlatandan ârif olsa gerek...
- Çin'deki Uygurlara yapılan eziyet gündemde. [Türkiye Çin'e tek başına dış geçiremez; bunu biliyoruz.](#) Ama neden bu haldeyiz? Nasıl düzeliriz? Bunu konuşalım.
- 1991 senesinde Kanada'ya gittim; Ottawa Üniversitesi; Bilgisayar ve Yazılım Mühendisliği. O sene Türkiye'nin GSMH'sı bugünkünün yaklaşık dörtte biri yani 208 milyar dolar. Çin'in GSMH'sı 413 milyar \$ yani Türkiye'nin 2 katı bile değil. Ya bugünkü durum ne?
- Bugün Türkiye 850 milyar \$; Çin 12 trilyon yani Türkiye'nin 14 katı. Ne oldu da biz onlar kadar ileri gidemedik? Darbe? Enflasyon? Savaş? Çin'de sorun yok mu? Hindistan ile Keşmir; Pakistan'daki terör, Sovyetlerin çöküşüyle Orta Asya'ya kurulan NATO üsleri... Başka bir şey olmalı.

- Evet, Kanada'ya geri dönelim. Ottawa Üniversitesi'nde doktora öğrencilerine bir tür asistanlık yapıyordum. Onlar SLAM II dilinde benzetim/simülasyon yoluyla çalışan bir yapay zekâ programı yazıyorlardı. Proje o kadar büyüktü ki; 20 doktora öğrencisinin tezi projeye dâhildi.
- Projenin amacı? C dilinde yazılmış hava kontrol programlarının kodunu okuyup algoritma hatalarını bulan ve çözen bir program yazmak. Zira insan analistler, milyonlarca satıra erişen programları analiz edemiyordu. Yapay zekâ kullanan yazılımlar insanların yapamadığını yapacaktı.

- Benim görevim veri tabanları arasındaki bağlantıları labirent gibi modelleyip en kısa "yolu" bulan bir algoritmayı Prolog diliyle yazmaktı. Çin ile ne ilgisi var bütün bunların? ... Ekibimizdeki doktora öğrencileri içinde Çinlilerin sayısı, Kanadalı öğrencilerden fazlaydı!
- İlk gün bunu görünce çok şaşırdım ve proje müdürüne sebebini sordum. Pekin, öncelikli teknolojileri olan yapay zekâ ve yazılım mühendisliğinde her yıl bütün gelişmiş ülkelere binlerce doktora öğrencisi gönderiyordu.
- 1991'de Çin fakir bir ülke sayılabilirdi; en azından hayat standardı çok düşüktü. Proje müdürüne bu talebelerin Kanada'da kalacağını; ülkelerine dönmeyeceğini söyledim. Cevabı : "O kadar çok gönderiyorlar ki, %1'i geri dönse 30 yıl içinde Çin dünyanın en güçlü devleti olur!"
- Aradan geçen zamanda 20 ülke gördüm; çoğu Avrupa'da olan ülkelerde Türk bilim adamlarıyla, mühendis ve iş adamlarıyla tanıştım. Tabi konu dönüp dolaşıp aynı yere geliyor: "Türkiye neden zayıf?" Böyle acayip buluşmalardan birinde çok acayip bir şey gördüm:
- Fransa'da, henüz Fransızlar için bile yazılım endüstrisi çok yeni iken, 1970'lerde yazılım mühendisliği okulu kurmuş bir Türkün evindeydim. Türkiye'den konuşurken karısının ve kendisinin pasaportlarını çıkardı. Meslek: İşçi ... Meslek : İşçi karısı!
- Hoca matematik ve bilgi-işlemede, karısı ekonomide doktora yapmıştı ama pasaportlarda "işçi" yazıyordu. Neden? Türkiye'den çıkarken 100 \$ vergi ödemesinler diye Paris konsoloslukları onlara "kıyak" yapmıştı.
- Hoca neredeyse ağlayarak şunları söyledi: "Ben buraya Sorbonne üniversitesinin tuvaletlerini temizlemeye gelsem vergi ödemeyeceğim ama Sorbonne'da Fransızlara bilgisayar dersi vermeye gelirsem Türk devleti benden vergi alacak. Hiç bir ülke boşu boşuna geri kalmaz."
- İşte 1991 senesinde Pekin ve Ankara'nın bilim, teknoloji, âlim, kitap ve talebeye verdiği değer arasındaki fark buydu. Aradan 27 sene geçti; Kanada'daki proje müdürü haklı çıktı. "Çin Uygurlara zulmediyor; Türkiye neden sessiz?" diye soruyor musunuz hâlâ?
- İstanbul'a geldiğimde Fransızca eğitim veren ve kibirli öğrencileriyle ünlü bir üniversiteye gittim; asistanlık yapan iki arkadaşımınla çay içecektim. Mühendislik fakültesi dekanı geldiğimi duymuş; odasına çağırdı; gittik... ve çok üzücü bir şey oldu...
- Adam yurt dışında yaptıklarıyla ilgili birkaç soru sorduktan sonra "yazılım mühendisliği" deyimiyle alay etmeye başladı. "Siz programcılar kendinizi bir şey sanıyorsunuz" filan... "Hocam, software engineering bu, biz icad etmedik..." yok; adama anlatamadık. Varsa yoksa donanım.
- Ben size anlatayım; umulur ki 40 yıl sonra birkaç mühendis veya dekan uyanır. Yazılım mühendisliği program yazmak değildir. Büyük yazılım sistemlerinin tasarlanması, üretiminin hızlı, ucuz ve kaliteli olması için gerekli yöntemler vardır. Bunları programcının görevi değildir.
-
- İnşaat mühendisliğinden örnek: Tek katlı bir ev için usta çağırın; mühendise gerek yoktur. 2ci kati da çıkabilir. Ama 20 katlı bina için mühendis gerekir. Baraj, hava alanı... Bunlar beton atmaktan ibaret değildir. Meslekten olmayan bunu bilmez ama bir dekanın cehaleti korkunç!
- İkinci ve son olarak şunu da eklemek isterim: Firmaların ve devletlerin toplam bilgi-işlem yatırımları içinde en küçük pay donanım (hardware), bunun 30-40 katı yazılım (software) ve duruma göre yazılımın belki 100 katı da insan zekâsı ve emeğidir. (humanware)
- Tabi Türkiye'deki dekanların bizi geri bırakma azmi sadece mühendislikle sınırlı değil. Sosyal bilimlerde doktora için yurtdışına giden arkadaşlarımdan bazılarının doktorası YÖK tarafından onaylanmadı. Sebep? Okunan dersler Atatürk ilkelerine aykırı!
- Yani Türkiye'de bilimin ümüğünü sıkma yetkisi verilen YÖK, Almanya, ABD, Rusya, Fransa'daki üniversitelerde Atatürk ilkelerine uygun şekilde tarih, psikoloji ve sosyoloji anlatılmasını istiyor. Ve siz "Türkiye neden Uygurları Çin zulmünden koruyamıyor?" diye soruyorsunuz öyle mi?

Ottawa'da başıma gelen bir şey anlatayım da gerisini siz anlayın. Ottawa üniversitesinde bana yanlışlıkla PhD kimlik kartı verdiler yani doktora öğrencisi kartı. Farkında değilim. Kütüphaneye gittim; birkaç kitabı bilgisayarda buldum ama rafta yok. Memura sordum.

"Siz merak etmeyin; yarın kitaplar gelir; ben size haber veririm" dedi. Ertesi gün yurttaki odamda telefon çaldı: "Kitaplarınız hazır; gelin, alın". Gittim. Kitaplar Vancouver Üniversitesi'nden uçakla gelmişti!

Yani doktora öğrencileri kitapsız kalmasın diye kuş uçuşu 3.541,64 km uzaktaki bir kütüphanede bulunan kitapları o gece kalkan uçağa koymuşlardı ve ben Ottawa'da kahvaltı ederken kitaplar elimdeydi. Türkiye'de kapısı kilitli kütüphanelerimiz geldi aklıma. Uygurlar mı demiştiniz?

- Bunun gibi yüzlerce acıklı şeye şahid oldum; moralinizi bozmamak için anlatmıyorum; gerek de yok. [Kısaca Türkiye'de devlet, şirketler ve halk bilime ilgisiz. İnsanlar bilginin faydasını istiyor ama bilgiyi sevmiyor.](#)
- Kudüs'e ağılıyorduk; Bağdat bombalandı. Göz yaşlarımız kurumadan Afganistan Amerikan işgalini gördü. Yemen mi Arakan mı derken Suriye patladı ve şimdi Doğu Türkistan'ı konuşuyoruz. Parçalanmış ceset fotoğraflarını, dayak yiyen Uygur videolarını bırakın 2 dakika. Biraz düşünün.

- Dünyada kim kimi eziyor? Bilgiye değer verenler, bilgiye sırt çevirenleri eziyor. Bu kadar basit bu. ilim ve âlimleri öven ayetleri, hadisleri sıralamaya gerek var mı? Uhrevî saha için de aynı şey geçerli. Bilenle bilmeyen bir olmuyor.
- Biz bunları yazdık diye "Çin ajanı" iftirası atan çıkar mı? Evet. 10 sene önce Yahudiler ile ilgili benzer şeyler söylemiştik; "gizli Siyonist" iftirası atan kişi 10 sene sonra (nasıl kin?) şimdi bize FETÖ'cü" diyor. Bir kaç gazeteci de bunun borazanı olmuş.
- Evet, hâlâ aynı şeyi düşünüyorum ve konumuzla ilgili olduğu için bildiklerimi tekrar yazayım: Tanıdığım Yahudiler okumaya çok önem veriyor; çocuklarını yabancı ülkelerdeki akrabalara gönderip lisan öğretiyor. Müslümanlar ilme önem vermiyor.
- Bugün kabaca 100 Müslümana 1 Yahudi düşer. Hödük Yahudi yok mu? Var ama durum ortada. Nano teknoloji, genetik, Big Data, Yapay zekâ... Bilimin sınırlarını zorlayan her konuda Yahudi bilim adamları ve İsrail şirketleri çıkıyor. Müfterilere göre Yahudi hayranı FETÖ'cüyüz... Yersen!
- Evet... Buraya kadar yazdıklarımı okudun. Şimdi ne yapacaksın? Kalıcı olarak hayatında neyi değiştireceksin? Futbol ve beyin uyuşturucu dizilerin reklâm arasında birkaç tane "Kahrolsun Çin zulmü!" tüiti atar mısın? Ama foto Tayland'da çekilmiş. Olsun. Safım belli olsun... Yersen!

Agâh ol; piyon olma.

Derin Düşünce .Org @DDGrubu · 16 h

Uygurların anası(!) Rabia Kader ve saz arkadaşları tıpkı #FETÖ çetesi gibi Pensilvanya'da lüks villada oturuyor. Tesadüf? #21DoğuTürkistanlı

Mahrem hayattan mahrum olmak...

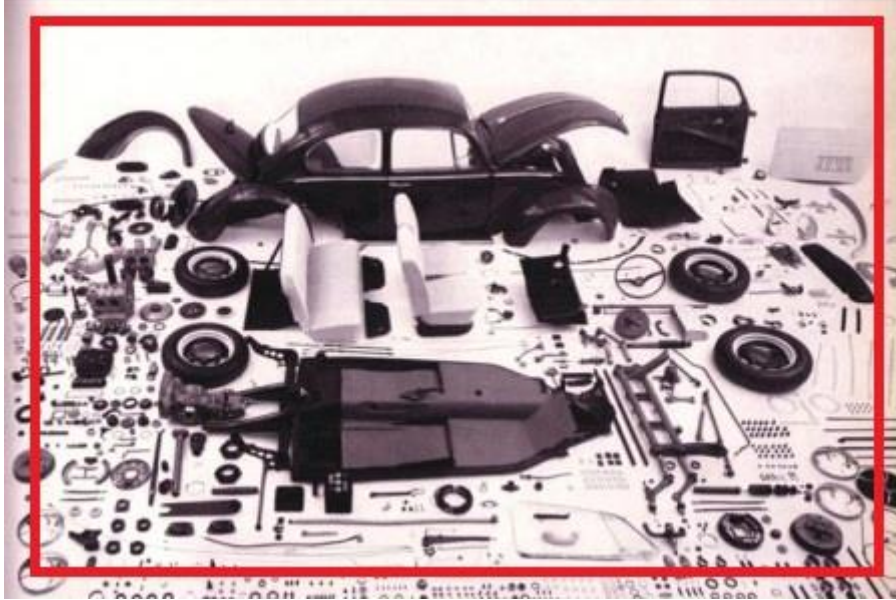

- Eskiden polis bir mekânda bulunduğunuzu ispat etmek için parmak izlerinizi kullanırdı ve 12 nokta eşlendiği zaman parmak izinin size ait olduğuna hükmediliyordu. Bugün 3 veya 4 antenden gelen veriler, %95 kesinlikle kişinin (aslında telefonun) yerini teyid edebiliyor.
- Sayısal teknolojiler ile özel hayatlarımız SMS ve sosyal medya kanallarında yoğunlaştıkça gözetlenmemiz kolaylaşıyor. Peki gözetleyicileri kim gözetliyor? Yani polisin güvenlik amacıyla topladığı bilgilerin şantaj vs için kullanılmasını kim engelleyecek?
- Tabi "saklayacak bir şeyin yoksa neden korkuyorsun?" diyebilirsiniz. ABD'nin yarısını "gomonist" diye fişleyip kan kusturan psikopat FBI başkanı Edgar Hoover da böyle diyordu...
- 1950 model karton fişler arşivlerde duruyordu; kopyalanması, çalınması zordu. Telefon dinleyen polis yazılı iz bırakmazsa özel hayata yapılan tecavüz o polisle sınırlı kalıyordu.
- Bugün ise arama motoruna yazdığınız psikolojik meseleniz, özel aile durumunuz, kullandığınız ilacın bilgisi ABD'ye gidiyor. Özel bilgileriniz, tatil fotoğraflarınız, siyasî görüşleriniz yüzlerce kez kopyalanıyor. Vatandaşı olduğunuz devletin kontrol edemediği ellerde yıllarca kalacak.
- Saklayacak ne mi var? Ailenizden biri hapis yatmış. Utanacak bir şey değil ama iş yerinizde bilinmesine gerek var mı? Birimiz alkol tedavisi görüyor; diğeri boşanmak için avukat arıyor. Ötekinin çocuğu zihinsel engelli. Yerine göre bunları bazen duyurmak isteriz; bazen saklamak. Bu bizim hakkımız.
- 11 Eylül saldırısından sonra ABD'de "Patriot Act" adlı bir OHAL kanunu çıktı. Terörle mücadele için, geçici olarak polis ve istihbaratın yetkileri aşırı genişletilmişti. Aradan 14 sene geçti; OHAL hâlâ yürürlükte! "Geçici" statüsünde ama kalıcı oldu.
- Kanunun 215ci maddesi devlete AT&T, Verizon gibi telecom şirketlerinden bütün telefon görüşmelerini dinleme ve kaydetme izni verdi.
- Ya Avrupa? Madrid ve Londra'daki terör saldırılarından sonra 2014'te Avrupa Adalet Divanı kişisel verilerin ve özel hayatın mahremiyetini koruyan 2006 tarihli kanunu iptal etti. Verilerin polis tarafından saklanması ve kullanılmasından ilgili kişilere haber dahi verilemiyor.
- Amerikan iç güvenlik örgütü NSA (National Security Agency) şüpheli kişilerin tanıdıklarını ve onların da tanıdıklarını... tarıyor. Kanunen 3 seviye ileri gitmeye izin var. Ne demek? Bir şüphelinin telefonunda 40 kişi kayıtlı ise NSA 2.5 milyon kişinin özel hayatına tecavüz edebilir!
- Bu noktada sorulması gereken bir başka soru şu: Milyonlarca SMS ve telefon görüşmesi nasıl takip ediliyor? [Tabi ki bilgisayarlar, yapay zekâ ve Big Data ile. Peki bu algoritmalar masum ile teröristi karıştırırsa kim hesap verecek?](#)

Tavsiye okuma:

1. [Dikkat Kitap: Birleşik Dünya İmparatorluğu »](#)
2. [5G Kavgası, kişisel bilgilerimiz, ulusal güvenlik ve Huawei »](#)
3. [Veri politikası »](#)
4. [Yapay Zekâ: Tehditler ve Fırsatlar... »](#)
5. [Endüstri 4.0 ile Bilgi Teknolojileri Endüstriyi Tahakküm Altına Alabilir »](#)
6. [Küreselleşme, içtimaî neticeleri / Zygmunt Bauman](#)
7. [Şu an çok eğleniyorum... Neden yapayalnızım?](#)
8. [Matematiksel Kitle İmha Silahları / Cathy O'Neil »](#)
9. [Big Data / Большие данные / ビッグデータ »](#)
10. [Çevik yazılımda 9 tuzak ve 9 çözüm »](#)

Beynini tam kapasite kullanmak isteyenler için...

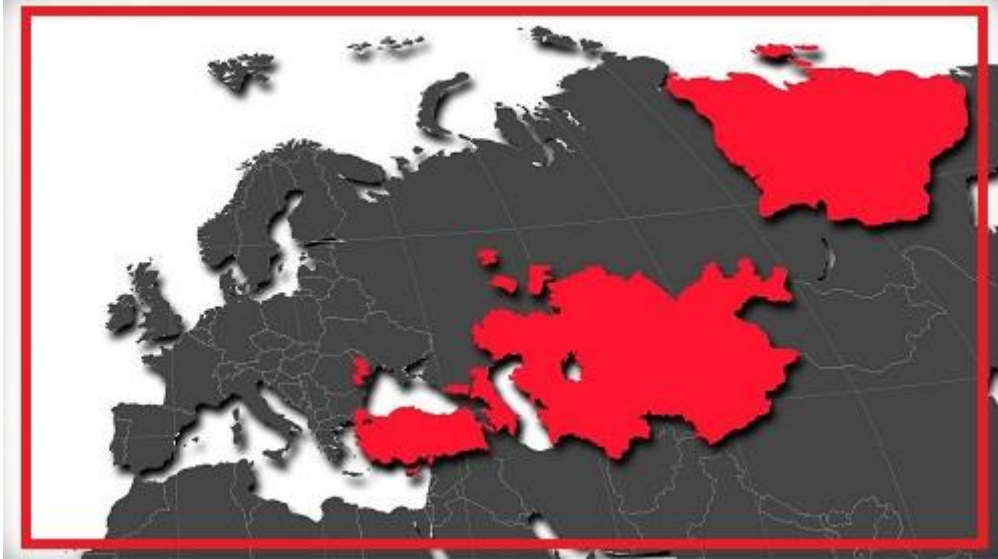
- Beynini tam kapasite kullanmak isteyenler için acayip bilgiler: Parçalayıcı zekâ. Arkasından da bir kaç kitap tavsiyemiz olacak...
- Pozitivist ideoloji yüzünden zamanı, Kâinat'ı, kendimizi bir bütün olarak göremiyoruz. Okulda, iş yerinde aşırı uzmanlaşma ve nefsimizin faydacı dürtüsü ile herşeyi parça parça öğreniyoruz ve bu bizi kör ediyor; bütünü okuyamıyoruz.
- Kleopatra'nın iPhone'a Keops piramidinden daha yakın olduğunun farkında mıydınız? Oysa gizli bir bilgi değil bu ama parçalayıcı zekâ, tarihi bir bütün olarak tasavvur etmemize engel oluyor.
- Tarihi olayların mekân olarak uzaklaşması yüzünden zamanı birleştiremiyoruz. Meselâ Aztek Krallığı ile Osmanlı Beyliğinin aynı tarih diliminde kurulmuş olması bize şaka gibi geliyor.
- **Bütün parçaların toplamından daha farklı bir şeydir.** Pozitivizm ile kısırlaştırılan akıllarımız analitik zekâyı hapsedildiği için her bütünü parçalarından ibaret zannederiz. Bu zan ise parçalara anlam veren Bütünü görmemizi engeller. Film yönetmeni Andrey Tarkovsky'nin tabiriyle:
- "Sinema umum itibariyle parçaları bir araya getirerek bir bütün oluşturma imkânını sağlar. Bir film tıpkı bir mozaik gibi değişik sahnelerden, değişik doku ve renklerden oluşur. Her parça kendi başına bir önemi haiz olmayabilir. Ama bunlar bütünlük içindedir. Mutlaka gereklidirler ve yalnızca bu bütünlük içinde var olurlar. Göz için filmin sonuna hizmet etmeyecek hiçbir bölüm yoktur ve olamaz. Sinema bu bakımdan önemlidir. Her parça bütünün ortak anlamından nasibini alır. **Bir bölüm tek başına bağımsız bir simge olarak işlev görmez.** Parçalar sadece özgün bir dünyanın bir parçası olarak varolurlar."
- Mehmet Âkif İstiklâl Marşı'nı nasıl yazdı? Şair önce bir "K" koymuş, ardından bir "O"... Eee? **İstiklâl Marşı = K+O+R+K+M+A+S+Ö+N+M+E+Z...** demek gibi bir şey bu. Gerçek şu ki kelimeler hatta duygular harften önce gelmiş. Savaşlar olmuş, insanlar ölmüş, şairin yüreği yanmış, kavrulmuş.
- Neden Hakikat'i hemen göremiyoruz? Bölünmez biçimde düşünemiyoruz? Çünkü eğitim, kültür ve alışkanlıklar bir yandan, hayatta kalma çabamız ve hazcı bakışımız diğer yandan bizi engelliyor. Bu iki "motor" Hakikat ile bizim aramızdaki perdeyi kalınlaştırıyor. Biraz açalım şimdi...
- Bilimsel yöntem, ölçüm ve lisan Hakikat'i "objektif" ifade etmeyi hedefliyor ama onu parçalara bölüyor. [Her bir parçayı da adına "kelime" dediğimiz kutucuklara hapsediyor. Hakikat'i anladığımız vehmine kapılıyor.](#)

- Bergson'un dediği gibi "**mekânlaştırılan Zaman**" gerçekte bir vehimdi. Mekân gibi düz, homojen bir çizgiyle ifade ettiğimiz zaman, eşit parçalara bölünmüş, birbirine karışmadan "akan" zaman, takvimler, ajandalar...

Tavsiye kitaplar:

1. Dikkat Kitap: Soyut Sanat Müslümanın Yitik Malıdır
2. Gözle dinlenen müzik: Tezyin
3. Dikkat Kitap: Sen insansın, homo-economicus değilsin!
4. Dikkat Kitap: Rönesans'ın Kara Kitabı
5. Dikkat Kitap: Derin İnsan
6. Dikkat Kitap: Derin Göz
7. Dikkat Kitap: Sanat Yoluyla Hakikat Bulunur mu?

Birleşik Türk Devletleri Federasyonu

- Dünyadaki bütün Türkler birleşip federal bir devlet kurabilirler mi? Böyle bir siyasî irade ortaya konursa sonuçları ne olur? Küresel jeopolitik dengeler nasıl değişir?
- Dünyada Türkçe konuşan, kendini "Türk" olarak tanımlayan insanların sayısı 200 milyondan fazla. Türkler çoğunlukla Türkiye, Kazakistan gibi devletlerde yaşıyor ama Yakutistan (1 milyon), Başkurdistan (4 milyon) gibi özerk bölgeler ve eyaletler de var.
- Çin'de Doğu Türkistan ve Rusya Federasyonu içinde yer alan 21 özerk cumhuriyetten 7'si Türk: Çuvaşistan, Hakasya, Saha (Yakutistan), Kabartay-Balkar, Tataristan, Tuva, Altay, Başkurdistan.
- Konuyu yeni keşfedenler için söyleyelim; Kuzey Kutup dairesinde ve sibirya'nın doğu sahillerinde bile Türkçe konuşan halklar yaşar. [Bunların önemli kısmı şamanisttir.](#)
- Bir parça olsun gerçekçi kalabilmek için bütün Türklerin değil halen bağımsız devlet statüsünde olanların birleşmesini konuşalım. Tabi tek bir başkent, tek bir cumhurbaşkanı gibi merkezî bir yapı yerine ortak diplomasi, savunma, istihbarat ve enerji politikası da inşaa edilebilir.
- Birleşik Türk Devleti (BTD) neye benzer? Türkiye, Kuzey Kıbrıs, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Kırgızistan'ın birleşti. 150 milyon nüfus ile dünyada 9cu. Yarıdan fazlası Anadolu'da yaşayacak. 4.7 milyon km² ile Birleşik Türk Devleti (BTD) dünyanın en büyük 7ci ülkesi.
- Bu devasa ülkenin denize açılışı sadece Türkiye üzerinden. Nüfus, ekonomik ağırlık ve endüstriyel gelişme de öyle. Yani?
- Yani Birleşik Türk Devleti'nin siyasî ve ekonomik ağırlık merkezi Türkiye olur; başkent Ankara veya İstanbul. Enerji zengini Orta Asya toprakları ile enerjiye susamış Türkiye endüstrisi çok başarılı bir evlilik yapacaktır; bu kesin. Ama...
- Ama Ermenistan yüzünden bölünmüş bir vatan bu. Stalin mayınları "iyi" döşemiş. Hazar denizini ise Rusya ve İran ile paylaşacağız. Ermenistan'daki Rus etkisi yüzünden Birleşik Türk Devleti (BTD) tek "köprü" Gürcistan ile iyi geçinmeli. Kara ulaşımı ve enerji nakil hatları için bu şart.
- BTD dünyanın en büyük 13cü petrol üreticisi; yıllık üretim 130 milyon varili geçiyor. GSMH 1150 milyar \$. İstanbul boğazından Kırgızistan dağlarına uzanan devasa bir ülke.
- Hazar da Kafkaslar gibi yumuşak karnımız. Rusların Hazar denizinde Suriye'yi füze ile vurabilen önemli bir filosu var. buradaki gaz ve petrolün paylaşılması Birleşik Türk Devleti'nin önemli sorunlarından biri.
- Diğer yandan... Kuzey Kıbrıs'ın dahil edilmesi dünyadan tepki alacak; genç Birleşik Türk Devleti (BTD) daha doğarken "işgalci" damgası yiyebilir. Doğu Akdeniz'in güvenliği, enerji

kaynaklarının kontrolü mühim. İsrail'in Mısır ve Yunanistan ile anlaşıp bizi ofsayta düşürmesini engellemek gerek.

- Birleşik Türk Devleti (BTD) kurulması, Kazakistan'daki 3.6 milyon Rus için korkutucu olabilir. Rus azınlığın haklarına saygı Birleşik Türk Devleti (BTD) için önemli. Hem Rusya ile iyi geçinmek hem de Rus toprağındaki Türk nüfusun haklarını muhafaza için bir mütekabiliyet teşkil edilecektir.
- Türk dili, kültürü ve siyasî bir ideoloji(?) olarak Turan bütün Türkler için aynı cazibeye sahip değil. Türkiye ve Kıbrıs'taki bölünmeleri biliyoruz; Türkmenistan'ın "tarafsızlık" adına Türk Keneşi dışında kalması, Orta Asya'daki yobaz laik damar, bürokrasi ve istihbarattaki Rus etkisi...
- BTD'nin en büyük düşmanları ABD veya Rusya değil küresel petrol karteli. Zira [Türklerin Orta Asya petrolünü Avrupa'ya ve Akdeniz'e ulaştırması fiyatı düşük bir seviyede sabitler](#). Yani?
- Yani petro-dolar sistemi çöker; Amerikan doları tuvalet kağıdı olur. Çünkü bugünkü sistemde [İslâmistan'da sipariş edilen terör eylemleri ve savaşlarla petrol fiyatı yükseliyor; petrol ticaretinin \\$ ile yapılması sayesinde dolar talebi artıyor](#).
- BTD kurulurken Ruslara bazı garantiler vermek gerekecek. Meselâ? Sovyetler Birliği tarafından kurulmuş olan ve Kazakistan'da bulunan dünyanın en eski ve en büyük uzay üssü Baykonur ne olacak? Halen Rus uzay programı Roskosmos bu üssü kullanıyor. Ticari, askeri ve bilimsel operasyonlar var.
- Kazakistan bağımsız(?) olduktan sonra Rusya üssü kendi topraklarına taşımak yerine Kazakistan'da bıraktı. [Neden? Kazak devleti içinde Rusların kontrol ettiği çok sayıda emniyet sübabı olmasa bunu yapabilir miydi?](#)
- Ama Baykonur uzay üssü, 14 Şubat 2014'te Türkiye'nin 6. haberleşme uydusu Türksat 4A'nın fırlatılmasına da ev sahipliği yapmıştı. Yani BTD Rusya ile çatışmak yerine ikili menfaatleri gözetken bir işbirliği politikası güderek bu zorlukları aşabilir.
- Farklı konularda diğer Türk devletlerinde benzer sorunlar ve direnişler yaşanacaktır. Çünkü Rusya bu bölgede etkili bir asimilasyon ve Ruslaştırma politikası uyguladı. Özellikle "elitlerin" zihniyeti Rus menfaatleri doğrultusunda formatlandı.
- [Birleşik Türk Devleti'ni uzun süre zaafa düşürecek olan bu zihniyet sıkıntısını kabaca bizdeki CHP'liler gibi düşünebilirsiniz...](#)
- Türklerin ortak politika geliştirmesi gereken hayati bir konu da su. Su ile enerji projeleri arasında sıkı bir ilişki var. [Sovyet Rusya'nın dağılması yüzünden Orta Asya devletleri arasındaki dayanışma bozuldu çok büyük tehlike var](#).
<https://twitter.com/DDGrubu/status/911710326302871553?s=20>
- Çin ile ilişkiler? Pekin Doğu Türkistan'a komşu devasa Birleşik Türk Devleti'nden rahatsız olabilir. Ama aynı zamanda BTD'yi mütefik gibi de görebilir. Neden? ABD İpek Yolu projesini engellemek için küçük devletlere baskı yapabilir. Ama BTD ve Pekin kazan-kazan formüller bulabilirler.
- Netice: Türklerin birleşmesi küresel sömürü sisteminin yıkar. Sadece Türkiye ve Azerbaycan birleşse bile küresel bir deprem olur. Zaten korsanlar bu sistemi kurmaya Osmanlı'yı yıkmakla başlamadı mı? 1909, 1916 (Sykes-Picot), 1944, 1971, 1980, 2008, 2020.

Tavsiye okuma:

1. [Yeni ipek yolu projesi... Ticarî mi yoksa askerî mi?](#)
2. [Ankara – Pekin karşılıklı menfaat dengesi Uygurlar ve Doğu Türkistan lehine kullanılabilir mi?](#)
3. [Dikkat Kitap: Savaş Meydanda Değil Masada Kazanılır](#)
4. [Orta Asya'yı yakından ilgilendiren su gerginliği](#)

Çamurun altında Paris şehrini arayacağımız gün...

By my on Eki 1, 2020 in [Aforizmalar](#), [Çevre](#), [Küresel ısınma](#) | [Edit](#)

[Facebook](#)[Twitter](#)[WhatsApp](#)[Pinterest](#)[LinkedIn](#)[Gmail](#)[Word](#)[Press](#)[Tumblr](#)[Print](#)[Friendly](#)[E](#)
[mail](#)[Partager](#)

- Yüzyılın başında göçmüş ârif bir zât şöyle buyurmuş: "... Adamin biri 'Burada bir Paris şehri varmış' diyerek çamurun altındaki Paris şehrini arayacak...". Bu nasıl olabilir? Sular mı yükselecek yoksa toprak mı alçalacak? Dünyayı nasıl bir iklim değişikliği bekliyor?
- Üçlü bir düğüm çözüyoruz bu gece: Elektromanyetik dalgalar ile fırtına, yağmur veya kuraklık tetiklenebilir mi? İyonosfer, güneş döngüsü, kozmik ışınlar ve iklim arasındaki etkileşim nedir? Karbondioksit yüzünden ısınacağı söylenen dünya birden soğuyabilir mi?
- Amerikan ordusunun desteğiyle Alaska'da bir proje yürütülüyor; ismi HAARP. Resmî amaç iyonosferi ve kuzey ışıklarını incelemek. Tabi böyle bir şeyi Amerikan ordusu ne yapsın? Ordu bu işe neden milyarlarca \$ harcasın? Proje etrafındaki gizlilik korku pompaladı; komplo teorileri doğurdu.

- Peki gerçekten böyle bir silah yapılabilir mi? HAARP'ın (varsa) askerî uygulamasını mümkün kılan fizik yasaları neler? Radyo dalgaları, güneş patlamaları ve kozmik ışınlar atmosferi nasıl etkiliyor?
- İtalyan fizikçi Marconi, ilk atlantik ötesi radyo haberleşmesini 1901'de gerçekleştirdi. Dünyanın eğriliği yüzünden radyo dalgalarının 320 km'yi aşamayacağını iddia edenler yanılmışlardı. Marconi'nin radyo sinyali Kanada-İngiltere arasında 3200 km gitti. Yoksa dünya düz müydü?
- O yıllarda atmosfer hakkındaki bilgi çok sınırlı idi. "Atmosfer" denen gaz kütlelerinin %90'ı ilk 80 km içindedir. Soluduğumuz hava, bulutların gezdiği, uçakların uçtuğu "gök" burası. Geri kalanı 1000 km'ye kadar yükselir ama hava nerde biter; uzay nerede başlar? Bu sizin "hava" anlayışınıza bağlı...
- Tabi dünya düz değildi ama atmosferin "içinde" radyo dalgalarını yansıtarak "öteki" tarafa ulaşmasını sağlayan bir şey vardı; iyonosfer. Yani?
- O devrin fizikçileri henüz bilmiyorlardı ama elektromanyetik dalgaları yansıtan şey iyonosferdi. Atmosferdeki bu tabaka, iyon ve serbest elektronların bulunduğu ~65ci km

ile ~450ci km arasıydı. Termosferi tamamen kapsıyordu; mezosfer ve ekzosferin ise bir kısmını. Nedir?

- Güneşten gelen radyasyonun tesiriyle iyonosferdeki atomlar elektronlarını kaybeder ve elektrik yüklü parçacıklar hâline gelip iyonlaşır. Yani iyonosfer, elektrik yüklü parçacık ve gazların bulunduğu, dünya yüzeyinden 65-450 km yükseklikteki atmosfer tabakasıdır.
- Radyo dalgası iyonosfere ulaştığında, elektromanyetik dalganın elektrik alan birleşeni iyonosferdeki elektronları radyo frekansı ile aynı frekansta titreştirir. İyonosferin çarpışma frekansı radyo frekansından düşük ve elektron yoğunluğu yeterli ise tam yansıma gerçekleşir.
- İyonosferde frekansa ve iyonlaşmaya bağlı olarak radyo dalgaları ya tamamen yutulur, ya kısmen kırılmaya uğrayıp uzaya yayılır veya yansıyarak yeryüzüne geri döner. 30 MHz frekansa kadar olan elektromanyetik dalgalar iyonosferden yansıyarak dünyaya geri dönebilir.
- Uzun mesafe radyo iletişimi çeşitli etkenlere bağlı: Radyo yayın frekansı, mevsim, güneşin durumu, yayın yapılan yer, günün saati... Bunların neticesinde haberleşme mesafesi 100 km'den 10.000 km'ye kadar değişebilir.
- Aslında iyonosfer tek ve sabit bir tabaka değil. Gece ve gündüz gelen güneş ışınlarının miktarı değiştiği için iyonlaşma yoğunluğu da değişiyor ve farklı yansıtma kapasitelerine sahip katmanlar oluşuyor.
- Dahası, güneşteki patlamalar da iyonosferin istikrarını etkiliyor. Meselâ X ışınları yahut yüksek enerjiye sahip protonlar belli bir frekansın her zamankinden farklı bir tabakadan (D, E, F) yansımaya sebep oluyor yahut yansımayı 1-2 gün boyunca engelleyebiliyor.
- Tahmin edersiniz ki iyonosfer uydu sinyallerini de etkiliyor. Güneş patlamalarının sebep olduğu istikrarsızlık ise uydu haberleşmesi ve GPS için ciddi bir sorun. Ama güneşteki faaliyetin kesafeti 11 yıllık döngüler içinde artıp azalıyor. (Bkz. *Solar Cycle*)
- 11 yılda bir yoğunlaşan güneş lekelerinde meydana gelen radyasyon patlamaları yüksek seviyede iyonlaşmaya sebep oluyor. Yani daha fazla güneş lekesi daha fazla iyonlaşma demektir.
- Seyrek güneş lekesi evresinde, E ve F tabakaları radyo dalgalarını yansıtamaz; 20 MHz'in üzerindeki frekanslar zor kullanılır. Güneş lekelerinin en güçlü olduğu dönemde, 30 MHz'in üzerindeki frekanslar kullanılarak dünya çapında radyo dalgalarıyla haberleşme yapılabilir.
- Güneş patlaması D tabakasında şiddetli iyonlaşma oluşturur ve dünyanın güneşe bakan tarafından gelen yüksek frekans radyo dalgalarının bile bu katmanda yutulmasına sebep olur.
- Patlamaların güneşten kopmasından oluşan manyetik fırtına 20-40 saat sonra dünyaya gelir ve F tabakasının kırma özelliğini geçici olarak iptal eder.
- Peki bütün bunların iklim silahları ve dünyanın soğuması ile ne ilgisi var? Danimarkalı bilim adamı Henrik Svensmark yıllardır kozmik ışınların ve güneş patlamalarının iklim üzerindeki etkisini inceliyor. [Bu videoda bir konferansını seyredebilirsiniz](#). Ne anlatıyor özetle?
- Buharlaşan suyun otomatik olarak buluta dönüşmeyeceğini; "aerosol" tabir edilen küçük parçacıklara ihtiyaç olduğunu söylüyor evvelâ. Aeorosol kaynağı toz, polen yahut kozmik ışınların tetiklediği iyonlaşma olabilir.
- Henrik Svensmark buna "bulut oluşmasında tohumlama" diyor. Uçakların arkasında oluşan suni sirüs bulutları bu aerosol etkisinin en basit ispatı. Uçak motorundan çıkan su buharı soğuk hava ile temas edince su yoğunlaşıyor; buz parçacıkları meydana geliyor ve bulutları "tohumluyor".
- Tabi Svensmark'ın teorisi bunun ötesinde: Işınların bulut oluşumunu etkilediğini ispat için laboratuvar şartlarında yapay olarak bulut üretmiş. Ama teorisi küresel ısınma modasına uymadığı için baştan makalelerini yayınlamayı reddetmişler... Geçelim.
- Henrik Svensmark CO2 sera etkisine itiraz etmiyor ama kozmik ışınların soğutucu etkisini de önemsemek gerektiğini söylüyor. Buna ek olarak Milankovitch etkisini yani dünyanın dönme eksenindeki küçük oynamaları da hesaba katmalıyız.
- Dahası, Vostok bilimsel araştırma üssündeki bulgulara göre CO2 geçmiş dönemlerdeki ısınmanın sebebi değil sonucuydu. Tabi bu bir döngü olma ihtimalini ortadan kaldırmaz. Yani CO2'den bağımsız etkilerle ısınan dünya CO2 salınımı tetikler; sera etkisi daha çok ısınmaya sebep olur.
- Ayrıca metan (CH4) gibi sera etkisi CO2'den kat kat fazla olan gazlar var. Sebebi ne olursa olsun Sibirya'daki buzların çözülmesi, atmosferdeki CH4 miktarını arttıracaktır.

- Diğer yandan güneşin son yıllardaki en “tembel” dönemine giriyoruz. Yani soğutucu etkiyi en çok hissedeceğimiz yıllar geliyor. Neticeler? Isınacak mıyız yoksa buzul çağına mı giriyoruz? Suç bizim mi yoksa güneşin mi? Ya iklim silahı?
- Isıtıcı ve soğutucu etkilerin birbirini dengeleyeceğini ummak fazla iyimserlik olur. İklim olaylarının kesin biçimde tahmin edilmesi imkânsız. Zira [nem, sıcaklık, rüzgâr hızı gibi parametrelerde küçücük bir oynama, devasa değişiklikler doğurabilir](#).
- Gelelim başlıktaki soruya: HAARP için iddia edildiği gibi bir iklim silahı yapmak mümkün mü? Kanatımızca evet. Yüksek frekanstaki dalgalar ile iyonlaşma tetiklenebildiğine göre 20-30 km çapında bir alanda alçak irtifa bulutları oluşturmak mümkün meselâ.
- Tabi hortum veya bir orduyu yok edecek yıldırımlar tetiklemek ayrı mesele. HAARP için “imkânsız” diyenlerin dayanaklarından biri iklim olaylarının kaotik/öngörülemez tabiatı. Diğer ise HAARP’taki enerjinin güneşten gelen enerjiye kıyasla çok küçük olması.
- Bize göre kaotik yapı sorun teşkil etmiyor. Zira iklim silahı bilgisayar oyunu gibi tek tek askerî üniteleri değil düşman ülkenin ekonomisini vurabilir. Meselâ denizden gelen nemli havayı kıyıya ulaşmadan yağmura dönüştürebilirsenez o ülkede kuraklık ve açlık tetikleyebilirsiniz.
- Beklenmedik kuraklık yahut sel baskınlarıyla aç kalan halkın hükûmete karşı ayaklanması kolaylaşır; [darbe koşulları hızla olgunlaşır](#).
- Meseleyi kim ne kadar ciddiye alıyor? Korku tüccarlarının palavaralarından uzak, rahat rahat düşünmek için NASA’nın iyonosfer, manyetosfer ve güneş ile ilgili projelerini araştırmanızı tavsiye ediyoruz: TIMED, ICON, IMAGE...

High-Frequency Trading: Riskler, ahlâkî, hukukî ve siyasî veçheleri...

- High-frequency trading (HFT) ne kadar hızlı? Kaza riski nedir? Savaş, darbe ve terör amacıyla kullanılabilir mi? Saniyede yüzbinlerce finansal operasyon yapabilen bilgisayarlar; meselenin ahlâkî, hukukî ve siyasî veçheleri...
- Hisse senedi, hammadde veya diğer aktiflerin alış-satış fiyatlarında en ufak bir fark meydana geldiği zaman insanlardan çok daha hızlı "al-sat" emri veren yazılımlar var. Bunlara bazen "robot" da deniyor. Ne kadar hızlı peki?
- İngiliz şirketi Algo Technology'nin makinesi 2014'te "dünyanın en hızlı sistemi" kabul ediliyordu ve 16 mikro saniyede bir işlem (transaction) yapabiliyordu. Yani? Bir göz kırpması süresinde (0.3 saniye) 18.760 işlem!
- Tabi hızlı işlem her zaman hızlı kazanç demek değil; hatalar da çığ gibi büyüyor. Meselâ 6 Mart 2010'da Dow Jones endeksi 10 dakika içinde %9 değer kaybetti. Sebep? Waddell & Reed adlı emeklilik fonu tarafından kullanılan robot yazılımının bir saniyede 4 milyar \$ hisse satması! Sonra?
- Diğer robotlar bu satışı görünce saçmalamaya başladılar ve yatırımcılar 150 milyon \$ kaybetti. Daha acayip: AP haber ajansının Twitter hesabı 26 Nisan 2013'te hacklendi. Korsanlar yalan haberlerinde Beyaz Saray'da bir saldırı olduğunu duyurdular. Robotlar ne yaptı?
- "Güvenilir" haber kaynağı AP'den "patlama, Obama, Beyaz Saray" kelimelerini alan robotlar bir kaç saniyede milyarlarca işlemi iptal etti. Wall Street 4 dakikada 140 milyar \$ valorizasyon kaybetti.
- Tabi resmen "kaza" deniyor ama AP haber ajansına yalan haber giren korsanların Wall Street'teki suç ortakları bal gibi açığa satmış olabilir değil mi? Bu kadar hızlı işlem yapan bilgisayar programlarının denetlenmesi imkânsız. Neden?
- Borsada teorik olarak bilgi simetrisi olduğuna iman edilir yani herkes eşit bilgiye sahiptir. Bir firmanın çalışanları yahut ortakları hisse değerini artıracak/düşürecek bilgileri kullanıp kâr ederse ABD borsa polisi SEC bunları yakalar. (en azından teoride). Ama...
- Ama saniyede onbinlerce/yüzbinlerce alım-satım yapan bir makine anormal şeyler yapınca bunun bir programlama hatası olduğu düşünülür. Hele bir de güvenilir bir haber ajansı yalan haber yayınlamışsa... Kısacası teknik olarak kanun gücünün dışına çıkan aktörler bunlar.
- Diğer bir ahlâkî mesele şu: Yüksek hızda alış-satış ile gıda fiyatları da bir günde %10 veya %30 artabilir. [Buğday, şeker, piring, mısır gibi milyarları besleyen gıdalar bir anda dünya nüfusunun yarısı için erişilmez olabilir.](#)

- Bir başka deyişle [hızlı ve gizli finansal spekülasyon yoluyla sağlıklı bir ekonomi bozulabilir; açlık ve kıtlık tetiklenebilir](#); ülkede darbe şartları hazır hale getirilebilir.
- Robotların hızından ve algoritmaların gizliliğinden dolayı piyasa şeffaflığını iyice kaybediyor. 2014 verilerine göre ABD'deki işlemlerin %70'i, AB'dekilerin %35'i HFT yani otomatik olarak, hukukî denetim dışında gerçekleşiyor. Çaresi yok mu?
- Bazı uzmanlar iki işlem arasına asgarî bir kaç saniye "mesafe" koymayı tavsiye ediyorlar. Ayrıca yoğun biçimde iptal edilen işlemlerden bir tür vergi alınabilir. (manipülasyon koktuğu için)
- Fakat kanaatimizce bunların hiç biri işe yaramayacak zira [1980 – 2008 arasında meydana gelen bir dizi olay ile küresel finans zaten hukukun üzerine çıktı](#). Ancak Türkiye bir yere kadar kendi borsasını, şirketlerini ve Türk lirasını korumak için strateji geliştirebilir.

Lobi faaliyetleri hukuk devletini nasıl yıkar?

- Devlet yöneticilerinin ekonomi ile ilgili kanun yaparken iş dünyası ile istişarede bulunması makûl görünüyor. Ama kanun metnini iş adamlarının yazıp vekillere getirmesi biraz aşırı değil mi? Avrupa Birliği'ni ve ABD'yi zehirleyen lobiler Türkiye için de büyük bir tehdit. Neden?
- ABD senatosu, AB vekilleri veya TBMM fark etmez. Bu insanlar nükleer enerjiden bankaya, ilaçlardan eğitime kadar her konuda kanun yapıyor. 300-400 vekilin bu kadar farklı konuda uzman olması imkânsız; danışmanları var. Peki devlet memuru olmayan kişilere danışmaları meşru mu?
- Suç, aile, kadın, azınlık gibi konularda STK'lar var. Deprem konusunda üniversite hocaları sık sık devreye giriyor. Depreme dayanıklı şehirlerin inşaa edilmesi konusunda kanun yaparken bir kaç inşaat şirketine danışmak da mantıklı görünüyor. Ama...
- Bir "ama" var burada. Meselâ Türkiye'nin en büyük 5 inşaat şirketinden oluşan bir "müteahhit meclisi" kurduk diyelim. TBMM'ye tavsiyelerde bulunacak. Küçük inşaat şirketlerini ezecek tavsiyeleri kim, nasıl engelleyebilir?
- Büyük inşaat şirketleri "deprem güvenliği" bahanesiyle öyle standartlar tavsiye ederler ki küçükler bunları uygulayamaz. Ya ihalelerden çekilmek yahut büyüklerin taşeronu olmak zorunda kalır. Haliyle şantiyelerin kârı büyüklerle, riskleri ise küçüklere aktarılır.
- Biz inşaattan örnek verdik ama serbest rekabeti engelleyen bu tür gizli korumacılık her sektörde olabilir. İlaç ve gıda gibi sektörlerde ise [doğrudan halk sağlığını tehdit eden durumlarda TBMM'nin seyirci kalması sağlanabilir](#).
- Elbette her büyük firmanın ahlâksız, her vekilin rüşvetçi olduğunu iddia etmiyoruz. Ama bir sektörün menfaatleri savunulurken başka sektörler, işçiler yahut aynı sektörün küçükleri veya halkın menfaatleri ezilebilir. [İlaç firmalarının sabıkası çok kabarık](#).
- Lobi denince aklınıza hemen para dolu çantalarla vekilleri ayartan karanlık tipler gelmesin. Lobıcılık faaliyetinde yasal-yasa dışı arasındaki sınır oldukça bulanık. "Düşünce kuruluşu" etiketiyle halkı korkutan/ikna eden vakıflar dolaylı olarak karar vericileri etkileyebiliyor.
- Bazen de fonlayan firmanın menfaatlerine uygun sahte "gerçekler" üreten uzmanlar devreye sokuluyor. Meselâ "sigara kanser riskini artırıyor" diyen bir rapor varsa lobciler "kanserli hastaların sigara yüzünden kanser olduğunu gösteren bilimsel bulgu yok" diyen bir rapor sunuyorlar.
- Lobciler sahte bilgi, rüşvet, algı operasyonu gibi taktikleri uygulamadan önce AB parlamentosu, ABD senatosu veya TBMM içindeki güç dengelerini inceliyorlar. Kim, hangi kanunu destekliyor? Kimin kuyruk acısı var? hangi vekil paraya/kadına/alkole düşkün? Kimin kumar borcu var?
- Meselâ 2014'te Brüksel mentollü sigaraları yasaklamak istediğinde sigara karteli (British American Tobacco, Philip Morris, Japan Tobacco) nokta atış yapan 200 lobici yolladı. Nane ile ilgili sıkıntı neydi peki?

- Nane aroması gençlerin sigarayı sakız gibi zararsız algılamasını sağlıyor ve dumanı çok daha derine çekiyorlar; mentollü sigara normal sigaradan daha fazla zarar veriyor. Üstelik insanlar genç başladıkları için bağımlılık da fazla.
- Netice? [Lobiciler 2 haftada 3 milyon € harcadılar](#). Brüksel mentollü sigarayı yasaklamayı erteledi; sigara karteli 121 milyar €'luk pazarı korudu; milyonlarca genci sigaraya alıştırmayı başardı.
- Brüksel'de 27 üye ülke, 4.5 milyon km² yüzölçümü ve 500 milyon üzeri AB vatandaşı ile ilişkileri idare etmek için 44.000 memur var. Tıpkı bizim TBMM gibi çok farklı konularda kanun/kararname çıkarmak zorundalar. Haliyle özel şirketlerin uzmanlıklarına başvuruyorlar.
- Bu "danışma" profesyonel hizmet çerçevesinde gerçekleştiği müddetçe risk az. Neden? Soru/ihtiyaç belli; verilen hizmet ve faturalar sonradan teftiş edilebilir. Meselâ nükleer enerjiden çıkmak isteyen Almanya, özel şirketlere ekonomik neticeler üzerine bir rapor sipariş edip X € ödeyebilir. Ama...
- Ama Putin ile Alman eski cumhurbaşkanı Gerhard Schröder Berlin'in en lüks otelinde buluşup "kahvaltı" ettiği zaman kimin kime ne sözü verdiği belli değil. Ancak bu etki ticaretini görmek için yüksek memurların kariyerini takip edebilirsiniz. Yani?
- Stratejik devlet görevlerinden ayrılan pek çok kişi 6 ay önce teftiş ettiği şirketlere genel müdür oluyor. ABD'de gıda ve ilaç kalitesinden sorumlu [FDA eski başkanları ve müfettişleri bugün Monsanto, Merck, Bayer gibi firmalarda yönetim kurulu üyesi](#).
- Terside oluyor; küresel şirketlerin yöneticileri G20 ülkelerinde ekonomi bakanı, CB finans danışmanı... "Ne var bunda?" diyecekseniz Goldman Sachs'ın kurmaylarını takip edin ve 2008 krizindeki mes'uliyetlerine bir göz atın.
- **Dikkat Kitap: Banka Ordudan Tehlikelidir** <https://www.derindusunce.org/2012/12/06/dikkat-kitap-banka-ordudan-tehlikelidir/>
- Evet, bakanlar, vekiller halka hizmet etmek için iş dünyasının bilgi ve tecrübesine muhtaçlar. Fakat diğer yandan kanun yaparak kazancına sınır koydukları insanların baskısı altındalar. Temiz havayı, [kadın işçilerin doğum iznini korurken bu firmaların ayağına basıyorlar](#).
- "Danışma" işinin etki ticaretine dönüşmesi kaçınılmaz görünüyor. Hatta bu iş sadece lobi şirketleriyle değil sermayedar sendikaları ile uzun süredir kurumsallaşmış. Türkiye'de TÜSİAD, MÜSİAD vb var; Fransa'da MEDEF. Ama Avrupa'da daha da acayip işler var. nedir?
- Avrupa komisyonu eski başkan yardımcısı (1981-1985) Etienne Davignon'un tavsiyesi üzerine AB nezdinde "büyük yöneticiler konsorsiyumu" kuruldu: ERT. 1983'te 17 üyesi olan ERT, 1985'te Avrupa'daki endüstriyel üretimin %60'ını temsil ediyordu. Tehlike neydi peki?
- Tehlike şu: Endüstri patronları 15-20 yıl "iktidarda" kalırken vekiller, bakanlar 2-3 yılda bir değişiyor. Yani sermaye hancı; devlet memuru yolcu. Üstelik hancılar yolculara "devlette işin bitince gel bize; 4 kat fazla maaşla çalış" diyorlar.
- 40.000 lobicinin ahlakıya aldığı Brüksel, Washington'dan sonra dünyanın 2ci büyük lobi merkezi oldu. Avrupalı vekiller günde bazen 10 lobiciden telefon ve ziyaret kabul ediyor. Lobicilerin ve ilişkilerin kayıt altına alınması gerektiğini mi düşünüyorsunuz? Kolay değil. Neden?
- Lobi şirketlerine işe giren eski bakanlar, parayla uzmanlık satan tarafsız müşavirlik şirketlerine sızan küresel şirketler, vekil çocuklarına ABD'nin seçkin üniversitelerinde burs kazandıran(!) eğitim vakıfları, bakan eşlerini Goldman Sachs ve CitiBank'ta işe sokan yardımsever arkadaşlar(!)...
- Lobicilikte yani etki ticaretinde şeffaflık mümkün değil. Avrupa'da bunun bir müsameresi var. 2008'de gönüllülük üzerine çalışan bir liste açıldı: Lobby Register. 2014'te 7.000 lobici kaydolmuş ama fişleri bile tam doldurmamışlar.
- Avrupa Birliği vekil ve bakanlarını ("parlamentar" ve "komiser") bilgilendiren, kararları etkileyen kurumların %20'si kamusal, %10'u kâr amacı gütmeyen dernekler, %70'i özel şirketler ve bağlı lobiler. Maddî imkânlarla bakılsa güç dengesi %1 - %99. Nedir?
- Taşeron işçileri temsil eden sendika başkanının TBMM'de bir vekilin odasına ezile büzüle girmesi ile en büyük 10 inşaat şirketi temsilcisinin sayın vekili lüks bir lokantada yemeğe götürmesi aynı şey değil. Sayın vekilin iş kazalarına, işçi haklarına bakışı da aynı değil. Dürüst vekil yok mu?

- Var tabi. Ama Sayın Vekil siyasetten ayrıldığı zaman bu inşaat şirketlerinden birinde ATM tipi danışmanlık yapacaksa, iş kazaları ile ilgili bir ceza kanunu oylanırken patronlara karşı biraz daha “nazik” olabilir.
- Netice? Lobi faaliyetleri, meşru ve gayrimeşru menfaatlerin içiçe geçtiği bir saha. Ahlâksız bir vekil ve ahlâksız bir iş adamının ortaklığını hiç bir kanun durduramaz; çare ahlâklı müfettişler, savcı ve hâkimler. Eğer Lobiler kontrol altında tutulmazsa devleti yıkacak seviyeye gelebilir. Neden?
- Lobiciler, temsil ettikleri şirketlerin lehine kanunları eğip büktükçe halkın menfaati çığnenir: Tabiat kirlenir; işçi hakları ihmal edilir; gelecek kuşaklara miras bırakılacak zenginlikler talan edilir. Kısacası, adaleti korumayan devlet, meşruiyetini kaybeder ve şirketlerin silahlı gücü olur.
- Zaten bugün ABD ve Avrupa’da bu durumu gözlüyoruz: Lobicilerin ablukasındaki Washington ve Brüksel halkın değil küresel şirketlerin menfaatlerini savunuyor. [Batı’da insanların bir kısmı açlık ile karşı karşıya. Devletler bunlara yardım etmek yerine askerleşen polislerle cevap veriyor.](#)

Enerji dünyamızın gizli kahramanı: Kömür

- Avrupa ve ABD başta olmak üzere bütün gazete ve TV'ler enerji dönüşümünden bahsediyor. Seminerler, kanunlar, uluslararası anlaşmalar...Kyoto, Paris... "Küresel ısınmaya çare bulundu: Rüzgâr, güneş, dalga, biomas...". Garip olan, insanlık her zamankinden daha fazla kömür yakıyor.
- Dünyadaki CO2 salınımı yaklaşık %49 kömür kaynaklı. Neden? Kömür ucuz ve bol. Halen 900 milyar ton kömür yer altında, çıkartılıp yakılmayı bekliyor. Dünyada aktif halde 2500 kömür santrali var. Yaklaşık 120 sene insanlığa yetecek kadar kömür varken kim güneş panosuyla uğraşır?
- Tabi kömürle çalışan tren ve gemi kalmadı; üstelik çıkartılması, nakliyesi zor. Petrol ve gaz ise kolay. Ama kömürü taşımak yerine çıktığı yere termik santral kurup elektriği büyük şehirlere taşıyabilirsiniz. Zaten ABD, Almanya, Çin, İngiltere gibi kömür sever devletler de böyle yapıyor.
- Çin tek başına dünyadaki kömür tüketiminin %51'ini gerçekleştirir. 1980-2008 arası kömür kullanımı %400 arttı. Sebep Çin'in para kazanma hırsı mı? Yoksa zengin ülkelerin kirli endüstrileri Çin'e kakalaması ve kendi işçilerine maaş vermek yerine ucuz Çinli köleleri tercih etmeleri mi?
- Enerjisinin %75'ini; elektriğin %82'sini kömürle üreten Çin, dünyadaki güneş panolarının %60'ını üretir. Matrak? Panoların teknik ömrü bitince geri kazanım için (kömür elektriği ile) öğütülmesi için (mazotla çalışan) gemilere koyup Çin'e yollayacağız.
- FaceBook veri merkezlerinin kullandığı enerjinin %40'ı, Apple Cloud sunucuları için gerekli elektriğin %55'i kömürden elde ediliyor. Yani logoları yeşil yapmakla, her yere güneş resmi koymakla sayısal hizmetler çevreci olmuyor.
- Ya Avrupa? 2009-2012 arasında Almanya kömür tüketimini %9 arttırdı; İngilizler ise %30! Neden? Çünkü kömür bu ülkelerde bol ve ucuz. Üstelik onlara "durun kömür yakmayın; alın size bedava elektrik" diyecek küresel bir otorite yok.
- Avrupa'da kömür yakacak yeni termik santraller için 100'den fazla lisans verildi (2012-2014). Avrupa'nın kömür şampiyonları Ukrayna, Polonya ve Almanya.
- Amerikalılar kaya gazı sayesinde kömür tüketimlerini azalttılar. Kömür ucuzladı (tonu 135\$ -> 81\$) ve Avrupa'ya satılıyor. 2004-2014 arasında ABD'nin Avrupa'ya sattığı kömür 14 milyon tondan 48 milyon tona çıktı; %343! Bu arada medya size yeşil ekonomi ve Kyoto masalları anlatıyordu!
- Kömür ucuz ama çevre için çok zararlı. Sadece CO2 olarak düşünmeyin; kömürle ısıtılan şehirlerde bazı kanser türleri ile solunum ve kalp hastalıkları hızla tırmanıyor. Kömürdeki kükürt asit yağmurlarına sebep oluyor ve ormanları tahrip ediyor. Dahası var:
- ABD kömür santralleri her yıl nehirlere ve okyanuslara 50.000 litre arsenik, 40.000 litre kurşun ve 2000 litre cıvalı atık döküyor. Kazaları önleyen açık hava madenciliği doğayı

tahrip ediyor. Yeraltındaki tünellerle işletilen kömür madenleri ise ölümlü kazalara sebep oluyor.

- Çin bunu “mega ton başına ölüm” birimiyle ölçüyor. Sadece 2012’de meydana gelen kazalarda 1300 insan ölmüş; yani mega ton başına 3 ölü.
- Netice? Temiz ve tehlikesiz enerji yok; hepsinin olumlu/olumsuz yönleri var. Petrol denizleri kirletiyor; savaşlara sebep oluyor. Rüzgâr ve güneş santralleri kömür elektriği ile üretiliyor; HES nehirlere ve balık göçlerine zarar veriyor; nükleerde atık ve kaza riski var. Yani?
- Doğayı korumak, “doğru” enerji türünü seçmekten değil açgözlülüğümüze gem vurmaktan geçiyor.

Tavsiye okumalar:

1. [Sivil nükleer riskler: \(Silsile/Flood\)](#)
2. [Nükleer enerji gerekli mi? \(Silsile/Flood\)](#)
3. [Benzinli arabadan elektrikliye geçerken... Fırsatlar ve tehditler... »](#)
4. [Rüzgâr santralleri neden elektrik kesintisine ve açlığa sebep oluyor? »](#)
5. [Rüzgâr ve güneş enerjisi sürdürülebilir/yenilenebilir değil çünkü... »](#)
6. [Türkiye 500 yıllık enerji bağımsızlığına sahip olabilir »](#)
7. [Küresel ısınma bitti... İkinci dalga geliyor! »](#)
8. [Rüzgâr nükleer enerjinin yerini tutabilir mi? »](#)
9. [Küresel ısınma çok iyi bir şeydir »](#)

Çin’de Su, Hava ve Toprak Kirliliği

- Görmediğimiz Çin... Senelerdir %10 büyüme hızı, robotları, uzaydaki uyduları ile göz kamaştıran Çin, bu zenginliği biriktirmek için ucuz maliyetle işçilerini köleleştirirken tabiatı da feda etti. Nedir?
- Çin bir süredir CO2 kirliliğinde ABD’nin önüne geçerek dünya 1cisi oldu. Aslında şaşıracak bir şey yok zira G20 ülkelerinin üretimleri bu ülkeye kaydı. Ancak Çin’deki elektriğin %50’si kömürden geliyor. Astım, akciğer kanseri gibi hastalıklarda patlama var.
- Çin’i yönetenler deli mi? Değil tabi. Ülkede çok kömür var ve madenler büyük şehirlere yakın. Termik santral kurup elektrik üretmek ve Pekin, Şangay, Hong Kong gibi nüfus yoğun bölgelere az kayıpla taşımak birim maliyeti düşürüyor.
- Çin’in baş döndüren ekonomik yükselişi arkasında kirlilik var: Hava, su ve toprak kirliliği. Çocuklar sakat doğuyor, erken ölüyor. Böyle giderse 30-40 yıl içinde ülkeyi ayakta tutacak bir gençlik kalmayabilir. Üstelik tek çocuk baskısı yüzünden çok hızlı yaşlanan bir nüfus söz konusu
- Çin’in doğusu, liman bölgeleri çok zengin ve refah yüksek ama bu köylerinden kopartılıp köle haline getirilen batılı köylülerin çok ucuza çalışması sayesinde mümkün oldu. Bugün ortalama refah seviyesi Avrupa’nın çok gerisinde ama kişi başı CO2 emisyonu Fransa’ya yakın!

Çin’de hızlı bir şehirleşme var. Yerden adeta mantar gibi fişkıran şehirler dışarıdan çok organize görünse de alt yapı bakımından yetersiz. Çöpler, kimyasal atıklar içme sularını kirliliyor. Hava kirliliği, kabul edilebilir sınırların çok üstünde.

Çin, çevre kirliliği yüzünden sakat kalan çocuklarla ilgilenmek için gerekli altyapılara sahip değil. İngiltere'nin 1800'lerde yaptığı gibi çocukların cesetleri üzerine bir kapitalizm inşa ediliyor. Bu fotoğrafta yemek olarak dağıtılan süt tozunu yalayan Çinli çocuklar görülüyor

Çin'de içme sularının ve yeraltı kaynaklarının %60'ı kirli. Her yıl nehirlere dökülen atıklar 100 milyar ton! Aslında şaşırarak bir şey yok. Avrupa ve ABD'deki endüstri bu ülkeye geldiği için kirlilik de aktarılmış oldu. Üstelik tabiatı koruyan kanunlar çok daha gevşek...

Çin'de kirlilik birçok kanser, kalp, damar ve solunum problemlerinin sebebi. Kirlilik nedeniyle Çin'de erken ölümlerin sayısı 2007 tarihli bir rapora göre 750 000 idi. Bugün milyonun üzerinde. WHO'ya ve Sağlık Etkisi Enstitüsü'nün bir raporuna göre yaklaşık 1,2 milyon Çinli hava kirliliğinden öldü.

Kirlilik ekonomiye de zararlı: Ani kitle ölümü sınırına yaklaşıncı havaalanları, okullar, otoyollar, fabrikalar kapanıyor, ülkenin imajı lekeleniyor ve önemli bir gelir kaynağı olan turizm zarar görüyor. Çin Çevre Bakanlığı'na göre kirlenme yıllık GSYİH'yi % 3,1 azaltıyor.

Güçlü mıknatıs, iPhone, tablet PC, imalatına gerekli olan nadir metallerin üretilmesi için toprağa tonla asit dökülüyor ve tarım yapılmaz hale geliyor. Dünyanın en büyük nadir metal ihracatçısı Çin'de bu yüzden toprağını kaybetmiş milyonlarca köylü var.

Derin Düşünce .Org @DDGrubu - 8 Oca 2019

- Büyük bir rüzgâr türbini için 600 kg neodimyum gerekli.
- Dünyadaki neodimyumun %90'ı Çin'de üretilir.
- Çin'de bu madenlere yakın köylerde radyoaktivite Çernobil'in 2 katı.
- Çin'de nadir metallerin üretildiği bölgelerde pankreas, akciğer ve kan kanseri %70 daha yüksek.

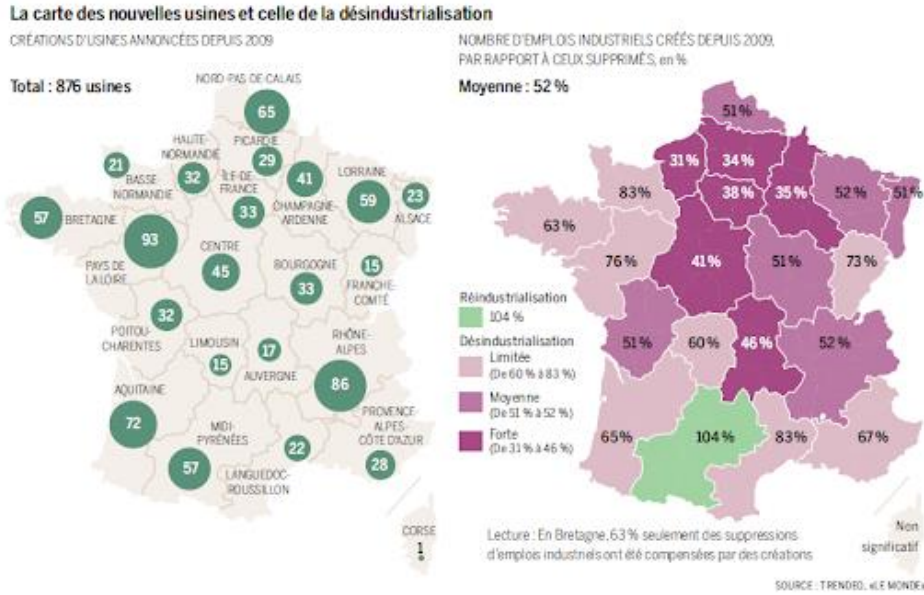

Çin'de çok sayıda geri dönüşüm fabrikası var ve bunlar gelişmiş ülkelerin çöpünü ithal ederek hammaddeye dönüştürüyor... Nasıl? Daha fazla enerji harcayarak ve geri kazanılamayan artıkları nehirlerle dökerek...

Hızlı zenginleşme uğruna yakın geleceğini yok eden bir ülke Çin. Üstelik bu zenginlik sadece devletin ve bazı şirketlerin elinde toplanıyor. Sıradan halkın payına düşen ise patlayan petrol boruları, kirli bir deniz ve soludukça kanser yapan bir hava.

Can Çekişen Fransız Endüstrisi

- Türkiye'nin düşmemesi gereken bir tuzak; can çekişen Fransız endüstrisi...
- Corona virüs salgını başlayınca Fransızlar en basit bir maskeyi bile üretemediklerini fark ettiler. Fransa hızlı bir sanayi-SİZ-leşme yaşıyor: 2000 yılından bu yana Fabrikaların % 40'ı kapandı.
- Fransa'nın elektriği %80 nükleer santrallerden geliyor ama bu santrallerin türbinlerini üreten ALSTOM'un bir [Amerikan devi olan General Electric tarafından yıkılması](#) hükümeti rahatsız etmedi...
- Paris ithal güneş panolarıyla enerji yatırımı yapan şirketlere sübvansiyon dağıtıyor. ALSTOM'u kaybeden [Fransa, hidroelektrik ve gaz santralleri için bile ABD'den gelecek türbinlere muhtaç](#) duruma düştü.
- 2020 Fransa'sı geleceğini inşa edemeyecek kadar aciz durumda. Ne solunum cihazı ve ne maske üretebilecek ne de enerji yatırımlarını destekleyebilecek bir endüstri altyapısı var.
- Çevreci kaygılardan çok GazProm lobi faaliyetleri sayesinde verilen GES / RES sübvansiyonları, Çin, ABD ve Almanya'da güneş panosu ile rüzgâr santrali üreten firmaların cebine gidiyor. RES/GES elektrik tedarikindeki dalgalanma yüzünden [gaz santrallerine bağımlılık artıyor](#).
- Fransız endüstrisi, yakın gelecekte, en güçlü nükleer reaktörden en küçük güneş kitine kadar herhangi bir elektrik üretim tesisi inşa edemeyebilir. En endişe verici işaretlerden biri ise son "Uzun Vadeli Enerji Programı"nda endüstriyel bir bileşenin olmamasıdır.

Yaklaşan küresel açlık tehlikesinin gerçek sebepleri ve Türkiye için tedbirler

- Küreselci medya, bir açlığın yaklaşmakta olduğunu söylüyor ve sebebin Corona Virüs olduğunu iddia ediyor. Doğru mu?
- Dünyanın en büyük buğday ihracatçısı Rusya, stokların kritik seviyeye indiğini söyleyerek Nisan ayında buğday ihracatını durdurdu. Kazakistan ve Ukrayna da gıda ihracatına sınırlama getirdi.
- Pirinç, buğday, mısır, şeker... Üretici ülkeler yiyecek stoklarını arttırıyor ve ihracatı kısıtlıyor. Açlık tehlikesindeki insan sayısı 250 milyona çıktı. Küresel açlık korkusuyla alınan tedbirler sertleşmeye devam ederse yakında 1 milyar insan aç kalabilir. Neden?
- "Açlık sınırındaki" insan/ ülke derken neyi kastediyoruz? Ulusal gelirinin %70'i ile gıda ithal eden her ülke ve hane gelirinin %70'ini ekmeğe harcayan her aile. Zira gıda fiyatlarındaki ufak bir yükselme bile bu ülkeleri/ insanları ölüme kilitliyor.
- Corona Virüs ne yaptı? Yaklaşık 3 milyar insanın yaşadığı büyük şehirlerde hayat durdu; sınırlar kapandı. Sonuç? Gıda sevkiyatı durma noktasına geldi. Ayrıca mevsimlik tarım işçileri sınırları geçemediği için hasat yapılamıyor. Gelecek ayların üretimi sakata girdi.
- Fransa'daki patates misaline benzer olaylar dünyanın her yerinde, hemen her mahsulde yaşanıyor. Nedir? Lokantalar kapanınca hazır püre ve donmuş kızarmış patates tüketimi sıfırlandı; dünya patates talebi %40 düştü. Sadece Fransa'da 600.000 ton patates depolarda çürüyor.
- Peki bu patatesi neden ucuza satıp stokları eritmiyorlar? Çünkü ulaştırma ve depolama maliyetleri kurtarmıyor. Öğütüp gübre veya hayvan yemi yapılsa? Aynı sıkıntı: Bu işler için yeterli endüstriyel kapasite yok. Az sayıdaki işleme noktasına taşınması, depolanması pahalıya geliyor.
- Yani dikkat ederseniz G20 ülkelerinde tarım ve gıda altyapısı, insanları doyurmak için değil, kartelin daha çok kâr etmesi için tasarlanmış. Meselâ 40 bin zengin için yüksek fiyatla ananas, kiwi ithal etmek, 40 milyon kişiye buğday üretmekten çok daha kârlı ve daha az riskli.
- Kim bu kartel? Küresel emtia ticaretinde söz sahibi olan firmalar. Merkezleri Londra, Lüksemburg ve İsviçre'de. Meselâ Glencore (250 milyar \$), Louis Dreyfus (57 milyar \$), ADM (90 milyar \$), Bunge (60 milyar \$), Cargill (136 milyar \$), Vitol (300 milyar\$)...
- Evet, küresel açlık korkusu yayılıyor. Cezayir, Fas ve Filipinler, tahıl rezervlerini arttırdılar. Dünyanın üçüncü büyük pirinç ihracatçısı Vietnam da Rusya gibi denizaşırı satışlara kısıtlamalar getirdi.
- Dünyanın en büyük tahıl ithalatçısı Mısır'da, Sisi ülkenin stratejik gıda rezervlerini arttırma emri verdi. En büyük pirinç tedarikçisi Vietnam'a güvenen Filipinler'de, bakanlar

kurulundan Karlo Nograles hükümetin stratejik stoklar için piring ithal etmeyi planladığını söyledi.

- Gıda borsalarında Nisan ayında piringte %14, buğday ve arpada %8 – %10'luk sıçramalar yaşandı. Bu fiyat artışları hem korkudan hem de kamyon ve tren sürücülerinin, liman personelinin eksikliğinden doğan lojistik darboğazlarla boğulmuş lojistik ağından kaynaklanıyor.
- 250 milyon insan aç ama 20 milyar insanı doyuracak buğday, piring ve mısır depolarda bekliyor. Çin'deki gıda stokları 1 yıllık. Dünyada stoklanan piring miktarı son 20 yılın en yüksek seviyesi. Yani açları doyurmak değil mesele; zenginlerin gözünü doyurmak.
- Aslında gıda savaşı vitrinde ama [arkada su savaşı da başladı. Çin Mekong nehri üzerine kurduğu barajlarla gıda üretim kapasitesini artırırken Mart ayında Tayland ve Vietnam'da kuraklığa sebep oldu](#): Piring üretimi 800 bin ton azaldı. Netice?
- Çin bu şekilde su tutmaya devam ederse, dünyada satılan pirincin dörtte birinin kaynağı olan Vietnam'da üretim %50 düşecek. İhracatı şimdiden kısmağa başlayan Vietnam, Afrika'da piring fiyatlarının sene başından bu yana %30 yükselmesine sebep oldu.
- Ama dikkat: Bu %30'luk yükseliş Afrika'nın mahalle pazarlarında 3-5 kilo piring alan kadınlardan kaynaklanmıyor. Az öce isimlerini verdiğimiz Glencore gibi firmaların Londra'daki ekranlarında, traderlar tarafından belirleniyor.
- Tabi bu aşamada şunu sormak isteyeceksiniz: Gıdasının %70'ini ithal eden Gabon gibi ülkeler deli mi? Neden yerel üretim yapmıyorlar? Cevap IMF ve Dünya Bankası. Ultra-liberal ideoloji doğrultusunda borç verdikleri ülkelere acayip şartlar dayatıyorlar. Bunu üret; şunu üretme...
- Oysa her ülke gıda ihtiyacının en az %50'sini üretse, zaman içinde stratejik stoklarını yapar. Üstelik petrol fiyatlarındaki aşırı yükselmeler de ithal gıda fiyatını arttırıyor. Yerel üretim, bu tehlikeyi de azaltabilir...di. Yani IMF ve World Bank, açlık tetikliyor.
- Kısacası, Corona Virüs açlık tetiklemedi. Senelerdir dünyayı uçurumun kenarına iten gıda karteli, dünya bankası ve IMF büyük bir açlık için her şeyi hazırladı. Corona bunun kıvılcımı oldu. Bir çekirge sürüsü yahut istisnai kuraklıklar da olabilirdi. Ama bunlar zahiri sebepler.
- Hatırlayın, 2008-2012 arasında yükselen gıda fiyatları yüzünden 30 ülkede açlık isyanları çıkmıştı. Arap Baharı(!) da gıda fiyatlarından bağımsız bir olay değildi. Kısacası aç kalan dünya yeni siyasî felaketlere gebe.
- Bu defa açlık tek başına gelmiyor: Küresel salgın ve ekonomik kriz sahnede yerini çoktan aldı. Fransa tarım bakanı mevsimlik işçilerin yerini alacak "gönüllü" çağrısı yaptı. Tabi çok az kişi geldi ve beceriksiz oldukları için hasat düzgün yapılmadı.
- Zaten lokanta vs kapalı olduğu için çiftçilerin satma umudu yok. Birçok ürün tarlada çürüyecek. Fransa sebze/meyve ihtiyacının %50'sini ithal ettiği için küresel piyasalara yüklenecek ve fiyatları arttıracak. G20 ülkelerinin yarısı aynı şeyi yaparsa... Bu yaz ne yiyeceğiz?
- Buraya kadar anlattıklarımız olmadan önce, mükemmel(!) piyasalar ve liberal ekonomi sayesinde kurulan küresel gıda pazarı yüzünden her gün 25 bin insan açlıktan ölüyordu. HER GÜN 25 İNSAN AÇLIKTAN ÖLÜYOR. Bilmek değil hissetmek için tekrar edin: HER GÜN 25 İNSAN AÇLIKTAN ÖLÜYOR!
- Yeni açlık felaketinde kim ölecek? Gözlerine sinek konan Afrikalı bebek fotoğrafları mı geliyor aklınıza? Amerika ve Fransa gibi zengin ülkelerde fakirlere gıda dağıtımı çoktan başladı. Paris'in 93 numaralı banliyösünde belediye başkanı açlık isyanı beklediğini söyledi.
- Ya Türkiye? Tarıma elverişli arazileri ve su kaynakları zengin olan Türkiye, küresel açlık tehlikesine karşı kozlara sahip ama yetmez. Küresel gıda mafyası gibi hareket eden stokçular, köylüyü ve tüketiciyi sömüren araçlar var. Patates-Soğan krizinde(!) gördük bir kısmını.
- Türkiye'nin küresel açlık karşısında ikinci bir zayıf noktası petrol. Konya'da ürettiğimiz buğday için ithal petrol, Bursa'da un yapmak için petrol, İstanbul'da ekmek yapmak için petrol... [Tarımsal üretim ve nakliyenin petrolden kurtarılması gerek](#).
- Tabi bunun yanında tohum bankaları gibi gıda bağımsızlığımızı korumaya yönelik her girişim hayati önem taşıyor. Bu bankalara yabancı ziyaretçilerin sokulması ise çok tehlikeli. Daha önce acı tecrübeler yaşandı; ders çıkartılması gerek. Gen konusunda İsrail ile savaştayız.

- Netice? Terörle mücadele çok farklı devlet kurumlarının işbirliğini gerektirir: Asker, polis, istihbarat, medya, ekonomi, adalet... Küresel açlık için de durum aynı. Tarım bakanlığının halledeceği bir iş değil.
- Corona Virüs olayında gördük, bizden görünen ama panik tetiklemek için her türlü yalanı üretip yayan bir medya ordusu var. Ağâh olun. Gıda savaşında panik, gerçek kıtlık kadar tehlikeli. Sizi korkutmak için BBC, CNN, Newzat Flower ve ötekiler ellerinden geleni yapacaklar.
- Yabancı ülkelerde istihbarat ve operasyon yapmamızı gerektiren bir gıda ve gen savaşının ortasındayız. Bilgi, bilim ve teknoloji her şeyden kıymetli.

Tavsiye okuma:

- Gülen'den sonraki darbe ne olacak? <https://www.derindusunce.org/2014/01/25/gulenden-sonraki-darbe-ne-olacak/>
- Fakirler için Hunger Games sezonu başladı! <https://www.derindusunce.org/2016/07/10/fakirler-icin-hunger-games-sezonu-basladi/>
- Ekmek artık mafyanın ağzında... <https://www.derindusunce.org/2017/02/18/gida-mafyasi-tehlikenin-farkinda-misiniz/>
- Su için yeni bir dünya savaşı çıkacak mı? <https://www.derindusunce.org/2017/09/23/su-icin-yeni-bir-dunya-savasi-cikacak-mi/>

Marx neden sömürgeci devletleri savunuyordu?

- Marx anti-emperyalist miydi? Marx, Hegel'den "tarihsel uluslar / tarihsel olmayan uluslar" kavramını devşirmişti. Marx'a göre "ilerleme" ve "uygarlığı" temsil eden büyük "Tarihsel Ulus"lar medeniyet şampiyonlarıydı.
- İlerlemeyen, pasif "tarihsiz halklar"a uygarlık götürme görevi, Tarihsel Uluslara ötekilerin topraklarını işgal etme hakkı veriyordu. Marx ve Engels'e göre bu sonuna kadar meşru ve o "tarihsiz halk"ların da lehineydi.
- 1845-47 arası süren ve sonucunda ABD'nin Meksika'nın epeyce toprağını ilhak etmesiyle sonuçlanan savaş için Marx şöyle dedi: **"tembel ve çaresiz Meksikalılara karşı uygarlaşmanın lehine bir netice"**.
- Fransa'nın Cezayir işgali de **"ilerleme ve uygarlık için önemli ve talihli bir olay"**dı, çünkü **"Bedeviler bir haydutlar ulusu"** idi. Marx, İngilizler'in Hindistan'ı işgalini de aynı mantıkla desteklemişti, çünkü Hint toplumsal hayatı Marx'ın tabiriyle **"değersiz, durağan ve bitkisel"** idi.
- Marx, Latin Amerika anti-emperyalist bağımsızlık mücadelelerinin öncüsü Simon Bolivar'ı da aşağılayan bir dil kullanıyordu. Zaten Latin Amerika halkları ile ilgili fikrî atası Hegel'in "irrasyonel ve saçma sapan bir kıta" yorumuna aynen katılıyordu.
- **Che Guevera ve Castro o zaman yaşayıp dağlarda "ya bağımsız vatan ya ölüm" diye devrimci-milliyetçi silahlı mücadele verseydi, Marx herhalde onları da medeniyet ve ilerlemeye düşman iki zibidi haydut olarak görürdü.**

Bir kelebeğin kanat çırpması fırtına başlatabilir mi?

Not: Bu silsile önemli grafikler ve formüller içermekte. [Twitter'daki yayından](#) görselleri incelemenizi tavsiye ederiz.

- Edward Lorenz'in "Brezilya'daki bir kelebeğin kanat çırpması Texas'ta bir kasırgaya neden olabilir mi?" başlığını taşıyan makalesi bilim dünyasında fikrî bir kasırgaya sebep olmuş ve insanları kaos üzerine düşündürmüştü. Neden?
- "Kaos" denince aklımıza karmaşa, beklenmedik felaketler gelir. Ama matematikte bu kelimenin mânâsı farklıdır. Kaos teorisi (teorileri) dinamik sistemleri yani zaman içinde değişen sistemleri inceler: Bir sarkacın hareketi, gezegenlerin dönüşü, Kenya'daki zebraların nüfusu...
- Bilim adamları tabiatı incelerken bir soyutlama yaparlar yani gerçek dünyayı sadeleştirip formüllerle ifade ederler. Bu formüller onlara "geleceği görme" imkânı verir. Meselâ bir sarkacın ilk bırakılma anındaki açısı vs biliniyorsa "t" zamanı yerine 15 koyarak 15ci saniyedeki yerini bulmak gibi.
- Burada bilim adamının işini kolaylaştıran şey, dinamik sistemin öngörülebilir (determinist) olmasıdır. Sürpriz, şans yoktur. Biyolojik sistemlerde dahi böyledir. Meselâ kuraklık sırasında ölecek zebraların sayısını hesaplayıp çiftleşme, doğum vs tahminler (asgarî bir hata payıyla) yapılabilir.
- Bu tip basit sistemlerde ikinci bir ortak nokta şu: Parametrelerdeki küçük bir değişik sonucu pek fazla değiştirmez. Meselâ bir gülleyi 48° değil de 49° açıyla fırlatırsanız izleyeceği yol ve düşeceği nokta diğerine çok yakın olacaktır.
- Aynı sebepler aynı sonuçları doğurur; yakın sebepler ise yakın sonuçları. Bu [illiyet](#), [nedensellik](#), [determinizm](#), [tahmin edilebilirlik](#), Newton fiziği... Bütün bunlar insanların sezgisine uygundur. Bu yüzden kolaylıkla öğreniriz.
- Ama bazen işler bu kadar basit değildir. Bilardo oynadıysanız ufak bir açı farkının ne çok şeyi değiştirdiğini görmüşsünüzdür. Fizikçilerin yakından incelediği bir diğer örnek çift sarkaç yani bir sarkacın ucuna bağlı ikinci bir sarkaç. Sistemin davranışı, başlangıç verilerine çok farklı olabiliyor.
- Çift sarkaç tamamen kontrolsüz, öngörülemez bir hareket mi yapıyor? Hayır; onun da bir formülü var ama tek sarkaca kıyasla çok daha karmaşık ve ilk değerlerdeki ufak bir sapmaya karşı çok hassas...
- İşte bu hassasiyet yüzünden sistem insan zekâsı için "öngörülemez" oluyor. Yani gerçekte yine bir determinizm var ama bizim tahayyül gücümüzün ötesinde... (Bkz. [Kaos / Chaos / хаос / خاوس / فوضى](#))

- “Kelebek etkisi” sözü nereden geliyor peki? Hava durumundan! Dikkat ederseniz bilim adamları gezegenlerin hareketlerini yıllar hattâ yüzyıllar öncesinden tahmin edebiliyorlar. Okyanustaki gelgitler için yapılan çizelgeler yıllarca değişmiyor. Ama 3 gün sonraki hava durumunu bilemiyoruz.
- Edward Lorenz, 1970’lerde 3 parametrelili çok basit bir sistem kurmuş. (Nem, rüzgâr hızı, sıcaklık gibi düşünün.) Lorenz bu parametreleri hesaplayan formülleri de basite indirgemiş ve 16 KB hafızası olan bir bilgisayarı bu hesap için programlamış. (Gülmeyin, o dönem için bir Ferrari sayılır)
- Lorenz bir gün bu simülasyonu durduruyor (kırmızı çizgi) ve ertesi gün yeniden başlatıyor. Bir de ne görsün? Değerler eski güzergâhtan sapıyor (oklar). Adamımız önce bilgisayarın bozulduğunu düşünüyor ama sorun başka yerde. Nedir?
- Lorenz simülasyona devam etmek için parametreleri virgülden sonra iki basamak yani yüzde bir hassasiyetle giriyor. Oysa bilgisayar yüz binde bir yahut milyonda bir hassasiyetle çalışıyor. Lorenz’in istemeden girdiği sapma muhtemelen binde bir mertebesinde ama netice çok farklı.
- Kısacası, ilk değerlerdeki ufaklık bir sapma, 3 parametrelili bir simülasyon olan bu basit sistemde bile önemli farklar doğuruyor.
- İşte bizim Lorenz “Brezilya’daki bir kelebeğin kanat çırpması Texas’ta bir kasırgaya neden olabilir mi?” başlığını o zaman icad etmiş. Bir makalenin ve birkaç konferansın başlığı bu.
- Lorenz diyor ki Texas’taki bir kasırgayı aylar öncesinden (teoride) tahmin edebilirsiniz ama hesaba katmanız gereken parametreler o kadar çok ve en ufak bir sapmanın neticesi o kadar büyük ki... gerçekte bu tahmini tutturmanız imkânsız.
- Gelin şimdi kendimiz bir kaos ihdas edelim: Psikoloji, demografi, yapay sinir ağları, istatistik, ekoloji, bio-matematik gibi bir çok dalda kullanılan Lojistik fonksiyonlardan istifade edeceğiz. Bir döngü içinde $f(x)=4x(1-x)$ fonksiyonunu hesaplayın. Sonuç tekrar parametre olarak girilecek...
- Excel’de 0.37 ile hesaplayıp grafiği çizdikten sonra (mavi) bir de 0.370001 ile çizelim (kırmızı). Sonuç? Baştan aynı yolu izleyen grafik ilk 15 değerden sonra birden diğerinden tamamen ayrı bir yol izliyor.
- Şimdi 4 yerine 2 koyalım ve farklı başlangıç noktaları için grafik çizelim. 0.5’te bir yakınsama/çekim noktası olduğunu göreceksiniz. Katsayı ile oynadıkça çekim noktası yer değiştiriyor ama kaybolmuyor.
- Fakat katsayı 3.1 olunca çekim noktası iki değer arasında (0.56 ve 0.76) gidip geliyor: Peryodik bir osilasyon var. 3.5’te çekim noktaları 4’e, 3.56’da ise 8’e çıkıyor.
- Peki, katsayılardaki değişimin çekim noktalarına etkisini grafikte gösterirsek ne olur? Dalların bölünmesi yani çekim noktalarının artışı sürekli değil. Belli bir değerden sonra grafik anlaşılabilir şekilde karmaşılaşıyor. Sonra “sükûnet bölgeleri” çıkıyor ortaya. Bunlara zoom yapınca yeniden bölünmeler ve yeniden karmaşa. Zoom yaptıkça bu böyle gidiyor.
- Aynı yapı/motif/patern zoom yaptıkça tekrar tekrar ortaya çıkmasına matematikte “fraktal” diyoruz. Fraktal mefhumunu burada anlatmak imkânsız; özel bir silsile yapmak gerek. Ama bilin ki doğadaki bir çok şeyin yapısı fraktaller ile modellenilebiliyor.
- Lorenz’in fonksiyonlarını milyonda bir farklı değerler ile 3 boyutlu grafiğe döktüğümüz zaman ortaya bu şekil çıkıyor.
- Şekli daha iyi anlamak için biraz çevirelim... Milyonda bir kaymaların noktaların hareketine yapacağı etkiyi önceden kestiremiyoruz ama çekim noktaları etrafında adeta gizli bir kurala uyarak toplanıyorlar.
- Bu bize ne öğretiyor? Lorenz’in çekim noktalarını virgülden sonra 100 basamak hassasiyetle çizip inceleyen araştırmacılar sistemin fraktal yapısını gözlemlediler. Yani “kaos” dediğimiz şey rastgele/saçma/öngörülemez değil. Tersine, bir nizam içinde dönüşüyor.
- Bizim Lorenz şöyle demiş: “Küçük değişimler, fırtına gibi olayların meydana gelme sıklığını arttıran/azaltan bir etkiye sahip değil. En fazla ortaya çıkış sırasını değiştirebilir.”
- Evet, kaos üzerine düşündüğümüzde görüyoruz ki bilim adamlarında bir arıza var: Kendi icad ettikleri “determinizm” gibi kavramları yani vehmettikleri meVHuMları, bir müddet sonra tartışılmaz, adeta tanrısal varlıklar gibi görüyorlar ve buna uymayan her şeye “kaos/şans/tesadüf...” diyorlar.
- “Determinizm / cebriye” mutlak mânâda eşyanın tâbî olduğu bir kaideler manzumesine, tabiata uygun “davranması” mıdır? Bu mecburiyet hangi levhada yazılıdır? Eşyanın buna

itaat edecek iradesi var mıdır? Yoksa, bu kanunların yapıcısı, polisi, mahkemesi, bilir kişisi... Nerededir?

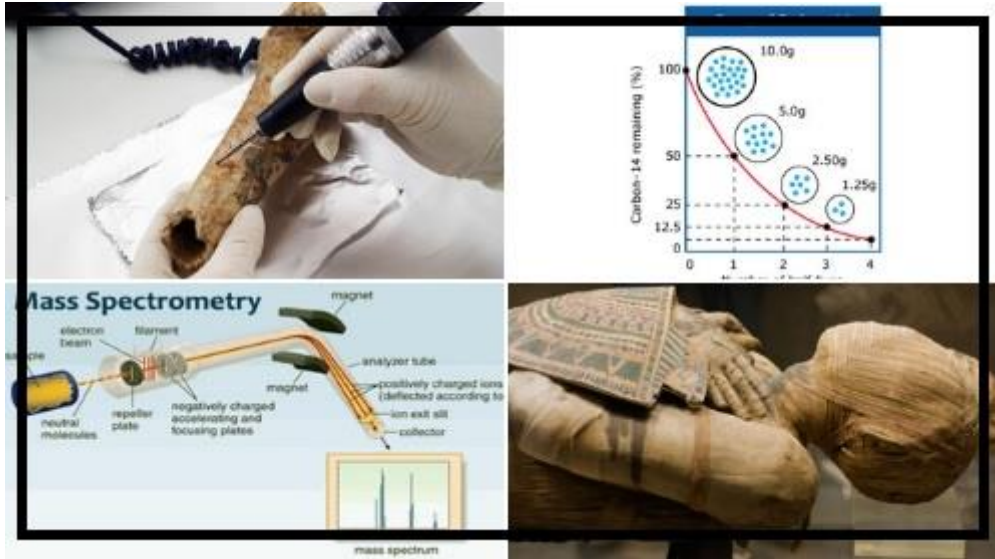
- Bu "Müslümanca" soruları Galileo, Newton, Einstein, Bohr, Heisenberg, Boltzmann, Mach gibi dehalar sormuşlar ve harika cevaplar vermişlerdi. Kimse onlara "yobaz, pis yaratılışçı" demiyordu. Zaten onların da pek umurunda değildi bu.
- Fizik bilginleri arasından Galileo, Newton, Einstein, Mach gibi akıllı insanlar çıkmıyor artık. Bilimin tasavvuruna/ kavramsallaştırmasına eleştirel bakamıyor taze bilgincikler. Daha çok medya manyağı şov meraklısı tipler görüyoruz. Epistemoloji ile astrolojiyi ayırd edemeyecek tipler...
- Netice? Kuantum fiziği, Galileo – Newton'dan beri kullanılan madde, enerji, parçacık, dalga gibi tasavvurların yetersizliğini ortaya koydu. Kaos matematiği de determinizmin güncellenmesi gerektiğini gösteriyor.
- "İnsan her şeyi anlayamaz/bilimin sınırları var" tarzı açıklamaları yanlış buluyorum. Bilimin ve insanların önü sonsuza kadar açık zira Allah Teâlâ insana muazzam bir zekâ ve merak vermiş. Ama...
- Ama bilimin sınırı olmadığı için Kıyamet'e kadar bildiklerimiz, bilmediklerimizden çok daha az olacak. Okyanustaki tek bir damladan bile az... <https://twitter.com/DDGrubu/status/955094973766094849?s=20>
- Bilim adamları sadece gözledikleri hayvanlar ve kimyasal maddeler hakkında değil, kendi yöntemleri, zekâ kapasiteleri, bilim lisanı ve kavramlar hakkında da şüphe etmeliler. Einstein'ın epistemoloji notlarını, Heisenberg'in el yazmalarını okursanız bunu görürsünüz.

Tavsiye okuma:

1. Büyük Patlama / Big Bang / Urknall / الانفجار العظيم <https://www.derindusunce.org/2016/11/29/buyuk-patlama-big-bang-urknall-%d8%a7%d9%84%d8%a7%d9%86%d9%81%d8%ac%d8%a7%d8%b1-%d8%a7%d9%84%d8%b9%d8%b8%d9%8a%d9%85/>
2. Evvel / Origin / Beginning / πρώτος / أولا <https://www.derindusunce.org/2016/11/26/evvel-origin-beginning-%cf%80%cf%81%cf%8e%cf%84%ce%bf%cf%82-%d8%a3%d9%88%d9%84%d8%a7/>
3. Sebep-Sonuç / Nedensellik / İlliyet / Causality / العلاقة السببية <https://www.derindusunce.org/2013/11/06/sebep-sonuc-nedensellik-illiyet-causality/>
4. Bâkî / Eternal / Timeless / διαχρονικό / باقى <https://www.derindusunce.org/2016/08/03/baki-eternal-timeless-%ce%b4%ce%b9%ce%b1%cf%87%cf%81%ce%bf%ce%bd%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%d8%a8%d8%a7%d9%83%d9%8a/>
5. Kaos / Chaos / xaoc / χάος / فوضى <https://www.derindusunce.org/2017/05/12/kaos-chaos-%d1%85%d0%b0%d0%be%d1%81-%cf%87%ce%ac%ce%bf%cf%82-%d9%81%d9%88%d8%b6%d9%89/>
6. Tanrı Parçacığı / God Particle / إلهها <https://www.derindusunce.org/2016/07/15/tanri-parcacigi-god-particle-%d8%a5%d9%84%d9%87%d8%a7-%d8%a7%d9%84%d8%ac%d8%b3%d9%8a%d9%85%d8%a7%d8%aa/>

7. Dikkat Kitap: Modern Bir Put:
Bilim <https://www.derindusunce.org/2011/12/16/dikkat-kitap-modern-bir-put-bilim/>
8. Dikkat kitap: Bir pozitivism
eleştirisi <https://www.derindusunce.org/2017/03/30/dikkat-kitap-bir-pozitivizm-elestirisi/>
9. Dikkat Kitap: Maymunist imanla nereye
kadar? <https://www.derindusunce.org/2010/06/02/dikkat-kitap-maymunist-imanla-nereye-kadar/>
10. Kur'ân-ı Kerîm ve Tabiat İlimleri / Ahmed Yüksel
Özemre <https://www.derindusunce.org/2015/07/25/kuran-i-kerim-ve-tabiati-ilimleri-ahmed-yuksel-ozemre/>
11. Bilim Felsefesi <https://www.derindusunce.org/2016/01/22/bilim-felsefesi/>
12. Muhtemel / mümkün / possible / probable / المحتمل / ممكن
<https://www.derindusunce.org/2014/11/18/muhtemel-mumkun-possible-probable-%d8%a7%d9%84%d9%85%d8%ad%d8%aa%d9%85%d9%84-%d9%85%d9%85%d9%83%d9%86/>
13. Epistemolojinin Tanımı ve
işlevi[1] <https://www.derindusunce.org/2010/09/15/epistemolojinin-tanimi-ve-islevi1/>

Karbon 14 testine ne kadar güvenebiliriz?

- Zaman zaman gazetelerde okuruz: "Filan cisim İsa'dan (a.s.) kalmış olamaz çünkü ahşap malzemesi karbon 14 testine göre 700 yaşında". Bazen de tablolar, heykeller incelenir; sahtekârlar ortaya çıkarılır. Peki bu test gerçekten tarihi gösterir mi? Nasıl çalışır? Hata payı nedir?
- Başlangıçtan başlayalım: Atom, bildiğiniz gibi çekirdekteki proton ve nötronlar ile etrafında "dönen" elektronlardan oluşur. (Dikkat: Bu basitleştirilmiş bir modeldir; gerçeğin kendisi değildir.) Pozitif yüklü proton sayısı atomun kimyasal vasıflarını tayin eder. Meselâ?
- Meselâ 8 proton oksijen, 2 proton helyum, 6 proton karbon... Ya nötron? Genellikle protona eşit miktarda olsa da, nötron sayısı bazen değişir ve aynı elementin farklı sayılarda nötronlu şekillerine "izotop" denir.
- İzotoplar, nötron ve proton sayıları toplanarak ifade edilir ve atom simgesinin sol üst köşesine yazılır: Helyum 3, Helyum 4,...
- Teorik olarak bir sürü izotop hayal edebiliriz ve bunları laboratuvar şartlarında suni olarak üretebiliriz. Ama tabiatta bulabileceğimiz izotoplar çok daha azdır ve "istikrarsız" durumdadır yani nükleer tepkime ile dönüşme temayülündedir.
- Nasıl bir nükleer dönüşme? Meselâ helyum 6 izotopundaki nötronlardan biri elektron salarak protona dönüşür. Yani kimyasal değil nükleer tepkime; çekirdek artık helyum değil lityum çekirdeğidir.
- Bu dönüşüm sırasında meydana gelen radyoaktif dalgalar organik maddelere, insan hücrelerine zarar verebilir veya en azından bazı izler bırakabilir. Bu dönüşüm bütün atomlar için aynı anda gerçekleşmez. Bir dakikada/saate/günde dönüşen atom sayısı, bir maddeden diğerine değişir.
- Fizikçiler ölçü birimi olarak "yarılanma ömrü" diye bir mefhum ihdas etmişler. Mevcut radyoaktif maddenin yarıya inmesi için geçen süre. Uranyum 235 izotopu için bu süre 703.8 milyon yıl. Ama yarılanma süresi saniyelerle ölçülen maddeler de var.
- Meselâ oksijen 15 izotopu için 120 saniye; helyum 5 izotopu için yarı ömür 1 yokto-saniye. Yani bir saniyenin milyar kere milyar kere milyonda biri.
- İşte "bizim" karbon 14 bu istikrarsız izotoplardan biri. Karbon bildiğiniz gibi periyodik tablonun 6cı elemanı. Dünyadaki karbonun %99'u 6 nötronlu karbon 12 izotopu ki istikrarlı. %1 de karbon 13; o da istikrarlı yani nükleer dönüşüm temayülü yok. Ya diğer izotoplar?
- İstikrarsızlar arasında 3 nötronlu karbon 9'un yarı ömrü 126 mili saniye; 5 nötronlu karbon 11'inki 20 dakika. Peki ya meşhur karbon 14? Çekirdeğinde 8 nötron bulunan karbon 14'ün yarı ömrü 5700 yıl (± 40 hata payıyla) Ne demek bu?

- Karbon 14 ihtiva eden bir organik madde her 5700 senede bu miktarın yarısını kaybediyor. Tabi o cismin yaşını bu yolla tahmin etmek için ilk baştaki karbon 14 miktarını bilmek gerek. Ama bir sıkıntı daha var: 5700 yıl yarı ömürlü karbon 14 milyonlarca yılda çoktan tükenmiş olması gerekmez mi?
- Tükenmiyor çünkü kozmik ışınlarla gelen serbest nötronların atmosferdeki azotla reaksiyona girmesi sonucu karbon 14 meydana geliyor. Bu radyoaktif karbon oksijenle birleşip CO₂ haline geliyor ve bildiğiniz karbon çevrimi ile biyolojik hayat döngülerine karışıyor.
- Atmosferdeki karbon 14 miktarı yaklaşık olarak sabit. Ama toplam karbona göre çok az: Trilyonda bir = 0.000000000001. Bitkiler fotosentez yoluyla CO₂ alıyor; hayvanlar bitkileri yiyerek vücutlarındaki karbon 14 miktarını sabit tutuyor... Tabi ölene kadar. Ölüncü radyoaktivite yüzünden azalıyor.
- Aynı şey denizde yaşayan hayvan ve bitkiler için de geçerli. Kısaca, karbon 14 testi cisimlerin yaşını tayin etmiyor. Ölmüş vücutların ne zamandan beri ölü olduklarını tayin ediyor. Fark? Fildişi bir heykelin veya tahta sandığın yaşını bulamazsınız. Filin öldüğü, ağacın kesildiği yılı bulabilirsiniz.
- Tabi demirden yapılmış bir kılıcın yahut bir elmasın yaşını karbon 14 testi ile bulamazsınız. Elmas karbondur ama yaşamış bir canlı artığı olmadığı için karbon 14 ihtiva etmez. Kılıcın sapı tahta ise? Tahtanın geldiği ağaç evet; sapın yontulduğu yıl? Hayır. Demir kılıca takıldığı yıl? Hayır.
- Peki bu test organik maddeler için güvenilir mi? Farklı yöntemler var. En basiti birkaç gün radyoaktif aktiviteyi ölçmek. Karbon 14'ün atmosferdeki yoğunluğu çok az olduğu için büyük bir parça üzerinde test yapılmalı. Başka?
- Kütle spektrometrisi (Mass spectrometry). Bu yöntem kimyasal türleri iyonize edip oluşan iyonları kütle/yük oranını esas alarak sıralama tekniğine dayanıyor. Ya güvenilirlik? Meselâ 50.000 yıllık bir cisim ölçüldüğünde karbon 14'ün %99.9'u tükenmiş olacak. Hata ihtimali çok yüksek. Ne kadar?
- Atmosferdeki CO₂ içinde radyoaktif karbon 14 oranı trilyonda bir demiştik. Bir tek kafadaki saç sayısı ise yüz bin. Yani 1 trilyon karbon atomu içinde karbon 14 aramak, bütün insanların saçları içinde tek bir saç telini aramak gibi bir şey.
- Petrol, organik olduğu halde karbon 14 ihtiva etmiyor çünkü çok eski. Ayrıca cismi bulan kişi eliyle dokunduyorsa, tarihi eser elden ele gezdiyse, ciltteki yağdan taze karbon 14 eklenmiş olacağı için test sonucu yanlış çıkacak. Aynı cismin içinden ve dışından yapılan ölçümler farklı sonuç verecek.
- Bunun dışında karbon 14, normal karbona yani karbon 12'ye kıyasla daha ağır olduğu için kimyasal tepkimelerde farklı davranıyor: Fotosentezde yavaş, suda çözülmede hızlı. Yani ölçüm sonrası yapılacak "düzeltmeler" var. Çölde, suda, buzda bulunan cisimlerin ölçümleri farklı düzeltmelere tabi tutulmalı.
- Bitmedi. Atmosferdeki karbon 14 oranı asırlar boyu hafif oynamalar göstermiş; bunu bazı ağaçların halkalarından anlıyoruz. Bilim adamları bu yüzden bazı "düzeltme" eğrileri kullanıyorlar. Karbon 14 testi ile ölçülen yaşı "tahmin edilen" yaşa çeviriyorlar.
- Bu "hafif" oynamalar artık eskisi kadar hafif değil. Son asırlarda CO₂ salınımı arttığı için atmosferdeki karbon 14 oranını azaltıcı etki yaptı. Tersine nükleer denemeler yüzünden 1950'lerde karbon 14 oranı hızla yükseldi. Yerüstü denemelerin yasaklanmasıyla düşmeye başladı.
- Peki atmosferdeki karbon 14 oranı değişince her canlıdaki birikme anında değişiyor mu? Hayır; okyanuslarda birkaç asır gecikme oluyor. Yani bu fark da düzeltme hesaplarına dâhil edilmeli.
- Karbon 14 ne kadar güvenilir? Cisimlerin eskiliği ve diğer yanıltıcı etkileri dikkate aldığınızda tek başına güvenilir bir bilgi kaynağı değil. Arkeolojik bulguların test sonuçlarıyla çaprazlanması gerek. Nedir?
- Meselâ yazılı bir belge inceleniyorsa yazı tarzı, lisan ve üslup o asra uygun mu? Mürekkep o asırda var mıydı? Kâğıdın üretim tekniği o coğrafyada biliniyor muydu?
- Ne yazık ki heyecan peşindeki gazeteciler güvenilir olmayan test sonuçlarını "tarihi gerçekler" gibi sunuyor ve Türkiye'deki gazeteciler de hiçbir şey araştırmadan bunları yayınlıyor. Oysa çok iyi gözüken; örneğin +/- 40 yıl hata payı olan bir test bile tek başına yetersiz. Neden?
- İki kral aynı çağda yaşadı mı? Savaşta karşı karşıya geldi mi? Filan kişi onun oğlu olabilir mi? İnsanların çoğu kez 40 yaşlarında öldüğü devirlerde ve coğrafyalarda 40 yıllık bir hata her şeyi değiştirir.

- Nitekim, Eski Mısır tarihini inceleyen arkeologlar bu yüzden 100 yıllık hata payı ile çalışıyor. Aynı ağaçtan yapılan iki cisim de farklı test sonuçları verebiliyor. Zira ağacın içi önceden ölmüş ama dışındaki dallar fotosentez yapmaya devam etmiş olabiliyor.
- Kısacası karbon 14 test sonuçları gerçeğin kendisi değil bıraktığı milyonlarca izden sadece biri. Atmosferdeki carbon 14 izotop yoğunluğundan tutun da, okyanuslardaki erime oranına kadar adeta iman edilmesi gereken bir akaid üzerinde duruyor.
- Yarın ne olur? Bilim adamları berilyum 10 izotopundan umutlu. Yarılanma süresi 1.4 milyon yıl. Atmosferden toprağa karışması yağmurla oluyor ve tortul birikimlerini ölçmeye yarıyor. Tabi iklime doğrudan bağımlı olan bu ölçümün riskleri de ayrı bir tartışma konusu.
- Karbon 14 testine duyulan aşırı güven, bilimsellikten uzaklaşıp bilimcilik tuzağına düşen yobaz pozitivistlerin eseri. "Bilim yanılmaz; bilim hakikatin yegâne kaynağıdır" derken bilimdeki en güzel şeyleri çöpe atırlar: Temyiz, şüphe ve özeleştirir.
- Bilimsel yöntemlerin belli bir hata payı içinde çalışması elbette normal. Ama hataya açık bulguların tarihi gerçekler gibi sunulması, bunların siyasî ve ideolojik araçlar gibi kullanılması gerçekten sıkıntı. Nitekim karbon 14 testi de bundan kaçamadı. Neden?
- Evrim senaryosu, İsrail'in Filistin'i işgal etmesini meşru gösterme, beyaz adamın Kuzey Amerika'ya yerlilerden önce(!) geldiğini ispat etme... Bütün bu projeler bilimsellik kisvesi altında yutturuluyor. İnsan, ataları gibi elleriyle yaptığı helvadan heykellere tapıyor ve sonra onları yiyor.

Tavsiye okuma:

1. Dikkat Kitap: Modern Bir Put: Bilim
2. Dikkat Kitap: Maymunist imanla nereye kadar?
3. Dikkat kitap: Bir pozitivism eleştirisi
4. Büyük Patlama / Big Bang / Urknall / الانفجار العظيم
<https://www.derindusunce.org/2016/11/29/buyuk-patlama-big-bang-urknall-%d8%a7%d9%84%d8%a7%d9%86%d9%81%d8%ac%d8%a7%d8%b1-%d8%a7%d9%84%d8%b9%d8%b8%d9%8a%d9%85/>
5. Evvel / Origin / Beginning / أوّل / أول
<https://www.derindusunce.org/2016/11/26/evvel-origin-beginning-%cf%80%cf%81%cf%8e%cf%84%ce%bf%cf%82-%d8%a3%d9%88%d9%84%d8%a7/>
6. Sebep-Sonuç / Nedensellik / İlliyet / Causality / العلاقة السببية
<https://www.derindusunce.org/2013/11/06/sebep-sonuc-nedensellik-illiyet-causality/>
7. Bâkî / Eternal / Timeless / دائمًا / دائماً / باقى
<https://www.derindusunce.org/2016/08/03/baki-eternal-timeless-%ce%b4%ce%b9%ce%b1%cf%87%cf%81%ce%bf%ce%bd%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%d8%a8%d8%a7%d9%83%d9%8a/>
8. Kaos / Chaos / xaos / χάος / فوضى
<https://www.derindusunce.org/2017/05/12/kaos-chaos-%d1%85%d0%b0%d0%be%d1%81-%cf%87%ce%ac%ce%bf%cf%82-%d9%81%d9%88%d8%b6%d9%89/>
9. Tanrı Parçacığı / God Particle / إلهها
<https://www.derindusunce.org/2016/07/15/tanri-parcacigi-god-particle-%d8%a7%d9%83%d9%8a/>

%d8%a5%d9%84%d9%87%d8%a7-

%d8%a7%d9%84%d8%ac%d8%b3%d9%8a%d9%85%d8%a7%d8%aa/

10. Kur'ân-ı Kerîm ve Tabiat İlimleri / Ahmed Yüksel

Özemre <https://www.derindusunce.org/2015/07/25/kuran-i-kerim-ve-tabiati-ilimleri-ahmed-yuksel-ozemre/>

11. Bilim Felsefesi <https://www.derindusunce.org/2016/01/22/bilim-felsefesi/>

12. Muhtemel / mümkün / possible / probable / المحتمل / ممكن

<https://www.derindusunce.org/2014/11/18/muhtemel-mumkun-possible-probable-%d8%a7%d9%84%d9%85%d8%ad%d8%aa%d9%85%d9%84-%d9%85%d9%85%d9%83%d9%86/>

13. Epistemolojinin Tanımı ve

işlevi[1] <https://www.derindusunce.org/2010/09/15/epistemolojinin-tanimi-ve-islevi1/>

Akıncı'nın jeopolitik satranç tahtasındaki neticeleri

- Libya'da Rus PANTSIR'lere kan kusturan Bayraktar TB2 150 kg faydalı yük taşıyordu. 5 tonluk Akıncı ise neredeyse 1.5 ton! 12 km servis tavanı ile Akıncı F16'ya yaklaşıyor. Tabi kimse SİHA'ların (şimdilik) dog fight yapmasını beklemiyor ama artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.
- PANTSIR'lerin vurulması, teknik üstünlüğün zafer için yetmediğini gösterdi. Neden? Tek bir TB2, çölün ortasında tek bir PANTSIR'e saldırsaydı, SİHA füzelerini ateşleyemeden radarda görülür ve düşürülürdü. Ama...
- Ama gerçek muharebede bir hava savunma ağına entegre olmayan birimler kördür. Zira PANTSIR gibi araçlar teknik olarak farklı irtifalardaki uçakları vurma kapasitesine sahip olsalar bile savaş ortamında bunu yapamazlar. Bir tür "dayanışma" gerekir. Bir benzetme ile açalım...
- Sayı üstünlüğüne sahip ve silahları daha kaliteli bir grup askerin ormanda savaştığını kabul edin. Zayıf birliğin tek üstünlüğü telsiz olsun. Haberleşme sayesinde zayıf olanlar düşmanlarını pusuya düşürebilirler; küçük gruplara bölüp etraflarını sarabilirler.
- Kısacası savaşan birimler arasındaki bilgi akışı ve kaliteli komuta, düşmanın teknik üstünlüklerine rağmen zafer getirebilir. İşin ilginç yönü, Ruslar daha önce bu entegrasyonu ABD'ye karşı kullanmış ve bir "hayalet" uçak düşürmüşlerdi.
- Başka veçhe: Seyir füzesi atabilen Akıncı'nın yeni versiyonlarında mutlaka jet motoru kullanılacak. Çin ve ABD gibi Türkiye'nin de çok yakında ses hızına erişebilen SİHA'lara sahip olması muhtemel. Bugünkü kapasitesiyle bile F16'larımızın üzerindeki yükü hafifletebilir. Meselâ?
- Terörle mücadele için sınır ötesi sabit hedeflerin vurulması ve sınır güvenliği görevlerinde Akıncı, savaş uçaklarının ve helikopterlerin yerini alabilir. Bu destek, F16'ların elzem olduğu Ege ve Doğu Akdeniz gibi sahalarda Türkiye'nin elini rahatlatacaktır.
- Türkiye kendi savaş uçağını yapana kadar eldeki uçakların daha verimli kullanılması, ARGE için gereken zamanı ülkemize kazandırabilir. Bu kazanç, Moskova veya Pekin ile yapılabilecek uçak pazarlıklarında elimizi güçlendirir.
- Üstelik ortalama uçuş süreleri azalacağından, jet uçaklarının ve taarruz helikopterlerinin azami uçuş kapasitesinden tasarruf edilecek ve ömrü uzatılabilecektir. F35 şantajına maruz kaldığımız şu dönemde Akıncı ve takip edecek modellerin böyle bir avantajı da var bizim için.
- Bunlara ek olarak; meselenin siyasî ve diplomatik risk boyutu da var: Sınır ötesinde asker bulundurmak için hem meclis izni gerekiyor hem de asker sayısı, süresi ve girilen bölgenin genişliğine göre bu harekâtların diplomatik bir bedeli hatta kriz doğurma riski var. Yani?
- Yani malum çevreler "Türkiye Irak'ı / Suriye'yi işgal etti" propagandası yapıyor. Ayrıca muhtemel bir kaza veya isabet durumunda Türk pilotların esir düşmesi gibi tehditler de var. Oysa "askersiz" çatışmalarda, meselâ havan saldırısına havanla cevap verdiğinizde bir "gerginlik".

- SİHA'lar bu bakımdan da ciddi bir koz. Zira SİHA kullanmadan, asker bulundurmak suretiyle yapabileceğiniz nokta atışı operasyonların birçoğunu SİHA'lar ile yapabilirsiniz. Üstelik Akıncı gibi teknik özelliklere sahip araçlarla kalıcı sonuçlar alınır.
- Netice: Bayraktar TB2 ile Libya'da kazanılan zafer, taktik bir zaferdi: Bir hava üssünün ele geçirilmesi gibi muharebe hedefleri vardı. Fakat Akıncı'nın açtığı yoldan gelecek olan SİHA'lar stratejik: Doğu Akdeniz güvenliği gibi bir hedefte bu uçan robotlar başrolü oynayabilirler.

Tavsiye okuma:

1. [Dikkat Kitap: Derin Savaş](#)
2. [Dikkat Kitap: Savaş Meydanda Değil Masada Kazanılır](#)
3. [Dikkat Kitap: Petrol kandan ağırdır](#)

İsrail neden 37 Amerikan askerini öldürdü?

New Evidence Proves Israel Attacked USS Liberty With Orders To Kill 294 Americans

Fresh evidence presented in an exclusive Al Jazeera investigation into the Israeli attack on the USS Liberty that killed 34 Americans proves the incident was not a mistake

By Aaron Nelson | AntiMedia | November 12, 2014

Rescue efforts the day after the USS Liberty was attacked by Israeli forces.

- İnanması güç geliyor: İsrail ordusuna ait 3 hücum bot, 2 Mirage ve 2 Mystère jeti bir Amerikan savaş gemisine saldırıyor; 37 Amerikan askeri ölüyor; 200'e yakın yaralı var. Gemi neredeyse batacak; soğuk savaşın ortasında 2 Rus destroyeri gelip Amerikalıları kurtarıyor.
- Rusların sayesinde Malta'ya sığınıp batmaktan kurtulan gemi o kadar kötü bir halde ki, ABD'ye getirilince doğrudan hurdaya gönderiliyor... Yoksa bazı delillerin ortaya çıkmasından mı korkuluyordu? Bakalım ne olmuş? Kurtulan askerler ne yaşamışlar?
- Tarih 8 Haziran 1967, 6 gün savaşı bitiyor; Sina yarımadası açıklarındayız. USS Liberty'nin vurulduğu yer uluslararası sular. Sıradan bir gemi değil bu; dev "kulaklara" sahip. ABD zaten bölgedeki bütün hükümetleri ve askerî haberleşmeleri dinliyor ama...
- USS Liberty'nin sahile yaklaşması, artık "taktik" haberleşmelerin de dinlendiği anlamına geliyor: Yani İsrail, Suriye ve Mısır'ın birlik hareketleri, lojistik yolları, mühimmat, su ve yakıt tedariki Amerikan ordusunca takip ediliyor.
- Tabi şöyle bir soru gelebilir: "İsrail ordusunun ABD tarafından takip edilmesinden neden rahatsız olsun?" Zaten ekonomisi, silahları, petrolü... Kısacası hayatta kalması tamamen ABD'ye bağımlı olan İsrail ile ABD'nin menfaatleri nasıl ayrılabilir? Dahası var tabi...
- Haydi ciddi bir menfaat çatışması var diyelim. İsrail ne cüretle bir Amerikan gemisini batırabilir? Amerika'nın olaya verdiği tepkideki tuhaflıklara bakmadan önce garip bir ayrıntı: Saldırı bir uyarı atışına benzemiyor. Neden?
- USS Liberty'nin bombalanması 1.5 saat sürmüş ve denize atılan filikalar bile makineli tüfekle taranmış. Yani geriye tanık bırakmak istemiyor İsrail pilotları. Hücum botlar birkaç torpil atıyor; ıskalıyorlar ama bir tanesi isabet ediyor. Yani gemiyi gerçekten batırmak istiyorlar.

- Meseleyi çözmek için "ulus-devlet" gözlüklerini çıkarmak gerek. ABD ve İsrail'i gerçek aktör, gerçek irade sahibi özne güçler olarak düşünmeyin. Bankalar, enerji şirketleri çatışıyor. ABD'nin organları da her zaman aynı safta değil. Nedir?
- Amerikan deniz kuvvetlerinin istihbaratı için kullanılan USS Liberty'nin "dev kulakları" ve diğer elektronik donanımı NSA tarafından kurulmuş; meşhur National Security Agency. Yani doğu Akdeniz'de CIA'nin rakibi. Senato'ya veya başkana ulaşması "sakıncalı" bilgileri toplayabilir.
- CIA'nin ABD başkanı ve senato denetimi dışında, adeta paralel bir hükümet gibi hareket ettiğini daha önce burada anlatmıştık.
- ABD'nin dış politikasını anlamak için Amerikan devleti dâhilinde olup menfaatleri çatışan aktörleri iyi bilmek gerekir.
- Soğuk savaş ortamında Suriye ve Mısır Rusya'dan silah ve teknik yardım alırken ABD'nin müttefiki İsrail 1967'de gerçekten tehlikede miydi? Avrupalı gizli servislerin verdiği bilgilere göre İsrail ordusu açık üstünlüğe sahipti.
- İsrail ordusu ve yerleşimciler Suriye sınırında tahriklerini yoğunlaştırdılar. İsrail bir savaş istiyordu ama savaşı resmen başlatanlar Araplar olmalıydı. Cemal Abdünnasır, ekibine sızdırılan İsrail ajanlarınca yanlış yönlendirildi. Muhtemelen Arap dünyasının süper kahramanı olma hevesi de vardı.
- Mayıs 1967'de Sina çölünde büyük birlik hareketleri gerçekleştiren Mısır, 1957'den beri bölgede olan Birleşmiş Milletler'in ayrılmasını istedi; Ürdün'le askeri ittifak imzaladı. Ayrıca Akabe Körfezi'nde Kızıldeniz'e İsrail'in Eilat limanına erişim sağlayan Tiran Boğazı'nı ablukaya aldı.
- İsrailli diplomatlar barış istiyormuş gibi yapmak için Avrupa turuna çıktılar. Fransa "ilk kurşunu siz sıkmayın yoksa desteklemeyiz" diyerek her türlü false flag operasyonu için yeşil ışık yaktı.
- Bu barış keleşliği müsameresi bittikten sonra 5 Haziranda İsrail hava kuvvetleri Mısır'ın kuzeyindeki ve Sina yarım adasındaki bütün hava üslerini bombaladı. Sonra kara birlikleri Sina'dan Mısır topraklarına girdiler. Hedefte Kudüs şehri de vardı.
- Ürdün ordusu Kudüs'ü İsraillilere hiç savaştan verdi. 7 Haziran Ürdün – İsrail arasında ateşkes imzalandı. Mısır ve Suriye de izleyen günlerde İsrail ile ateş imzaladılar.
- İşte Amerikan savaş gemisi USS Liberty'nin vurulması bu şartlarda gerçekleşti. Kurtulan askerlerin ifadelerine göre 8 Haziran sabahı İsrail jetleri, Amerikan bayrağı taşıyan geminin üzerinden 7 kez uçtular.
- Sonra Dassault Mystère tipi iki jet gemiyi bombalamaya başladı. Amerikan askerleri neden yakındaki bir gemiden yardım istemedi? Çünkü elektronik karıştırma kullanan İsrail ordusu US Liberty'nin dış dünya ile irtibatını kesmişti. Mystère'lerin saldırısı 20 dakika sürdü.
- Bu ilk saldırıdan sonra anten, radar... iletişim ve dinleme için kullanılan ne varsa tahrip olmuştu ama geminin gövdesi ve makine dairesi sağlamdı. Bombardıman sırasında Amerikan bayrağı yanmıştı. Kaptan yeni ve daha büyük bir bayrak çekti.
- 10 dakika sonra 3 İsrail hücum botu görüldü; bunlar torpil taşıyan botlardı. USS Liberty'nin motorları sağlamdı ama tam güç çalıştırsa bile hücum botlardan kaçması imkânsızdı. ikisi hedefi iskaladı; biri vurdu. Geminin gövdesinde 10 metre yarık açıldı. 20 Amerikalı teknisyen öldü.
- Yara ağırdı ama gemi batmadı çünkü su alan bölmenin kapıları kapatılmıştı. Ancak torpilin patlaması elektrik kesintisine ve makinelerin durmasına sebep olmuştu. İsrail saldırısı devam ederken kaptan geminin tek savunması olan 4 ağır makineli tüfeğin kullanılmasını emretti.
- Hücum botlar makineli tüfek ateşi yüzünden yaklaşamadılar ama gemiyi taciz etmeye devam ettiler. yeniden sessizlik. Sanki saldıran İsrail değilmiş gibi hücum botlardan biri kaptan ile irtibata geçip yardım teklif etti. Kaptan reddetti.
- USS Liberty'de sağ kalanlar motorları yeninden harekete geçirdi; gemi güçlükle Kıbrıs'a doğru yol alırken iki Rus destroyer ile karşılaştı ve Ruslar Kıbrıs açıklarındaki Amerikan donanmasına ulaşmalarını sağladılar.
- Tabi Amerika'nın muazzam bir protesto ile tepki vermesini bekliyorsunuz değil mi? Kınama, ekonomik yaptırım vs. Öyle olmuyor. İsrail yarım ağızla özür diliyor ama mes'uliyet kabul etmeden. İsrail bir sürü çelişkili açıklama yapıyor: "...Mısır destroyeri sandık, Rus casus gemisi sandık..."
- Kabul edilebilecek gibi değil zira pilotlar sadece ülkeleri ve gemi modellerini değil tek tek gemileri ayırd edecek bir eğitimden geçiyorlar. Yani Mısır gemisi sanmaları saçma. Sonra

yeni bir yalan: "O saatte bir Mısır gemisi İsrail kıyılarını bombaladı". Kimse inanmıyor; delil yok.

- Meselenin sümen altı edilmesi zor; ABD ve İsrail 2 ayrı soruşturma açıyor. Ama tesadüfe(!) bakın ki iki soruşturma komisyonu aynı sonuca varıyor: Karışıklık olmuş; kasıt yok. İsrail raporunun ABD'de yayınlanması yıllarca yasaklanmış.
- İsrail'in örtmeye çalışması normal de... ABD'nin aynı tavırda olması çok garip tabi. ABD kongresinin soruşturma açması engellenmiş. Oysa ABD vatandaşlarının ülke dışında ölümüyle sonuçlanan her olayda kongre soruşturması açılıyor.
- Dahası var: İsraili müfettişlerden biri komuta zincirinde "ağır hatalar" bulmuş ama gariptir; ne deniz ne de hava kuvvetlerinden bir subay ceza aldı. İnsan ister istemez bunun da "collateral damage" tezini güçlendirmek için yapılmış bir aldatmaca olacağını düşünüyor.
- Ya kurtulan Amerikalı denizcilerin ifadeleri? Amerikan soruşturma heyeti bunları kırıyor ve İsrail'i üzecek şeyleri rapora koymuyor. Bu askerler haklarını savunmak için dernek kurmuşlar 1980'lerde olanları bir kitap halinde kamuoyuna sunmuşlar.
- İşte bu kitaplardan öğreniyoruz geminin iletişiminin elektronik karıştırıcılarla kesildiğini, denize atılan şişme botların makineli tüfek ateşiyle batırıldığını... ve İsrail helikopterlerinin güverteye inmeye çalıştığını. Amerikan askerlerine göre hata olamaz; çok kararlı ve eşgüdümle saldırıyorlardı.
- Peki neden batırıldı Amerikan gemisi? Acaba 6 gün savaşı çok mu erken bitmişti? [ABD savaşa girmek için bir bahane mi arıyordu?](#)
- Eğer Amerikan gemisi batsaydı ve hiçbir Amerikan askeri kurtulmasaydı, suçu Mısır'ın üzerine atmak; ardından bu ülkeyi de Irak gibi işgal etmek çok kolay olacaktı. Perl Harbour saldırısında olduğu gibi Amerikan kamuoyu ve senato şahinlerin yanında yer alacaktı.
- Çok mu paranoyak görünüyor? ABD'nin Vietnam savaşını başlatmak için kullandığı Tonkin saldırısını(!) veya Irak'ı işgal etmek için bahane yaptığı ve hâlâ bulamadığı kitle imha silahlarını hiç duydunuz mu?
- Ama İsrail askerleri bu false flag görevi ellerine, yüzlerine bulaştırdılar. Hücum botların torpilleri üçte bir yerine üçte üç isabet kaydetmeli, gemi dakikalar içinde batmalıydı. Kurtulan askerler helikopterle taranacak; [ABD "öcü" Cemal Abdünnasır'a karşı savaşa girecekti.](#)
- Irak için söz konusu olan biyolojik ve kimyasal silahların varlığını reddeden [BM müfettişinin öldürülmesi de ilginçtir.](#) Evet... Buna "false flag" denir yani sahte bayrak. Saldırı için bahane üreten ülke, kendi askerlerine düşman üniforması giydirir ve sivillere/kendi ordusuna saldırtır.
- Tarihe "Gleiwitz hadisesi" olarak geçen false flag operasyonu (31 août 1939) ile Alman askerler Almanya'daki radyo istasyonuna saldırmış ve Hitler'e Polonya'yı işgal etme bahanesi vermiştir. Yani 2ci dünya savaşının yanlışlıkla, daha doğrusu yalanla başladığını söyleyebiliriz.
- Ya ABD'nin 2ci dünya savaşına girmesine sebep olan [Pearl Harbour saldırısı? False Flag veya benzer bir şey olabilir mi?](#)
- Tarihteki olaylara baktığımızda, USS Liberty'nin israil tarafından vurulmasını ABD eski dış işleri bakanı ve sonra [CIA başkanı olan Dulles'e, Cemal Abdünnasır'a ve Rockefeller'a bağlayan tuhaf tesadüfler\(!\) var.](#) Karar sizin.

Tavsiye okuma

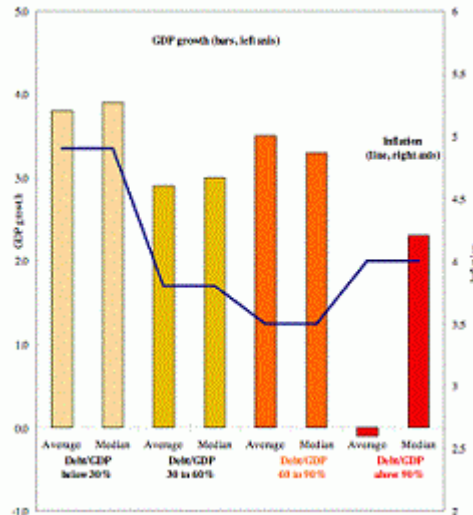
1. Yaşadığımız dünyanın siyasî, ekonomik ve askerî dengeleri nasıl kuruldu?
2. Hükümetlerin, kralların ve ulus-devletlerin üzerinde bir otorite var mı?
3. 1956 Süveyş kanalı krizi ve Nasır. ABD ve İsrail'in bir olup Fransa ve Britanya'yı kazıkladığı garip olay.
4. Dulles ve Süveyş krizi.
5. Dulles sahneye çıkıyor.

Harvard Üniversitesi'nden iki ünlü ekonomist neden yalan söyledi?

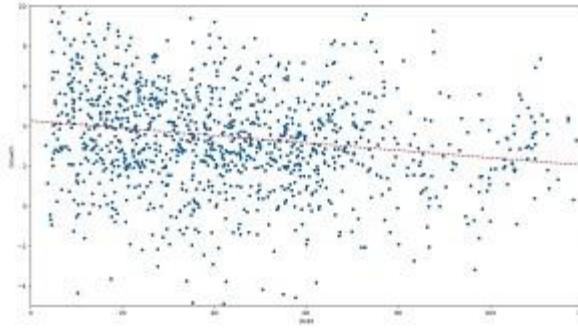
HARVARD
UNIVERSITY

- Siyasî meselelerin hemen hepsinin ekonomik boyutu var. Terör işsizlikten beslenebilir meselâ. Ülke ekonomisini iyi götüren bir iktidar başka konularda yetersiz olsa bile halktan destek alır. Peki ekonomistlerin bilimsel teorilerine, istatistiklerine güvenebilir miyiz?
- 2008 krizinde Harvard Üniversitesi'nden iki ünlü isim, K. Rogoff ve C. Reinhart bir makale yayınladılar. Üstelik dünyanın en güvenilir ekonomik yayınlarından birinde: The American Economic Review. Makalenin ismi "Borç döneminde büyüme" (Growth in a time of debt).
- Araştırmanın amacı kamu borcu ile büyüme arasındaki ilişkiyi araştırmak. Ünlü ekonomistler en zengin 20 Batı ülkesinin 1946'dan 2009'a kadar olan GSMH ve borç verilerini taramışlar: Avrupa ülkeleri, ABD, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, Japonya...
- Ülkelerin ekonomik büyüklükleri çok farklı olduğu için uzmanlarımız kamu borcunu GSMH'ya oran olarak ifade etmişler. Yani X milyar \$ borç değil GSMH'nın %45'i gibi. Tabi bazı ülkelerde bu oran %100'ün üstünde; bu bir hata değil.
- Araştırmanın sonucu ne? Ülkeleri 4 sınıfa ayırmışlar: GSMH'nın %30'undan az borcu olanlar, %30-%60 arası, %60-%90 arası ve %90 üstü. Uzman ekonomistlere göre %90'a kadar sorun yok ama bu sınırın üstünde bir borçlanma büyümeyi durduruyor hatta ekonomiyi küçültüyor.

- %90'da bulunan bu "eşik etkisi" bilimsel makalenin ana fikri. 2010'da yayınlanan makalenin siyasetçiler üzerindeki etkisi büyük oldu: Hemen her batı ülkesinde bakanlar, vekiller "kriz bile olsa borç GSMH'nın %90'ını geçmesin yoksa yandık, battık" diye nutuk attılar.

- Somut olarak? Bütün bu ülkelerde kemer sıkıldı; kamu harcamaları kısıldı ve eğitim, sağlık, güvenlik, [içme suyu gibi hayatî sahalar özel sektöre açıldı](#). Bu dönemin hemen bütün siyasî tartışmalarında K. Rogoff ve C. Reinhart'ın makalesinden alıntılar yapıyordu.
 - Amerikan senatosundan 40 senatör bu iki uzman ile özel toplantı yaptılar; soru ve cevaplar "The Debt Bomb" (borç bombası) adıyla kitaplaştırıldı. Avrupa ekonomi bakanı Olli Rehn ve İngiliz finans bakanı George Osborne resmi mektup ve nutuklarda %90 borç bombası tezini papağan gibi tekrarlıyorlardı.
 - Harvard'lı ekonomi uzmanı K. Rogoff ve C. Reinhart'ın makalesi Avrupa ve ABD medyasında büyük yankı buldu. Akademisyenler de Google scholar'a göre 3300 kez (Nisan 2020) bu makaleye referans verdiler. Ama bu makalede çok sayıda acemi hatası vardı. Nedir?
 - Makale yayınlandıktan 3 sene sonra yani 2013'te ekonomi öğrencisi olan Thomas Herndon bir ödev için bu makalenin verilerini kullanarak aynı sonuçları üretmek istedi ama olmadı. Hocalarına sordu; onlar da beceremedi. Üstelik kullanılan formüller çok basitti.
 - Talebe Herndon üşenmiyor; K. Rogoff ve C. Reinhart'a mail atarak yardım istiyor. Onlar da kullandıkları Excel dosyasını gönderiyorlar. Talebemiz 3 gariplik buluyor: Formüller bazı yılların önemini abartıyor. Üstelik Kanada ve İngiltere için farklı yıllar daha ağırlıklı. Neden? Belli değil.
 - İkinci tuhaflık; Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın 1950 öncesi borç verileri istatistiklere dâhil edilmemiş. Tesadüf(?) bu 3 ülke 150 öncesinde %100 üzeri kamu borcuna rağmen hızla büyümüşler. Harvard'lı hocalar hile mi yaptı yoksa?
 - Üstelik Harvard'lı uzmanlar dünyayı etkileyen makalenin hiçbir yerinde neden bu ülkelerin ve bu rakamların araştırma dışı bırakıldığını yazmamışlar. Garip değil mi?
 - Sonuncu bir tuhaflık daha var ki buna "saçmalık" demek daha doğru olacak: 5 ülke (Avusturya, Kanada, Belçika, Danimarka, Avustralya) araştırmanın nihaî ortalaması dışında bırakılmış. Görünüşe göre hata da olabilir ama sonuçları çok ağır.
 - Bizim Talebe Herndon bütün bu hataları anlatan bir makale yazıp yayınlamış. Ne diyor? Eğer bu hatalar düzeltilirse araştırmanın hiçbir değeri kalmıyor. Yani %90 diye bir eşik yok. (Grafikte düzeltilmiş sonuçları görüyorsunuz.)
 - Bu uzmanların bilim adamı kimliklerine, Harvard'lı ekonomist olmalarına güvenen siyasetçilerin bu hatalı sonuçları, kemer sıkma politikası için kullandıklarını unutmayın. 2008'i takip eden dönemde onlarca ülkede kamu harcamaları kısıldı; [hastahane ve okullar kapatıldı](#).
1. Rogoff ve C. Reinhart özür diledi mi? Hayır. Hatalarını yarım ağızla kabul edip "sonucu etkilemez" dediler.
 2. Rogoff ve C. Reinhart'ın kısacık makalesini okursanız göreceksiniz; istatistik olarak oldukça geçersiz. Zira sadece ortalama hesaplanıyor; standard sapma ve varyans yok. Bu kafayla GSMH'sı 20 trilyon \$ olan ABD ile 355 milyar \$ olan Danimarka'yı aynı sepete koymak hiç de bilimsel değil.
- Bu kadar bilimsellikten uzak bir makale, The American Economic Review gibi ciddi bir yayının hakemlerinin, editörlerinin onayını nasıl aldı? Acı gerçek: Harvard'lı ekonomistlerin yazdığı bu dandik makale standart kontrollerden bile geçmedi.
 - Yani? Aynı sahada çalışan başka uzmanlar makaleyi alıcı gözle okuyup eleştirmediler; kalite kontrolü yapmadılar. Neden? Yazarları çok ünlü çünkü! Bu kadar büyük(?) bilim adamlarını eleştirel gözle okumaya cüret edemediler. Ayıp tabi böyle saygın(?) bir bilim yayını için.
 - Harvard'lı ekonomi uzmanları bu hataları/hileleri yapmasalardı ne bulacaklardı? Borç ile ekonomik büyüme arasında hiç ilişki yok mu? Gerçek verileri koyunca çok hafif bir korelasyon görüyorsunuz. Ama hangisi diğerinin sebebi? Yoksa ikisi de bir başka şeyin sonucu mu?

- Yani bu bilim adamları iktiran (*concomitance*) ile nedensellik (*causality*) arasında fark yokmuş gibi yapmışlar bu araştırmayı. Oysa GSMH etkileyen yüzlerce faktör olabilir: Eğitim seviyesi, ihracat, savaş, nüfusun yaşlanması, teknolojik ilerleme, ithal petrolün fiyat artışı...
- Bkz. [Sebeup-Sonuç / Nedensellik / İlliyyet / Causality / العلاقة السببية](#)
- Ayrıca borcun GSMH'ya etkisi araştırılacaksa faiz oranlarının ve borç maliyetinin hesaba katılması gerekmez miydi? Peki devlet neden borçlanıyor? Yol, köprü yaparak ekonomik verimi arttırmak için mi yoksa savaş araçları ithal etmek için mi? Bunların GSMH artışına etkisi ne kadar farklı.
- Şayet kamu borcunu peşinen GSMH artışının sebeplerinden biri kabul eder ve illâ ki borç ile GSMH artışını açıklamak isterseniz varyans analizi yapabilirsiniz. Yani GSMH değişiklikleri hangi oranda borç ile açıklanabilir? Doğru verilerle bu analiz yapılırca " $r^2 = 0.04$ " çıkıyor. Yani?
- Yani ekonomik büyümenin sadece %4'ü borç ile açıklanabiliyor. Lineer olmayan teknikler kullansanız bile Harvard'lı hocaların %90'ı gibi bir eşik değeri yok.
- Bu olay üzerine ısrar etmemizin birkaç sebebi var: Bu hocaların rezil olması ne ilk ne de son. Son yıllarda özellikle ekonomi alanında bir güven krizi yaşıyoruz. Çünkü "bilimsel bulguları" test edemiyoruz. Rakamları, formülleri olduğu gibi yayınlamıyorlar.
- Bu yüzden "uzmanların" kendi bilgisayarlarında yaptıkları hesapları başka uzmanlar başka bilgisayarlarda tekrar edemiyor. İster istemez bilime, bilim adamına, bilimsel yöntemeye duyulan güven sarsıldı.
- Dahası, rakamları gerçeğin kendisi zanneden bilim adamları hızla artıyor. Hayatı, tabiatı, siyaseti ve ekonomiyi gözledikten sonra yorumlarken yeni kavramlar ihdas ettiklerinin farkında değiller. Özellikle ekonomi sahasında, genelde bütün bilim dallarında bir epistemoloji krizi var.
- Diğer yandan bilimsel bulgular siyasî bir silah gibi kullanılıyor: Kapitalizmin, komünizmin yahut başka ideolojilerin güçlü ve zayıf noktalarını kalitatif olarak tartışmak yerine bilimsel/objektif/tarafsız bir son nokta koymak istiyor insanlar. Bkz. [Objektif Bilgi / Objective Information / معلومات موضوعية](#) »
- Bu yüzden bilimsel gerçekleri araştırıp bulguları savunmak yerine araştırmayı fonlayan devletin/şirketin/vakfın menfaatlerine uygun gerçekler(!) üretmek için araştırma(!) yapıyor. Sonuç?
- Bilim, bilim adamlarının insafına terk edilemeyecek kadar mühim bir şeydir. Her insan faaliyetinde olduğu gibi bilimde de ahlâkî veçheler vardır. Bakınız Corona virüs salgınından kırılan zengin ülkeler 2010'dan beri sağlık bütçesini kısıyordu. Acil yatak, doktor ve hemşire kadrosu küçülüyordu.
- İtalya, Fransa, İngiltere ve ABD gibi zengin ülkelerde on binleri bulan COVID19 ölümlerinde "borç ekonomik büyümeyi engeller" diye yalan söyleyen Harvard'lı hocaların hiç mes'uliyeti yok mu?
- Peki bilim kötü müdür? Yetersiz midir? Asla! Bakın ekonomistlerin hatasını bulan yine ekonomi talebesi oldu. Burada mesele bilime hücum etmek yahut savunmak meselesi değildir. Bilimsel bulguları [adeta dinî dogmalar gibi kabul etme yanılgısıdır](#).
- Mikroskopta gördüğünüz virüs aslında virüsün kendisi değil. İnsan gözünün görebileceği şekle gelmiş görüntüsüdür. Her deney/ gözlem/ ölçüm böylesi bir "mesafe" ihtiva eder. Bu yüzden virüs, galaksi veya GSMH konuşurken [bunların gerçek olmadığını bilmek gerekir](#). Nedir?

- İnsan akli hiçbir zaman gerçeğin kendisine temas edemez. Gerçeğin izlerini gruplayarak mevhumlar vehmeden biziz. Klorofil, fotosentez, yerçekimi, nükleer enerji... Bunlar gerçeğin kendisi değil; bizim etiketlerimiz. Bakınız çift yarık deneyi dalga/tanecik d  alitesine ne yaptı.
- Bakınız Newton-Galileo'dan miras kalan zaman mevhumu ile Einstein'cı zaman mevhumu ne kadar farklı. Bkz. [Fizikçilerin Zaman'ı](#)
- Evet, bir excel formülü hatasını herkes yapabilir. Ama Harvard'lı hocaların   uvallamasının diğer sebepleri "hata" diye açıklanamaz. Sanki araştırmayı yapmadan sonucu belli imiş gibi sonuca uymayan ülkeleri/yılları neden hesaplardan çıkardılar?
- Neden bazı yılların önemini arttırdılar? Ekonomist oldukları halde neden varyans, standart sapma, non-lineer korelasyon, frekans analizi gibi yöntemleri neden kullanmadılar?
- Haydi diyelim bu iki ekonomist delirmişti veya sarhoştu. Koskoca The American Economic Review editörleri, hakemleri neden "biz bu zırvayı yayınlamayız" demediler? Bu kadar tesadüf(?) nasıl bir araya geldi?
- Yoksa bazı siyas  i g    er kamu yatırımlarını kısmak, ulus-devletin ekonomik tabanını daraltmak için "bilimsel" bahane arayışı içinde miydi? Harvard'lı ekonomistler kalemlerini kiraladılar mı? Bu sorular daha uzun süre cevapsız kalacak gibi görünüyor.

Tavsiye okuma:

1. [Dikkat Kitap: Banka Ordudan Tehlikelidir](#)
2. [Dikkat Kitap: Liberalizmin Kara Kitabı](#)
3. [Dikkat Kitap: Liberalizm Demokrasiyi Susturunca...](#)
4. [Karbon 14 testine ne kadar güvenebiliriz? »](#)
5. [Fizik Yasaları   zerine / Richard Feynman »](#)
6. [Objektif Bilgi / Objective Information / م  لومات موضوعية »](#)
7. [Bilimsellik aklın emaresidir; bilimcilik ise akılsızlığın! »](#)

Jeopolitik ve diplomaside temel kavramlar

- Türkiye'nin dış politika stratejisini nasıl okuyabiliriz? Türkiye ağırlığını savaştan yana mı koydu yoksa barış ve istişare mi? Bütün bunlar ekonomik hedeflerle nasıl bağdaşiyor?
- Türkiye askerî üsler açarak Akdeniz'e sıkışmış bir ülke olmayı reddediyor. Aynı zamanda diplomatik temsilci sayısında süper güçlere yetişt; pazarlık ve istişare mesajı veriyor. İhracattaki istikrarlı artış ise ekonomik savaşta iddia sahibi olduğumuzu gösteriyor.
- Uluslararası ilişkileri, enerji savaşlarını tahlil eden uzmanlar bu sahaya has kelimeleri serbestçe kullanırlar ama günlük hayattan alınıp jeopolitik terim haline getirilen bu kelimeler sözlükteki mânâlarının ötesinde bir takım gerçekliklere işaret ederler. Nedir?
- Global Diplomacy Index'e göre dünyada en fazla elçilik sahibi ülkelerin 6cısı Türkiye; 5 süper gücün hemen arkasındayız. Jeopolitik ve diplomasi uzmanlarının sıklıkla kullandığı aktör, güç, soft power, stratejik ve taktik hedefler gibi mühim kavramlar ne mânâya geliyor?
- Jeopolitik, "coğrafyanın siyaset ve diplomasiyle olan münasebetini inceleyen sosyal bilim" diye tarif edilebilir. Bu bize 3 soru getirir:

1. Siyasetin ve diplomasinin aktörleri kimlerdir?
2. Aktörlerin "oyuna" sokabilecekleri güçler nelerdir?
3. Aktörlerin menfaatleri, incelenen coğrafyada nasıl çatışır/birleşir?

Önce aktörler: Devletler, uluslararası kuruluşlar (BM, WHO, Interpol...), siyasî partiler, ekonomik, dinî, ideolojik amaçlı vakıf ve dernekler, azınlıklar, sıradan vatandaşlar, terör örgütleri... Bunlar menfaat icabı birlikte hareket eder veya biri diğerini paravan/maşa olarak kullanabilir.

- Aynı ülke içindeki devlet kurumlarının ve şirketlerin daima menfaat birliği içinde olmasını beklemeyin. Büyük şirketler kendi hükümetleri ile çatışabilir. Meselâ Avrupalı firmaların ucuz işgücü için fabrikaları Çin'e taşıması, terk ettikleri ülkelerde işsizliği arttırdı.
- Bu çatışma, daha şiddetli ve yasal çerçevenin tamamen dışında da tezahür edebilir. ABD'de FBI ve CIA'nın birbirinden istihbarat gizlemesi, Türkiye'deki askerî darbeler, CHP'nin ABD'deki NEOCON ekiplerle pazarlığa oturması...
- Hatta aynı ülkede ve aynı sektörde faaliyet gösteren firmaların menfaatleri de çatışabilir ve bu çatışma jeopolitik sahayı etkiler. Örneğin ABD'ye petrol ithal eden firmalar yerli üretimi baltamak için (güya) çevreci yasaları sertleştirecek lobi faaliyetleri yaparlar.
- Aynı ülke içindeki çatışmalara en güzel örneklerden biri başkan Carter'in seçimi kaybetmesi için [İran'daki Amerikalı rehinelere serbest bırakılmasını engelleyen CIA'dır](#).
- Benzer şekilde Fransa'nın yüksek menfaatleri(!) uğruna birçok Fransızın ölümüne sebep olan Karacı ve [Tayvan skandalları da hatırlanabilir](#).

- Gelelim jeopolitik mânâda "güç" mefhumuna. Amerikalı diplomat Charles W. Freeman'ın "Arts of Power" kitabında güzel bir tarif var: "Başkalarının kararları dâhil, olayları etkileme kabiliyeti". Nedir? Askerî tehdit, doğrudan şiddet, ambargo, menfaat birliği, seçimleri etkilemek, algı operasyonu...
- Silah ve ekonomik yaptırım "hard power"; insan hakları, adalet ve özgürlük gibi siyasî değerlerin çekiciliği ise kültürel etki ile birlikte "soft power". İyi bir strateji, bunlardan birini seçmek değil hepsini tek bir neticeye teksif edebilmektir.
- Silah ve ekonomik yaptırımları ancak düşman yahut açıkça rakip olan bir ülkeye karşı kullanabilirsiniz. Oysa ortak maddî menfaatleri, [siyasî değerlerinizin cazibesini ve kültürel yayılmanızı müttefikler üzerine kolaylıkla tatbik edersiniz](#).
- Güçten bahsedip "istek" ve "potansiyel" (bilkuvve) mefhumlarını ihmal etmek olmaz. Jeopolitik dışında da gördüğünüz bu kelimeler, [stratejik mânâda belli gerçeklere işaret eder](#). Nedir?
- Aktör (meselâ bir devlet) hedeflerine ulaşmak için kaynaklarının ne kadarını kullanmaya hazır? Hangi fedakârlıkları göze aldı? Aktörün (henüz) aktif güce dönüştürmediği hangi potansiyelleri var? Hammadde? Teknolojik üstünlük? Coğrafi konum?
- Joseph Nye'ye göre "soft power", istediğini tehdit yerine cazibe ile elde etme kabiliyetidir. Parantez içinde önemli bir ayrıntı; kimdir Joseph Nye?
- Joseph Nye dünyanın en etkili 400 siyasetçi ve iş adamını bir araya getiren Üçlü Komisyon'un başkanı. Komisyon 1973 yılında Bilderberg grubu, David Rockefeller, Henry Kissinger ve Zbigniew Brzezinski'nin de dâhil olduğu Dış İlişkiler Konseyi'nin inisiyatifiyle kuruldu. <http://www.trilateral.org/>
- Güç ve menfaat mefhumlarına geri dönelim. Gücü uygulayacak aktör kim? [Alman hükümeti? Bir Alman şirketi? Alman milleti?](#) Peki hangi menfaatleri savunma isteği var? Alman halkının refahı? Alman devletinin bekâsı? [Alman şirketinin kârları? Dikkat: Bunlar her zaman paralel değildir](#).
- Biz menfaati açıklamak için devleti örnek verelim ama diğer aktör tiplerine de uygulanabilir:

1° Hayatî menfaat: Zarar gelirse devletin varlığı tehlikeye girer. Dikkat edin, devletler bu menfaatleri savunmak için kendi vatandaşlarını bile göz kırpmadan öldürebilirler.

2° Stratejik menfaat: Uluslararası organizasyonlarda, resmî ve gayri resmî gruplarda söz sahibi olmak; silah, para, coğrafi konum, teknoloji, kültürel etki gibi kozların etkisini arttırmak ve diğer aktörlerin kozlarının etkisini azaltmak. (Alternatif bir enerji yolu, av uçağı yerine süpersonik SİHA)

3° Taktik menfaat: Bunlar stratejik hedefler için mahdut bir bölgede veya zaman diliminde müdafaa edilen tâli hedeflerdir. [Ulusal paramızın Suriye'de kullanılması; Türk endüstri standartlarının komşu ülkelerde uygulanması, Türk gemilerinin X, Y, Z bölgelerinde liman vergisinden muaf tutulması...](#)

- "Aktörler" diyoruz baştan beri ama... Aktörler de gruplaşabilir; gruplar tek bir aktör gibi davranabilir. Meselâ petrol ithal eden zengin ülkeler (Fransa, Çin, Güney Kore) bir meselede ittifak kurabilir. Bir de nispeten kalıcı gruplar var: BM'de veto gücü olan 5 devlet, BRICS, OPEC, Avrupa Birliği...
- Aynı gruba ait olmaları, ülkelerin çatışmayacağı anlamına gelmez. Meselâ 1982'de İngilizler Arjantin ile savaş halindeyken [Fransızlar Arjantin'e gemisavar Exocet füzesi sattılar. Bu yüzden 15 İngiliz gemisi battı; 1000 kadar İngiliz askeri öldü](#).
- Güç, aktör ve mekân üzerinden "süper güç" mefhumunu açalım: [Bir süper güç, her an dünyanın her yerinde menfaatlerini savunmak için askerî operasyon yapabilecek kapasitede olmalıdır](#). ABD bu mânâda süper güçtür ve üslerini kullandırması sayesinde İngiltere ve Fransa da idare eder.
- Tabi "dünyanın her yerinde olmak" sadece askerî üsle olmaz. Nükleer yakıtla çalışan uçak gemileri ve denizaltılar da bu amaca hizmet eder. Özellikle de nükleer füze taşıyan denizaltılar. Çin ve Rusya, okyanuslardaki zayıflıklarını bu yolla bir nebze tazmin ederler.
- Uçak gemisi, nükleer yakıtlı denizaltı ve nükleer silah sadece ordunun bir parçası gibi görülmemelidir. Bu silahları üretebilen ülkeler, diğer aktörlere teknolojik üstünlüklerini de kabul ettirmiş olurlar. Meselâ sivil uyduların fırlatılması için gerekli üsler ve teknoloji de aynı ülkelerin elindedir.
- Süper güçler ellerindeki silahları çoğu kez tehdit unsuru olarak kullanırlar. Böylece istedikleri etkiyi savaşmadan, tank, uçak, para ve asker kaybetmeden elde ederler.

- ABD ise artık bir hiper güç. Başkan Trump'ın bir tweet atıp "Alman ve Japon arabası istemiyorum" demesi, Frankfurt ve Tokyo borsalarında bir tsunami başlatabiliyor. [Bir başka deyişle güçlü devletlerin kelimeleri, zayıf devletlerin tank ve toplarından daha güçlü.](#)
- Bunun yanında "güçlü devletler" denince zengin yahut hızla zenginleşen devletleri anlıyoruz. Ama sınıflandırmak kolay değil. BRICS üyesi Çin ve Hindistan'da günde 2 \$ geliri olan milyonlar var. Kişi başına gelir yüksek olduğu halde Güney Kore hızlı büyüdüğü için "emergent" sayılıyor.
- Zengin Avrupa ülkeleri zar zor %2 büyüme hızına ulaşırken Türkiye, Meksika, Güney Afrika, Endonezya, Malezya gibi dinamik ülkeler %5'in üzerinde **uzun süre kalabiliyor. Müstakbel süper güçlerden bahsederken tabi sağlık, eğitim, gelir dağılımı gibi göstergelere de bakmak gerek.**
- **Diğer yandan, zengin=güçlü ülkeler, yani güçlü aktörler olarak tanıdığımız Batı Avrupa ve ABD'nin kendi bankaları tarafından sömürüldüğünü de unutmamak gerek.** Bu ülkelerde kamu borçları büyüyor; [hükümetlerin ömrü kısalıyor; demokrasi yerine plütokrasi geliyor.](#)

Tavsiye okuma:

1. <https://www.derindusunce.org/2016/10/08/jeopolitige-giris-philippe-moreau-defarges-1/>
2. <https://www.derindusunce.org/2016/10/12/jeopolitige-giris-philippe-moreau-defarges-2/>
3. <https://www.derindusunce.org/2019/01/12/dikkat-kitap-petrol-kandan-agirdir-guncellendi-surum-4-0-yayinda/>
4. <https://www.derindusunce.org/2017/06/01/dikkat-kitap-savas-meydanda-degil-masada-kazanilir/>
5. <https://www.derindusunce.org/2017/03/27/dikkat-kitap-derin-savas/>
6. <https://www.derindusunce.org/2012/12/06/dikkat-kitap-banka-ordudan-tehlikelidir/>
7. <https://www.derindusunce.org/2020/02/17/dikkat-kitap-futbol-ve-siyaset/>
8. <https://www.derindusunce.org/2020/04/19/dikkat-kitap-birlesik-dunya-imparatorlugu/>

ABD başkanı Trump neden Grönland'ı satın almak istedi?

- Emlâkçı Donald Trump hayatının en büyük emlak operasyonunu ıskaladı... Hatırlayın; geçen yaz (16 Ağustos 2019), Danimarka'dan Grönland'ı almak istedi. Başbakan Mette Frederiksen net bir şekilde "hayır" dedi. Emlâkçı küstü; Kopenhag gezisini iptal etti. Klasik Trump küstahlığı? Sayılmaz... Neden?
- Bu Amerika'nın Grönland'ı ilk satın alma denemesi değil. 1867'de ABD başkanı Andrew Johnson ve 1946'da Harry Truman da savaşmadan bu toprağı almaya çalışmıştı. Hatta Truman 100 milyon \$ dengi altın teklif etmişti. (Üstelik doların gerçekten değerli olduğu yıllardı.)
- Vatan toprağının bedelini kanıyla ödeyen milletler için bu satın alma tuhaf gelebilir. Amerikan zihniyetinde ise "vatan = arsa" denebilir.
- ABD kurulduğu günden beri birçok yeri satın almıştır: Alaska'yı Ruslardan (1867), Louisiana'yı Fransa'dan (1803), Florida'yı İspanya'dan (1810), Kaliforniya'yı Meksika'dan (1848)... Tabi "satmazsan silahla alırım" gibi bir tehdit de savuruyorlardı genellikle...
- Peki Danimarka hiç toprak satmamış mı? Satmış; hem de Amerika'ya: Virgin adaları (1917). Grönland'a bakalım şimdi: 2 milyon km² yani Türkiye'nin 3 katı ama sadece **55.000 İnuit yaşıyor. Orta Asya kökenli bu halk uzaktan akrabamız olur.**
- İnuitlerin vatanı Grönland yarı bağımsız; özel statüye sahip bir bölge. Bağımsızlığını ilân etmesi de muhtemel. Son seçimlerde halkın %75'i özerkliğin arttırılması yönünde oy kullandı. Mecliste bağımsızlık yanlısı vekiller 2021'den itibaren tam bağımsızlık istiyor.
- 55.000 vatandaş ve Danimarka'dan gelen yarım milyar € yardıma muhtaç bir "ulusal ekonomi" resmen bağımsız olsa bile doğal kaynaklarını Moskova, Pekin ve Washington'a kullandırmak zorunda kalmayacak mı? Ülkede yol yok; nitelikli iş gücü yok ve toprakların %85'i buzlarla kaplı.
- Ama altı çok zengin: Altın, petrol, demir, çinko, yakut, uranyum... ve yeni teknolojilerle üretilen her türlü elektronik aletin hammaddesi nadir toprak elementleri. Çin bu hammadde sınıfında tekeli. ABD'nin F-35 savaş uçağı için kullandığı nadir metaller bile Çin'den geliyor. Nedir?
- Lantan, seryum, praseodim, neodimyum, prometyum, samaryum, itriyum, evropiyum, gadolinyum, terbiyum, disprosyum, holmiyum, erbiyum, tulyum, iterbiyum, lütesyum...
- Grönland'daki bu zenginliklere hücum çoktan başladı ve Çinli firmalar önde gidiyor. Bir Avustralya maden firması dünyanın en büyük nadir element kaynaklarından birini buldu. Henüz tek bir altın madeni faaliyette ama 188 potansiyel alan keşfedildi.
- Küresel iklim değişiklikleri nedeniyle buzlar artık bütün sene değil daha kısa süre kalıyor. Bu da maden üretim maliyetlerini düşürüyor. Aynı sebeple kuzey geçiş yolu da açıldı ve **artık Kuzey Kutbu eski ticaret yollarını onbinlerce km kısaltıyor. Yani bu bölge yeni savaşlara gebe.** <http://www.derindusunce.org/2007/07/11/kuresel-isinma-cok-iyi-bir-seydir/>

- Hatırlatalım; kuzey geçiş yollarının Rus tarafı daha hızlı eriyor. Ruslar kuzey Sibirya’da yeni askerî üsler açtılar; S400’ler konuşlandırıldı. Hatta yeni şehirler ve askerî okullar da kuruluyor.
- ABD eski başkanî Truman’ın da Grönland’ı almak istediğini söylemiştik. Alamadı ama bir askerî üs kurdu: Thulé. Çünkü doğal kaynaklardan çok stratejik önemi ile ilgileniyordu. [Bu üste birkaç nükleer kaza da meydana geldi.](#)
- Kuzey denizinin iki kapısı var: Bering Boğazı ve Grönland – İzlanda – Norveç kıyıları. Soğuk Savaş’tan beri ABD’nin yaptığı en büyük askerî tatbikat da 2018’de bu bölgede gerçekleşti; Trident Juncture: 50.000 asker; 10.000 araç; 250 uçak; 65 gemi.
- Netice? Grönland’ın dâhil olduğu kuzey kutup bölgesi hem stratejik önemi hem de yeraltı kaynakları sebebiyle büyük gerginliklere sahne olabilir. Çin, ABD ve Rusya bölgede piyonlarını ilerletmeye devam ediyorlar.

Amerikan donanması 22.5 milyar \$ ARGE bütçesini hiçbir işe yaramayan savaş gemileri için nasıl yaktı?

- Zumwalt rezaleti işletme fakültelerinde ve askerî okullarda ders olarak okutulabilir: Çok pahalı, amacı belli değil ve Pentagon'un açıklamaları kimseyi tatmin etmiyor. Amerikan vergi mükellefleri ne işe yarayacağını bilmedikleri 3 Zumwalt savaş gemisinin her birine 7.5 milyar \$ ödediler. Nedir?
- Zumwalt sınıfı muhripler, kara hedeflerine odaklı, çok amaçlı hayalet gemiler olarak tasarlandı. Eskimekte olan zırhlı gemilerin yerini alması isteniyordu. Uzun Menzilli Kara Saldırısı Mermisi (LRLAP) atan toplar Zumwalt sınıfının ana silahı olacaktı.
- Fakat kontrol edilemeyen sürpriz maliyetler yüzünden LRLAP ihalesi iptal edildi; silahlar kullanılamaz hale geldi. Bu yüzden ABD deniz kuvvetleri Zumwalt sınıfı gemileri yüzey savaşı için yeniden tasarladı. Tasarımdaki bu önemli değişiklikler gemileri "faydasız" hale getirdi ama...
- Aslında bir "faydası" oldu: Zumwalt, on küsur yeni teknolojiyi tek bir savaş gemisine sıkıştırmanın ne kadar aptalca olduğunu çok güzel ispat etti. Üstelik en önemli silahları monte edilemedi. Çünkü mühimmat birim fiyatı 50.000 dolardan 1 milyon dolara tırmandı!
- Neden böyle oldu? Günde 2 milyar \$ harcayan Pentagon'da artık kimin kime hangi proje için para verdiği belli değil. Birinci sorun bu: Bürokrasinin içindeki vampirler. İkinci mesele stratejik vizyon eksikliği. Nedir?
- Dünyanın en büyük destroyeri Zumwalt fikri doğarken soğuk savaş henüz bitmemişti. Geminin ilk bütçesi güdümlü füzelerle kara hedeflerini vurmak için onay almıştı (1994).
- Fakat Berlin duvarının çöküşü "oyunun" kurallarını değiştirdi. Diğer yandan lazer, elektromanyetik top gibi silahların geliştirilmesi, Zumwalt'ın tasarımcılarını cezbettti ve 1 milyar \$'lık ilk bütçe sürekli aşıldı. Yeniliklerle teslimat tarihi ertelendikçe tasarıma yeni "yenilikler" eklendi...
- Kıyı bombardımanı için başlanan gemi sonunda açık denizde muharip görevler için dönüştürüldü. Dronlara ve seston hızlı gemisavar füzelerle karşı yeni sistemler eklendikçe Zumwalt'ın otomasyon ve enerji altyapısı da defalarca değiştirildi.
- ARGE bütçesi ve tasarımdaki kontrolsüzlükten kaynaklanan yüksek maliyetler bürokratlar tarafından tazmin ediliyor. Nasıl? Üretilecek toplam gemi/uça sayısı azaltılıyor. fakat bu "ayarlanmanın" bedeli insan hayatı ile ödeniyor. Neden?
- Donanma tarafından başlatılan projenin hedeflediği askerî görevin çapı azaltılmıyor. Uçuş/seyr süresi arttıkça askerler haftada 100 saati aşan çalışma saatleri ile perişan oluyorlar ve tabi kazalar aşırı yorgunluğu takip ediyor: 2017'de denizdeki çarpışmalarda 17 asker öldü.
- Zumwalt projesini batıran ilk iki sorun olarak bürokrasideki vampirleri ve vizyon eksikliğini söylemiştik. 3cü sorun proje kontrolünün "müşteri" ABD donanmasından "müteahhit" firmalara geçmesi yani Northrop Grumman, Lockheed Martin, Raytheon et BAE Systems.
- Saatte 35 mil hız, lazer ve elektromanyetik toplar için gerekli 75 mega watt elektriği üreten 2 devasa Rolls Royce jeneratör yani 60.000 ev için yeterli elektrik üretimi, daha önce hiçbir gemide denenmemiş silahların projeye dâhil edilmesi... Ölçülemeyen teknik risklerdi.
- 40 farklı şirkette çalışan 1300 programcı 17 milyon satır program kodu yazmış! F35'tekine benzer bir entropi meselesi de doğmuş! Yani **Zumwalt ufak bir değişikliğin çok ciddi neticeler doğurabileceği kaotik bir sistem haline gelmiş.**

- F-35 savaş uçağının silah kontrol yazılımları da birçok sorunun kaynağı olmuştu. Meselâ İngiltere'deki testlerde sivil hedefleri "düşman" olarak tanımış ve füzeleri bunlara kilitlemişti. Ayrıca iletişim güvenliği yazılımında da yüzlerce açık bulunmuştu.
- Az önce denenmiş teknolojilerin birlikte kullanılmasından doğan "ölçülemeyen teknik risklerden" bahsettik. Zumwalt "hayalet" bir gemi olarak tasarlandı. Tabi görünmez olması mümkün değil ama iddiaya göre radardaki izi küçük bir tekne kadarmış. Ya gerçek hayattaki izi?
- Bir savaş gemisi, adı üstünde savaşmak için üretilir. Zumwalt da balistik füzelerini ateşlediği zaman okyanusun ortasında yeni açılmış kebabçı dükkânı yanıp sönüyor. Radar sinyallerini emen boyaların, özel açılı eğimli kaptan köşkünün hiçbir faydası yok. Hepsisi bu değil...
- 75 mega watt gücündeki iki santralin, elektromanyetik topların, lazer silahlarının da "hayalet" olmaya hizmet ettiği pek söylenemez. Kısacası hayalet uçak/gemi istihbarat toplamak için anlamlı. Görünmeden düşman sahaya girip bilgi toplamak için. Ateş etmek için değil.
- Peki adam gibi çalışıyor mu elektrik sistemi? Pentagon'un müfettişleri şoka girdi: "Elektrik kesildiğinde soğutma suyu kaybı yüzünden veri merkezleri, kesintisiz güç kaynaklarından güç almasına rağmen aşırı ısınma nedeniyle saniyeler içinde kapanacak."
- Motoru, silahları elektrikli; kapıları bile bilgisayarla kontrol edilen bir gemide elektrik arızası bilgi akışını da durduyor. Radar, savaş alanı takibi, uçaksavarlar... Komuta ve kontrol operasyonlarını geri yüklemek saatler sürebilir. Tepenize füze yağarken "Lütfen bekleyin..." [KUM SAATİ]
- Aynı raporda geminin savunma sistemlerinden çıkan zehirli duman yüzünden personelin mahalden uzaklaşması gerektiği, bu yüzden mühimmatın hızla yenilenmesinin mümkün olmadığı yazıyor. Ve tabi yoğun bir çatışmada katliam: Ya zehir ya düşman mermisi...
- Bütün sorunlar elektrik ve elektronik odaklı mı? Değil. Meselâ ilk üretilen Zumwalt, 2016 yılında San Diego üssüne doğru ilk yolculuğunda Panama Kanalı'nın ortasında (üçüncü kez) bozuldu. Geminin pervaneleri kilitlendi. Neden?
- Pervanelere güç aktarımı için kritik öneme sahip yağ soğutucularına deniz suyu sızmıştı. Panama'da, gemi kanal duvarına çarparak hasar gördü. Tamirat 10 gün sürdü. Donanma, ikinci ve üçüncü Zumwalt gemilerden parça sökerek birinci için yedek parça olarak kullandı.
- Üstelik aynı sorun, yine 2016'da geminin Maine'de resmen hizmete girme töreninden sonra da olmuştu. Sebep? Geminin motoru ile pervane arasındaki mesafe, test edilmeden kullanılan mekanik yenilikler, kompozit materyal ile çelik gövde bağlantıları...
- Gemide iyi yönetilmeyen bir diğer yenilik otomasyon. Personel azaltma saplantısıyla her yere kamera, yapay zekâ vs koymak istediler. Bir denizcinin yıllık maliyeti 100.000 \$ civarı. Eğitim, gemideki sağlık, mutfak vb altyapı ile 300.000 \$.
- Zumwalt'ın ilk personel hedefi 95 insan idi. Olmadı, 150'de kaldılar. Yine de önceki Burke sınıfı gemilerin yarısı. Ama gerekli personel daha kalifiye olmak zorunda. yani maliyet ikiye bölünmedi. Üstelik yangın gibi acil durumda sadece insanların yapabileceği işleri kim yapacak?
- Evet, Zumwalt bozuk, silahsız ve bunlar halledilse bile misyonsuz. Yani ABD güvenlik politikasında oynayacağı rol belli değil. Son model bir uçak gemisinden daha pahalıya mal olan bu yüzen tenekeler sirk hayvanı gibi okyanuslarda bir müddet gezecek.
- Tabi bütün bu rezaleti görünce insan "nasıl olur?" diyor. Savunma firmaları sıradan lobi faaliyetlerinin yanında üst düzey yöneticilerin hükümette görev almasını sağlıyorlar. Aynı insan Boeing'de müdür ve ABD başkanının dış güvenlik danışmanı olabiliyor. Yani ciğer kediye emanet.

Rusya ve Fransa neden çekişiyorlar?

- Rusya – Fransa ilişkileri uzun süredir gergin. Fakat sorun menfaat çatışması değil düpedüz anlama zorluğu. Sebebi nedir? Daha ne kadar sürer? Türkiye bundan nasıl istifade edebilir?
- Rusya'yı 1682'den 1725'teki ölümüne kadar yöneten Rus çarı 1ci Petro (Deli Petro) Paris'e gelmişti. O dönemde dünyanın en önemli birkaç şehriden biriydi Paris, tarih 25 Nisan 1717. Müzeler, konserler derken Petro Fransız kültürüne hayran oldu. Sonra?
- Tabi iki ülke elçilik açtı; Petro Fransa'da gördüğü sarayların benzerlerini ülkesinde yaptırdı. Diplomatik anlaşmaların Fransızca yazıldığı; İngiltere dâhil dünyanın her ülkesinde aydınların Fransızca konuşmaktan gurur duyduğu yıllar...
- Ruslar üzerindeki Fransız etkisi o kadar güçlüydü ki, Petro'dan 2 asır sonra Rusya'da zengin/soylu sınıf hâlâ Fransızca konuşmaya devam ediyordu. Napolyon'un saldırganlığına rağmen (1812) bu bir kara sevda değildi. Fransızlar da Rus edebiyatına, bale ve müziğine hayrandılar.
- Fransa uzun süre Rusya'nın Batı'ya açılan kapısı olacaktı. Soğuk Savaş yıllarında bile ABD dış politikasına ters giden Fransızlar hem Rusların işini kolaylaştıracak hem de iki kutuplu dünyada kendi etkilerini Rusya sayesinde arttıracaklardı...
- İci Petro'nun Paris ziyaretinden beri 3 asır geçti; bugün tam tersi bir durum yaşıyoruz: Fransa, ABD-Rusya arasında denge sağlayan bağımsız güç değil artık. NATO'nun bir karakolu gibi davranıyor. Kendi menfaatlerine verdiği zarar bu kadar ortadayken üstelik. Örnek?
- 2015'te dönemin cumhurbaşkanı Hollande, Rusya için inşaa edilen Mistral sınıfı 2 helikopter gemisinin satışını iptal etti. Sebep? Ukrayna krizi. Oysa NATO'nun ambargo kapsamı dışındaydı bu gemiler. Yani ABD'ye yaranmak için işgüzarlık yaptı Fransızlar...
- Üstelik ABD uzun süredir, Fransa menfaatleri için çok zararlı bir politika uyguluyor. Meselâ [ABD Adalet Bakanlığı Fransız şirketlerini sıkıştırıp Amerikalı endüstri devlerinin kucağına itiyor...](#)

- Başka bir tuhaflık daha: Fransa 2017’de NATO’nun emriyle Estonya’ya birlik gönderiyor. Rus sınırına 200 km mesafede Fransız Leclerc tankları manevra yapıyor. Amaç? Rusya’dan gelebilecek muhtemel(?) bir saldırıya karşı hazır olmak...
- Tabi Rusya ve Fransa’nın Suriye politikaları arasında da uyumsuzluk var. Ama Fransa cumhurbaşkanı Hollande’ın Putin’i insanlığa karşı suç işlemekle itham etmesi ve [uluslararası adalet divanına çıkarmakla tehdit etmesi](#) basit bir uyumsuzluk değil.
- Hollande’ın bu çıkışından sonra Rus-Fransız ilişkileri donma noktasına geldi. Peki Fransa’yı bu kadar kızdıran neydi? Sivillere karşı kimyasal silah kullanılması mı? Öyleyse Saddam’a kimyasal silah satan [16 Fransız firmasına neden engel olmadı? Suriyeli sivillerin hayatı Iraklı Kürtlerden daha mı değerli?](#)
- Rusya ile Fransa’nın arasını açan bir başka mesele Orta Afrika Cumhuriyeti. Sorun ne? Ülkede altın ve elmas çok; Fransızlar savaşı ve insan haklarını bahane ederek ambargo uyguluyor; gerçekte maden tekeli onlarda. Ruslar ambargoyu (Fransız tekeli) kaldırmak istiyor.
- Ruslar Wagner vasıtasıyla bölgedeki nüfuzlarını arttırdılar ve askeri bir üs kurmak üzereler. Eskiden Fransızlar Afrika’da rahat at koştururlardı. Sömürmek istedikleri ülkede darbe yapıp istedikleri siyasetçileri öldürürlerdi. Ama şimdi...
- Ruslar bu oyunu bozdu. Meselâ 2013’te François Bozizé’ye karşı yapılan darbeye Firmin Ngrebada Rus elçiliğine sığınmıştı. O zaman sadece kabine üyesi olan Ngrebada 25 Şubat 2019’dan beri başbakan. Tabi elmas konusunda Ruslara karşı çok ama çok anlayışlı davranıyor...
- Putin’in arkadaşı Evgueni Prigojine, Zimbabve, Libya, Sudan, Angola, Gine, Gine-Bissau, Mozambik ve Madagaskar’daki Rus çıkarlarının savunulmasından sorumlu. Prigojine ayrıca Suriye ve Kırım’da yoğun olarak çalışan Wagner grubunu finanse ediyor.
- Bu şirketin eğitim ve silah tedarik etmesi Fransa’nın işini bozdu. Çünkü eskiden zayıf ordularla korunan ülkelere iki jet ve 50 komando ile istedikleri hükümeti devirebiliyorlardı. Şimdi Rusların kime hangi silahı verdiğini bilmiyorlar; kötü sürprizler birbirini takip ediyor.
- Fakat Ruslar daha derine kök salmış. Anayasayı ihlâl eden madencilik ihaleleri oldu. Bunu soruşturmak isteyen senato üyesinin vekilliği düşürüldü. Wagner’in faaliyeti üzerine röportaj yapan 3 Rus gazeteci de ülkenin kuzeyinde öldürüldü. Yani?
- Yani Ruslar Fransızların arka bahçeleri gibi gördükleri Afrika’ya, özellikle de Fransa’nın elindeki ülkelere sert bir giriş yaptılar ve geri çekilecek gibi durmuyorlar.
- Evet, ABD ile Rusya arasında denge güç olarak duran Fransa’dan eser yok. Chirac muhtemelen bağımsız Fransa isteyen son siyasetçi oldu. Artık fanatik NATO’cuların elinde ABD köpeğine dönüşen gariban bir ülke var. Peki Kuzey Atlantik’ten istifade edebiliyor mu Fransa?
- Afrika’daki kavgasında Rusya’ya karşı yalnız bırakılan Fransa, ALSTOM, GEMPLUS gibi stratejik şirketlerini de ABD’nin endüstri devlerine kaptırdı. Üstelik [uçak gemisinden SİHA’lara kadar her meselede hayatı öneme sahip bilgi/ parça/ lisans vermeyen ABD Fransız ordusunu felç ediyor.](#)
- Buna rağmen NATO’dan emir geldiğinde Fransa gözünü kırpmadan ileri atılıyor; canını ve malını ABD için feda ediyor. Zira Fransa’nın ekonomi, finans ve savunma bürokrasisi içinde kafasına Atlantikçi format atılmış çok insan var.
- Endüstri patronları içinde de [doğru yoldan çıkan olursa CIA zimbaliyor.](#)
- Yakın gelecekte ne olur? Afrika başta olmak üzere menfaat kavgaları sertleşerek devam edecek. Petro’dan kalma Rus ve Fransız hayranlıkları da eskisi gibi değil. Yani diplomatik

bir zemine hizmet edemez. Her iki ülke halkı Amerikan hayranı ve tüketim manyağı. Molière ve Tolstoy'u okuyan yok.

- İran, Suriye, Libya ve Ukrayna dosyalarında iki ülkenin çok ortak menfaati var. İtalya'daki ekonomik kriz, Almanya'daki siyasî dönüşümler ve Brexit yüzünden AB'nin 3 büyüğü biraz devre dışı. Ama Fransa bundan istifade etmiyor; edemiyor. Neden?
- Çünkü fanatik NATO'cu Fransa bağımsız bir ülke değil; menfaatlerini rasyonel şekilde savunamıyor. ABD'nin, NATO'nun, küresel bankaların menfaatleri için kendini feda ediyor.
- Başkanlar değişse de özverili NATO'cu çizgisi değişmeyen Fransa'nın dış politikasını paralel bir hükümet mi yönetiyor? İşte Türkiye'nin istifade edeceği noktalar bu cevapta gizli.

Alman Mucizesi... Örnek alınacak bir başarı mı yoksa bir şehir efsanesi mi?

- Her tembel sınıfın çalışkan bir öğrencisi, her krizin örnek alınacak bir "mucize" ülkesi vardır.
- 1970 petrol krizinde "Japon mucizesi" herkese parmak ısırttı. "Boom Izanagi" denen bu dönemde, Kasım 1965 – Temmuz 1970 arasındaki 57 ay boyunca Japon ekonomisi ortalama% 11,5 oranında büyüdü.
- Tabi "uzman" ekonomistler ekonomiden anlamadıkları için başarının sebeplerini çalışkanlığa, özveriye, geleneklere, Japon yönetim kültürüne, sushi, kimono ve harakiriye bağladılar. Ama 1990'da Tokyo borsası çöktü. Yeni bir kahraman lâzımdı ve ...
- Bulundu: ABD ve İngiltere. 1960'ların endüstriyel mucizesi yerine bu defa liberal bir mucize konuyordu: [Deregülasyon ve risk kabul etme kültürü](#).
- "Deregülasyon" dedikleri aslında [hukuk devleti ve demokrasinin askıya alınması, ulus-devletin küçülmesi demekti](#) ama bunu o yıllarda pek kimse çıkmamıştı.
- ABD ve Avrupa 2008 finansal krizine kadar liberal ninnilerle uyutuldu; uyandıklarında donlarına kadar soyulmuş olduklarını fark ettiler. [Krizi başlatan ve trilyonlarca \\$ rantını yiyen bankalar ise çöken ulus-devletleri işgal etmişti](#).
- ABD ve İngiltere mucizesi(!) parlaklığını kaybederken Almanya'da yeni bir mucize(!) doğuyor... 2008 krizinden sonra işsizlik azaldı; 2008-2013 arasında ihracat %15 artarak 1.3 milyar € oldu. Fransa ve Hollanda'nın toplam ihracatı kadar.
- Kriz etkisiyle 2009'da %5.6 küçülen Alman ekonomisi 2010'da %4.1 büyüdü. Fransa gibi %2'yi zor gören bir çok Batı ülkesini kışkırtacak bir oran... 1998-2005 arasında kaptan köşkünde olan Gerhard Schröder bu mucizenin mimarı oldu... Peki ne yaptı bizim Gerhard?
- "Hartz reformları" olarak bilinen kanunlar ile işçi haklarını zayıflattı; patronları şımarttı: Geçici işleri ve işten atmayı kolaylaştırdı; şirket kurmayı basitleştirdi; işsizlik sigortasından istifade etmeyi zorlaştırdı; patronların ödemesi gereken emeklilik vb kesintileri azalttı.
- İşsizlik Aralık 2014'te %4.5'e düşünce herkes alkışladı ama aslında işsizlik pek azalmamış, sadece istatistiklerinin hesaplanma şekli değişmişti. Haftada birkaç saat benzin dolduran yahut hamburgercide patates kızartan kişiler "işsiz" sayılmıyordu meselâ.
- Bir başka hokus-pokus etkisi kadınlar oldu: 2005-2012 arasında 2 milyon işsiz kadın iş buldu. Ama nasıl? 2013'te "çalışıyor" gözüken Alman nüfusun 7.5 milyonu "mini-job" denen geçici işlerdeydi. Aylık ücreti 450 €'yu geçmeyen bu işlerin %65'ini kadınlar yapıyordu. Özellikle yaşlılar. Neden?
- Çünkü "mucize" ekonomik tedbirler yüzünden azaltılan patron kesintilerini devlet tazmin etmedi. Yani düşük maaş + her an kovulma riski + kovulursan sigorta ve sağlık hizmeti kaybetme tehlikesi + ekmek bile almaya yetmeyen 140 € emekli maaşı = Kadınlara verilen işler!

- İşte ekonomistlerin ballandıra ballandıra anlattığı Alman mucizesi bu. [300.000 Alman aile elektrik faturasını ödeyemediği için gece mum ışığında oturuyor](#). Ama ismi "Alman mucizesi" ... Yersen!
- 2013'te 12.5 milyon Alman fakirlik sınırı altında ve 3.5 milyon Alman saatte 6 €'nın altında ücretle çalışıyordu. 80 milyonluk ülkede her 7 kişiden biri karnını doyuramıyor; sıcak bir eve giremiyor; hastalanınca doktora gidemiyor; elektrik faturasını ödeyemiyor... Mucize!
- Diğer "mucize" ülkeler bugün ne durumda? Japonya, İngiltere ve ABD?
 - [Japonya'da evsizlik](#)
 - [Güney Kore'de evsizlik](#)
 - [İngiliz mucizesi\(1\)](#)
 - [İngiliz mucizesi\(2\)](#)
 - [Mucize\(!\) Amerika'nın gerçek yüzü](#)
 - [Kamu sağlık harcamalarını kısarak fakirleri öldüren Amerika](#)

Doğal kaynaklar gerçekten tükeniyor mu? Nüfus kontrolüne gerek var mı?

- Su krizi, gıda krizi, salgın hastalıklar... Hemen her gün bir "uzmancık" çıkıp dünyada herkese yetecek gıda ve su olmadığını söylüyor. Diğer yandan dünya nüfusunu azaltma komploları duyuyoruz: Savaşlar, hastalıklar... Nedir bu meselenin aslı?
- 2000 yıl önce 100 milyon insandık yeryüzünde. 1800'lerin ilk yarısında ilk defa milyar sınırını geçtik. Neden 1800? Endüstriyel tarım ile artan verim? İlerleyen tıp, cerrahi, aşılar? Hepsisi? Bugün 7 milyarız; 2050'de 9 milyarı geçiyoruz. Çok mu? Kimilerinin savunduğu gibi fazla mıyız bu gezegene?
- Gelin, bir hesap yapalım: 6-7 kişilik bir aileyi doyuracak büyüklükte, 1 dönüm araziye insanlara eşit dağıtsak, ne kadar toprak gerekir? 7 milyar insan için Brezilya'nın toprakları yeterli, hatta %15'i de artıyor. Neyi paylaşamıyoruz peki?
- Diyebilirsiniz ki, "biz şehir insanıyız; asansör, metro, hastahane, pastahane ve disko lâzım". Tamam, hesap edelim: 7 milyar insan New York'un şehir merkezindeki yoğunlukta yaşamış olsa Türkiye'nin üçte biri kadar bir alan yetiyor. Tekrar soralım; neyi paylaşamıyoruz?
- Aslında bu nüfus paranoyası yeni değil. 1798'de ekonomist ve Anglikan bir rahip olan Thomas Malthus bir makale yayınlıyor: "An Essay on the Principle of Population". İngiltere'de nüfusun katlanarak, gıda üretiminin ise eklenerek (doğrusal) biçimde arttığını saptamış; yani açlık tehlikesi.
- Çare? Fakirlerin doğurmasını engellemek, sokakları ve evleri daraltıp vebanın artmasını sağlamak... Aynı bugünkü komplo teorileri gibi. Kimin yaşayıp kimin öleceğine karar veren bu operasyon çocuğu hem ekonomist (bilim adamı) hem de Hristiyan rahip (din adamı) ama adam değil!
- 1986'de moda "din" artık Hristiyanlık değil bilim. Haliyle iki biyolog; Paul R. Ehrlich ve karısı, Anne Ehrlich "The Population Bomb" diye bir kitap yazmışlar. Ne söylüyorlar? Fakirleri öldürmek isteyen rahip ile aynı şeyi. Meselâ ?
- Fazla otomobil, fazla deterjan, fazla tarım ilacı... Ama bunlara sebep olan Batı tarzı tüketim toplumunu eleştirmek yerine çare olarak fakirleri azaltmayı öneriyorlar. Sanki sömürülen fakir(!) ülkeler olmasa kapitalist ülkeler kendilerini doyurabilirmiş gibi.
- "İnsanlık" diye bütün sorunları küreselleştirmek meselenin çözülmesini engelliyor aslında. Hangi ülke kaç kişi olacak ve kim ne tüketiyor? Bir bakalım...
- BM'ye göre gelecek 30 yıl içinde doğacak 2 milyar insanın yarısı şu 10 ülkede doğacak: Hindistan, Nijerya, Pakistan, Kongo, Etiyopya, Tanzanya, Endonezya, Mısır ve ABD.

- Bu artışın ağırlık merkezi Afrika: 2010'da 1 milyar olan kıta nüfusu 2100'de 4 milyarı geçecek. Peki bir Afrikanın ortalama kaynak tüketimi yahut yol açtığı kirlilik Amerikalılar ve Avrupalılar ile aynı mı? Buna da bakalım...
- Bir Amerikalı yüzlerce Afrikan'dan fazla et yiyor. Et üretimi için su kaynaklarının nitratla kirlenmesi gibi birçok sorun var. Petrol tüketimi (+CO2) bakımından da bir Amerikalı 30 Afrikalıya, Hintliye bedel. Nüfus sorunu mu var yoksa obur ve küstah Amerikalı sorunu mu?
- Zengin ülkeler utanmadan Afrika ve Asya ülkelerine "doğum kontrolü yapın" diyorlar ama tek bir Amerikalının doğumu engellense yüzlerce Afrikalıya yetecek petrol, şeker, et, buğday kalıyor. Üstelik Amerikalıların okyanusa attığı plastikleri, kimyasal atıkları konuşmadık bile.
- Sömürülen ülkeler de Küstah Batı gibi ukalalık yapsa ne olur? Meselâ Kongo, Tanzanya, Hindistan, Etiyopya gibi ülkeler, şişman ve "fazla uzun" yaşayan ABD, Fransa gibi ülkeleri fazla kaynak tüketmekle suçlayabilir.
- Aslında dünyanın nüfus artış hızı azalıyor. Yani öyle nüfus bombası filan yok ama kullanışlı bir korku var. Nüfus artışı bir sorun gibi gösterilince gerçek sorunları saklamak kolay oluyor. Nedir?
- Açlık, sefalet, evsizlik kimin suçu? Kötü yönetim? Açgözlü zenginler? Hiç olur mu? Fakirlik sadece fakirlerin suçu(!) ... Nüfus paranoyası işte buna yarıyor.
- "Ay ama onlar da bakamayacakları halde çocuk yapıyorlar canım." Adamın hükümetini devir, tarlasını gasp et, balık tuttuğu nehrin üstüne baraj kur, yeraltındaki madenleri ve petrolü yabancı firmalara sat. Sonra gel; soyup aç bıraktığın adamı "ay çok çocuk yapıyorsun" diye azarla.
- Nüfusu 110 milyon olan Etiyopya'nın sağlık bütçesi, dünyanın en zengin iş adamı Jeff Bezos'un servetinin %1'i kadar. Yani gerçek mesele nüfus artışı veya fakirlerin fazla çocuk yapması değil. Gerçek mesele firavunlaşan zenginlerin fakirlere değil ekmeği, aldıkları nefesi bile çok görmesi.

Tarafsız aydın olur mu?

- Bir kilisenin camiye çevrilmesi, tarafsız/ objektif/ nötr olma iddiasındaki çevreleri rahatsız etti. Dinsiz bir bina, bir müze olarak kalmasını istediler. Adalet yerine konmaya çalışılan bu tarafsızlık kavramı yeni bir erdem gibi sunuluyor. Bakalım gerçek değeri nedir?
- Siyasetçiler, akademisyenler ve gazeteciler etli-sütlüye dokunmadan, kimseyi kızdırmadan konuşmak istediklerinde "tarafsız" olurlar; haliyle boş konuşurlar. "Camiye de giderim meyhaneye de; hem kemalistim hem solcu; devletsiz anarşizmi de savunurum stalinist sosyalizmi de..."
- Fikir mücadelesinde tarafsız kalmak, zihinleri hadım etmektir. Çünkü fikirler ancak bilinenler üzerine bina edilir ve "objektif bilgi" diye bir şey yoktur.
- Peki neden bütün bu insanlar tarafsız görünmeye çalışıyor? Çünkü insanlar riskten korkarlar ve değişimin sürekli olduğu ortamlarda tuttukları tarafı belli etmek istemezler. Hükümet değişir; rektör veya gazetenin patronu değişir; sakata gelmeyelim.
- Rüzgârın estiği yöne yatan otlar gibi yatıp kalkan bu ot beyinli aydınlar da ülkelerine, milletlerine hiç bir şey kazandıramazlar. [Hata korkusu](#), [reddedilme korkusu](#), [siyasî değişim yüzünden ters köşeye yatma korkusu...](#) [Hakikati savunmaları imkânsızdır](#).
- Taraf tutmak riskleri göze almaktır. "Hata yaptım, geçmişte solcuydum; gerçekleri gördüm" diyebilmektir. "Dönek" damgası yedikten sonra yalnız kalmayı, TV kanallarından, yayınevlerinden veto yemeyi, siyasî partilerden aforoz edilmeyi göze almaktır.
- Ama taraf tutmak bir gecede olmaz; yıllar ister; kendini yetiştirmek ister. Bir gecede tutulan "taraf" ancak tepki olur; ideolojiktir. Bir gecelik fikrî tercihlerin meyvesi pişmanlık ve tutarsızlıktır.
- Yıllarca tarafsız kalan siyasîler, akademisyen ve gazeteciler ise denize düşmüş plastik bir torba gibi renksiz, kokusuz, eylemsiz ve çevreye zararlı pisliklerdir.
- Aydın tarafsızlığı bir tercih değil dünya sevgisinin tecessüm etmiş halidir; Ahiret'i satıp dünya menfaatlerini almaktır. Tarafsızlık, "Ne şiş yansın ne kebab" diyerek sağcı, solcu, barışçı, savaşçı, ırkçı ve hümanistlere yaranmaya çalışmaktır.
- Tarafsızlık, okyanusta yüzmeye korkan kırmızı balıkların minik ve güvenli akvaryumudur. Belli saatlerde yem verilir; su temizlenir... Küçük kırmızı balık yaşlanır ama büyümmez. Tarafsız aydın, riskleri göze almadığı için hayatı öğrenmesine yarayacak tecrübeler yaşayamaz.

- Aydın tarafsızlığı, tecavüz edilen çocuk ile ona saldıran kişiye eşit mesafede durmaktır. Aydın tarafsızlığı şerefsizliktir.

Uzay kimin malı?

- 110 ülkenin imzaladığı ve uzayın bir savaş alanı olmasını engelleyen Outer Space Treaty (1967), Obama döneminde Space Act (2015) yasası ile etkisini devre dışı kaldı. Elon Musk gibi iş adamları kapitalizmi uzaya taşıyor. Çin ne yapıyor?Türkiye ne yapmalı?
- Yakın zamana kadar jeopolitik kara ve deniz unsurlarını ihtiva ediyordu. 20 asırda buna hava eklendi. Ama birbirinden tecrid olmuş 3 mekân yok tabi. Meselâ hava kuvvetleri stratejisi karadaki üslerden ve denizdeki uçak gemilerinden bağımsız düşünülemez.
- Ancak uzay jeopolitiği, gökyüzünün devamı gibi tasavvur etmek yanlış olur. Elbette uzayın "kapıları" büyük ölçüde uçak teknolojisindeki ilerlemeler sayesinde açılmıştır ama... Uzay sonsuz ve homojen jeopolitik sahne. Kara, deniz ve hava gibi mahdut bir mekân değil.
- Soğuk savaş sırasında uzay, yerdeki ve denizlerdeki hâkimiyeti tahkim etmek için kullanıldı yani uzay bir amaç değil araçtı. Casus uydular, haberleşme uyduları, atmosferin "bittiği" yerde uçan casus uçaklar, kıtalar arası füzeler...
- **Su altı kablolarında olduğu gibi** uzayda da sivil amaçlı devlet projeleri ve nihayet özel yatırımlar bu sahayı kullanmaya başladı.
- Uzay, devletler arası güç ilişkilerinin ifade edildiği bir alan ama yeni jeopolitik unsurlar var: Karada, sivil veya askeri faaliyetlerde uzayın kritik önemi artıyor: Uydu navigasyonu, iletişim, televizyon, meteoroloji, bilimsel keşif, iç güvenlik, anti-balistik tedbirler vb.
- Aslında soğuk savaş döneminde ABD ve Rusya liderliğinde uzay bir tür "barış alanı" ilân edilmişti. Bkz. Dış uzay anlaşması (Treaty on Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space, including the Moon and Other Celestial Bodies).
- Fakat Obama 2015'te "Uzay Madenciliği Yasası" (Bkz. Space Act) ile tek yanlı olarak uluslararası barış anlaşmasını bozdu ve özel şirketlerin uzaya tahakküm kurmasının önünü açtı.
- NASA ve Pentagon gibi kurumlar tarafından açık veya gizli olarak desteklenen bu özel şirketler tıpkı Putin'in "başarılı Rus iş adamları" gibi devletin dış politikasını uygulayan özel(!) şirketler kuruyorlar.
- Bu şirketlerin görevi bir yandan uzaydaki zenginlikleri ele geçirmek, bir yandan da arkadan gelebilecek devlet ve şirketlerin yolunu tıkamak.
- Devletlerin tepkisi ne oldu? Türkiye, Hindistan, Rusya, Kanada, Çin, Japonya, İsrail, Güney Kore, Kuzey Kore gibi bir çok ülke kamu-özel işbirliğini yönetecek uzay ajansları kurdular.
- Yani **Nobel Barış ödülü verilen Obama**, savaş ve kapitalist rekabetten uzak şekilde uzayı keşfetme ümidimizi öldürmüş oldu.
- Somut olarak? ABD uzay politikasında bulanık bir bölge oluştu: Uluslararası Uzay İstasyonu'na (ISS), düşük yörüngedeki yük ve astronotları taşımak için ticarî şirketlere verilen sorumluluk bu bölgede.
- Space X, Falcon 9 roketi sayesinde yörüngeye giren ve sonra bir uzay taşıma kapsülünü (Dragon) geri alan ilk özel şirketti. Üç şirket daha kapasitelerini geliştirmek için NASA kredilerinden yararlanıyor: Boeing, Sierra Nevada Corporation ve Blue Origin.
- Ancak bu şirketler hâlâ teknik zorluklarla karşılaşılıyor ve uzmanlar NASA'nın empoze ettiği güvenlik ve fiyat şartlarını karşılama yeteneklerinden şüphe ediyor; ilk başarısızlıklar ve gecikmeler de yetkilileri endişelendirdi.
- Uzay rekabeti, Çin'in projeleri ile alevlendi: 1960'larda doğan uzay programı, 1990'ların sonunda olgunluğa ulaştı. Uzay jeopolitiğinde yeni ve güçlü bir oyuncu olan Çin, şimdi uzay teknolojilerinin tamamında iddia sahibi: Fırlatıcılar, uydu programları, askeri strateji ve uzay araştırmaları.

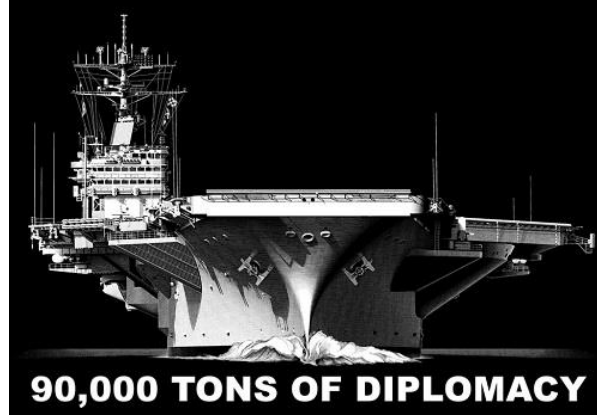
- Yeni nesil fırlatma aracı (2015) 25 ton yükü yörüngeye yerleştirebilecek güçteydi. Çin telekomünikasyon ve gözlem uydularının yapımında ve kullanımında uzmanlaştı. 8ci Beidou uydusu Nisan 2011’de yörüngeye yerleşti ve 2021’e kadar GPS sinyali sağlayacak.
- Bu yeryüzüne yönelik programlara ek olarak Çin, prestij amacıyla uzay araştırmalarına ve insanlı uçuş programlarına yatırım yaptı. 2003 yılında, uzaya insan gönderebilen üçüncü güç oldu. Pek çok insanlı uçuş tamamlandı ve Pekin uluslararası ISS anlaşmasına taraf olmadığı için kendi uzay laboratuvarını kuruyor.
- CNSA tarafından yönetilen “Chang’e” Çin Ay keşif projesi, Ay’ı robotlarla, daha sonra 2025-2030’a kadar insanlı uzay misyonlarıyla inceleyecek. Bu program, Çin’in yörüngesel güzergâh kontrolü, ve uzun menzilli iletişim gibi temel teknolojileri geliştirmesini sağlıyor.
- Pekin 2007’de 800 km yüksekteki bir uydusunu askerî deneme amacıyla vurdu. ABD 2008’de 247 km’de bozuk bir uyduyu vurmuşlardı. Ruslar da 2015’te benzer bir denemeyi başarı ile yaptılar.
- 2007’deki bu balistik test, askerî uzmanlar tarafından Pekin’in Amerikalılara şiddetle meydan okuması olarak yorumlandı. Zira uydu vurabilen füzelerin yaygınlaşması halinde iletişim ve gözlem uyduları Amerikan ordusunun yumuşak karnı haline gelecek.

Ekmek ile hükümet devrilir mi?

- Tankla yapılan darbe girişimlerine alıştık; ekmek ile darbe sipariş edilecek günler yaklaşıyor. Bu yüzden gıda konusundaki usulsüzlüklerin, stokçuluğun her zamankinden daha çok konuşulması ve denetlenmesi gerek.
- 2000-20014 arasında FAO dünya gıda fiyatları indeksi %123 arttı. Dünyada garip işler dönerken Türkiye gıda mafyasını eleştirmeyi yasaklayan bir kanun çıkarıyor. Oysa en çok gıda konuşmak gereken günlerdeyiz. Yediklerimizin sadece kalitesi değil fiyatı da kirli ellerde.
- Dünyada en çok tüketilen 3 gıda olan buğday, mısır ve pirinç fiyatları 2000-2011 arasında %150 yükseldi. Enerji, gübre ve iş gücü maliyeti ile açıklanamayan bu artışlar nereden geliyor?
- Hızla yükselen gıda fiyatları yüzünden 2008'de 100 milyon insan açlıktan ölme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Bunlar özellikle ülke gelirinin ve hane gelirinin önemli kısmını (%70+) gıdaya harcayan ülkeler ve aileler.
- Gıda fiyatları elbette her zaman istikrarlı değil. İklim şartları, savaşlar, zararlı böcekler bir bölgede üretimi düşürüp bütün dünyada fiyatların oynamasına sebep oluyor. [Fakat son yıllarda gözlenen garip oynamalar var ve bu bir mafyalaşma işareti.](#)
- Tabi burada meşru tarım ticareti ile vahşi spekülasyonu ayırmak gerek. Bir bölgedeki üretim fazlasını alıp ihtiyaç olan yere sevk eden tüccar kâr ederken alıcı ve satıcı da kazanıyor. Ama yalan haber yaymak, fiyat yükseltmek için gizli stok yapmak tüccarlık değil.
- Kahve, fındık, kakao gibi "stratejik" ürünlerin piyasası oynak fiyatlara sahiptir. Meselâ kahve Brezilya'dan gemiye yüklenip Avrupa'ya taşınırken 15 günlük yolda defalarca el değiştirebilir. Binlerce konteyner taşıyan bir geminin yükü milyonlarca \$ oynayabilir.
- [1980'lerin deregülasyon dalgasıyla](#) bankalar hukuk çerçevesinin üstüne çıktı ve bütün tarımsal ürünler küresel finansın elinde oyuncak oldu.
- Kısa vadede kâr etmek dışında bir amacı olmayan bu finansal aktörler, gerçek tarım tüccarlarından çok farklı. Köylüyü, toprağı, ürünü tanıyan, alıcı ve satıcıya aynı yörenin insanı olan küçük tüccar uzun vadede güvene dayalı ilişki kurar; onun sermayesi budur.
- "Spekülatör" dediğimiz insanlar ise küresel bankaların finansal desteği ile muazzam miktarda ürünü alıp stoklayabilir. Küçük tüccar elindeki malı hızla paraya çevirmek isterken [küresel spekülatör depodaki buğdayı çürümeye bırakabilir.](#)
- Nasıl işliyor? Spekülatör elini buğdaya, mısıra sürmüyor; tüccar gibi sevkiyat yok. Tarımsal ürünlerin fiyatları ile teşkil edilen "sepetler" var ve bunlar ekran üzerinde alınıp satılıyor.
- Bu sanal ürün sepeti sayesinde [2010'da Chichago emtia borsasında el değiştiren buğday miktarı bütün dünyadaki buğdayın 50 katına çıkabilmişti.](#) 2003'te bu sepetlere yatan para 15 milyar \$ iken 2008'de 200 milyar \$ seviyesine tırmandı.
- 2015'te vadeli tarım kontratlarının sadece %2'si gerçekten ürün olarak teslim alındı. Gerisi spekülasyondur. Bu gıda balonu şişmeye devam ediyor. Yani mal sahipleri "ver mısırimi, ver buğdayımı" dediği zaman en zengin 1 milyar insan açık arttırma yapacak; gerisi aç kalacak.
- Ya iklim, savaş ve hastalık gibi sebeplerle gerçek gıda üretimi düşerse yani balon ve gerçek arasındaki uçurum derinleşirse ne olur? 2008 felâketi tekrar eder: O sene FAO'ya göre 37 ülke gıda yardımına muhtaç olmuş ve 10 ülkede açlık yüzünden isyan çıkmıştı.

Kendi silahını yapamayan bir ülkenin bağımsız dış politikası olamaz...

- Neden? Silah satan firmalar müşteri ülkelere hangi tehditleri ve diplomatik baskıları yapabilir? Çaresi var mı?... **Savunma sanayii ile dış politika ilişkisi**'ni konuşalım.
- Bir ülkeye silah satıyorsanız o ülkenin dış politikası üzerinde etki sahibi olursunuz. Neden? Savunma kontratları uzun vadeli ve geniş kapsamlıdır. Meselâ savaş uçağı satıyorsanız füzesi, iniş takımı yedek parçası, pilotların eğitimi... Derken her şey sizden geçer.
- Ek olarak, pazarlık ve satış sonrası hizmet sırasında müşteri ülkenin korkularını, saldırı önceliklerini, ordusunun zayıf yönlerini öğrenirsiniz. Üstelik EXOCET gibi gemisavar bir füze sattığınızda depodaki füzelerin sayısını yani müşterinin kaç gemi vurabileceğini de bilirsiniz.
- Eğer aynı bölgede bir kaç ülkeye silah satıyorsanız savaşlara yön verebilirsiniz. Meselâ [Arjantin ile Birleşik Krallık arasındaki Falkland savaşında](#) Fransızlar Arjantin'e silah satarak İngilizlerin ağır kayıplar vermesine sebep olmuştu.
- Gerçekte sıcak çatışmalar maksadın kendisi değil diplomatik pazarlıkların başka araçlarla devamıdır. Petrol fiyatına ve dolar talebine yön vermek için [İran – Irak arasında savaş çıkaran ve iki tarafa tank ve tanksavar füze satan Batılı güçler](#) açık bir örnek.
- Kısacası, uluslararası ilişkilerde masa altından her ülkeye etki eden bir dip dalgadır savunma sanayii. Tabi ayıp olmasın diye "savunma" denir; bal gibi saldırma sanayiidir söz konusu olan.
- Gelin bu bilgiler ışığında 2018-2018 savunma piyasasına bir göz atalım: En büyük 100 içinde olan 42 Amerikan firması pazarın %36'sını elinde tutuyordu: Lockheed Martin, Boeing, Northrop Grumman, Raytheon, General Dynamics...
- Amerikan firmalarının müşterileri kimdi? Suudi Arabistan %22, Avustralya %8, Birleşik Arap Emirlikleri %7.7. Sorun kendinize: ABD'den bu kadar silah alan BAE, Libya konusunda ABD'den bağımsız hareket edebilir mi?
- Tabi firmalar ile ABD hükümeti arasındaki ilişkinin ne olduğuna da bakmak gerekir: ABD hükümeti (her devlet gibi) silah kontratlarını iptal edebilir; belli tip silahların filan ülkeye satılmasını yasaklayabilir. Peki kontrol gerçekten hükümetin, senato ve başkanın elinde mi?
- Gerçekte savunma firmaları, [hükümet nezdinde çok güçlü bir lobi faaliyeti](#) yaparlar. Bu lobicilik olmaktan çıkmıştır aslında; büyük savunma şirketlerinin genel müdürleri ABD savunma bakanlığında danışman olurlar.
- "Küçük" ülkelerin küçük firmaları "rakip füzeyi alma, benimkini al" diye yalvarırken ABD'deki lobiciler "gel filan ülkeye savaş açalım" derler. ABD Irak'a saldırırken başkan olan G. W. Bush'un seçim kampanyası büyük ölçüde bu firmalarca fonlanmıştı.
- Komplö? Haçlı seferlerini kimin fonladığına bir bakın isterseniz. O dönemde [Hristiyan olan İstanbul'u, Mardin'deki Ermeni beylikleri](#) ve Mısır'daki Hristiyan krallıkları yağmalayan Haçlı ordusunu Venedikli tacirler fonlamıştı ve tek amaç kâr etmektir.

- 2014-2018 savunma piyasasında %21'lik pazar payı ile ikincilik Rusların elinde oldu. Oldu ama müşteriler farklı: Hindistan (%27), Çin (%14) ve Cezayir (%14). Farkındaysanız diplomatik bölünme silah ticaretine aynen yansıyor: Soğuk savaş 2.0.
- Bütün silahlarını NATO ülkelerinden alan [Türkiye'nin birdenbire Rusya'dan S-400 almasının](#) neden dünyayı sarstığını bir kez de bu açıdan düşünün.
- Rusya'nın arkasından 3cü büyük tedarikçi %6.8'lik pazar payı ile Fransa ve 2009-2018 arasında satış geliri %43 arttı. Müşteri? Mısır (%28), Hindistan (%9.8) Suudi Arabistan (%7). Rakamlar Libya'daki çekişmelere nasıl ışık tutuyor değil mi?
- Başta söylediğimiz gibi, silah tedariki yapan ülke müşterilerin dış politikasına yön verir. Başka bir deyişle [kendi silahını yapamayan ülkenin bağımsız dış politikası olamaz](#).
- Fransa'nın arkasından Almanya ve Çin geliyor. Eğer 2014-2018 dönemine değil sadece 2018'deki pazar paylarına bakarsak, Çin 3cülüğü Fransa'dan kaptı.
- Kim alıyor bu silahları? Asya-Okyanusya %40 ve %35 ile İslâmistan. Bir daha "Neden Müslümanlar birleşemiyor? Neden Müslüman ülkeler Filistin veya Doğu Türkistan konusunda ortak tavır koyamıyor?" diye sorulursa cevabı biliyorsunuz; silah ve istihbarat bizde değil.
- Orta ve Güney Amerika (-%36) ile Afrika (-6%) silah pazarı daralıyor. İthalatçılara yakından bakarsak sömürge valilikleri hemen görünür: [Suudi Arabistan'ın ithalatı içinde ABD payı %68](#), Avustralya %60, BAE %64, Irak %47, Güney Kore %51.
- Rus silahına aşırı bağımlı ülkeler? Vietnam %78, Çin %70, Cezayir %66, Hindistan %58. Genellikle satıcı ülke tekel kurar. Nasıl? Elektronik uyumluluk, uzun süreli eğitim programları, ordular arası işbirliği, yakıt, mühimmat ve yedek parça bağımlılığı gibi etkenler birbirini besler.
- Bunun yanında satıcı ülke tekeli korumak için kirli yollar da kullanır: Cinayet ve rüşvete ek olarak back-door yani silahın gizli bir elektronik zayıflık arz etmesi ve satıcının bu bilgiyi düşman ülkeye satması. [Bu üç faktörü aynı anda gözlemek için bu silsile...](#)
- Tayvan silahlarının %100'ü ABD firmalarından. Japonya %95 ve Kuveyt %97 ile Tayvan'ı takip eder. Kazakistan savunma ithalatının %94'ü Rusya'dan. Çin? O da öğrendi oyunun kuralını: Bangladeş, Pakistan ve Myanmar ithalatının %71'i Çin'den. Dış politikalarına bir daha bakın...
- Buraya kadar anlattığımız genel kuralların istisnaları olabiliyor. Teknik üstünlüğü çok net yahut rakipsiz bir silah varsa ve satıcı ülkenin diplomatik kozları güçlü ise, tekel kuran satıcı ülkeye rağmen satış yapılabilir. Meselâ Fransız Naval Group'un Avustralya'ya sattığı 12 denizaltı.
- Tavsiye okuma:
 - [Dikkat Kitap: Savaş Meydanda Değil Masada Kazanılır](#)
 - [Dikkat Kitap: Petrol kandan ağırdır güncellendi. Sürüm 4.0 yayında.](#)

5G Kavgası, kişisel bilgilerimiz, ulusal güvenlik ve Huawei

- Geleceğe yolculuk gibi: Arabalar şoförsüz gidecek, internet 20 kat hızlanacak, yüzlerce km uzaktan ameliyat yapılacak... Peki ABD ve Çin arasındaki çekişmenin sebepleri neler? Türkiye için hangi tehditler söz konusu?
- Evvelâ... 5G gerçekten hızlı. Meselâ 2 saatlik bir film indirmeniz 3G'de 26 saat, 4G ağda 25 dakika sürüyor; 5G ile 3 saniye! Bu hız farkı yeni ekonomik modeller doğuracak ama siyaset ve güvenlik gibi kavramları da yeniden düşünmek zorunda kalacağız.
- 5G'nin sağlık için zararlı olduğu söyleniyor ama aynı zamanda [veri güvenliği, mahrem hayatın muhafazası ve ulusal güvenlik sorunları da masada](#). Nedir?
- Bugün dünyadaki cep telefonu sayısı, dış fırçasından fazla. Ama 5G ile internete bağlı alet sayısı yüz milyar mertebesinde olacak. Yani (zengin) insan başına ortalama yüz aletin birbiriyle "konuşacak". Yeni bir toplum, üretim, siyaset, sermaye ve savaş yeniden tarif ediliyor.
- Yüz milyar veya kişi başı 100 alet size çok görünebilir ama... otomobiller trafik lambalarıyla, kol saatiniz evdeki kalorifer ve buzdolabıyla "konuşmaya" başlarsa, tükettiğiniz gıdayı taşıyan kamyon depolarla, depolar traktörlerle iletişim halindeyse...
- Siz bundan korkabilir yahut gereksiz bulabilirsiniz. Sizin fikrinizi soran yok. Gelecekte bahsediyoruz burada; adı üstünde, gelecek... siz istemeseniz de gelecek. Neden? 5G, yapay zekâ, big data, iot (Nesnelerin interneti) ve Endüstri 4.0 sermayeyi daha az elde, daha hızlı biriktirecek.
- Hangi teknolojinin gelişeceğine ve yayılacağına karar verenler ise bugünkü sermaye sahipleri. [Demokratik yolla seçilen hükümetler ise genelde bunların noteridir; demokrasi piyasanın emrindedir](#).
- 5G'nin sıradan insanlara fayda sağlamasına çok var. endüstriyel denemeler yapılıyor şu ara. 2019'da Fransa'da 3 şehir: Lille, Douais, Bordeaux... ve 3 firma: Orange, SFR, Bouygues Telecom. Avrupa Birliği 2020'de her ülkede 1 şehrin 5G olmasını hedefliyordu... Covid19'dan önce.
- Devletler 5G'den memnun çünkü frekanslar açık arttırma ile satılacak. İtalya, Avusturya ve Almanya'da satış tamamlandı. Ama anten vb donanımın kurulması aşamasında Huawei firmasının devre dışı bırakılması söz konusu oldu. Neden?
- 5G patentleri konusunda Samsung ve Ericsson ile yarışan Huawei, Pekin ile biraz fazla "samimi". Korku şu: Avrupa vatandaşlarının kişisel bilgileri, firmaların ticarî sırları hatta kamu kuruluşlarının gizli bilgileri Çin istihbaratının eline geçebilir. Nasıl?
- Hafızası, mikro işlemcisi olan elektronik aletler programlanabilir ve program kodları genellikle halka açık değil. Küçük bir bilgisayar olan telefonlarımızda gizli bir "arka kapı" bulunabilir. Meselâ kiraladığınız evin gizli bir kapısı yahut sizden gizli bir kopya anahtarı olduğunu düşünün.
- Elektronik araçlarda bunu yapmak çok kolay ve Fransa'nın Tayvan'a sattığı savaş gemilerinde böyle açıklar bulunduğunu, [bu sırların Pekin'e satıldığını ve bu satışı gizlemek](#)

için onlarca Fransız mühendisin ve Tayvanlı subayın "intihar" ettirildiğini yazmıştık daha önce.

- Evet, 5G konusunda Washington Pekin'e güvenmiyor. Ama sadece kendi ülkesinde değil NATO ülkelerinde de 5G istemiyor. Tabi Huawei gibi Çinli olmayan "cici" firmaların CIA veya NSA ile işbirliği yapmayacağını kim garanti edebilir? Bu yeterince sorgulanmıyor.
- ABD Huawei firmasını 5G ihalelerinden attı ve Trump Amerikalılara "Huawei marka telefon kullanmayın" dedi. Ayrıca CIA, Huawei altyapısı kullanacak ülkelerle işbirliğini azaltacağını duyurdu.
- Az önce bahsettiğimiz "arka kapı" sadece veri çalmak için değil bir şehri hatta bütün bir ülkeyi kilitlemek için de kullanılabilir. Sadece elektrik santrallerini kilitlediğinizi varsayın. Yabancı telekom altyapısı kullanmak, gerçek bir ulusal güvenlik meselesi.
- Peki ABD bu konuda güvenilir mi? Sadece telefonlar değil füzeler ve savaş uçakları da böyle kasıtlı yerleştirilmiş güvenlik açıkları arz edebilir. Bu durumda [ABD'den aldığınız uçaklar birer Truva Atı olur ve size ateş edebilir; yere çakılı kalabilir; gizli bilgi çalabilir](#).
- Meselâ düşman hava kuvvetleri "uzaktan kumanda" ile sizin hava savunma sisteminizi kilitleyip stratejik tesislerinizi vurabilir.
- Bugüne kadar İsrail, Fransa ve ABD'nin bu "arka kapıları" kendi ürünlerine gizlediklerine şahid olduk ama Huawei henüz suç üstü yakalanmadı. Yine de Batı Huawei'den korkuyor. Çünkü firmanın devlet bankalarından finansal desteği var. Üstelik...
- Üstelik yasalara göre Pekin, Çinli firmaların bütün verilerine erişme hakkına sahip. Somut olarak? Türk ordusunda Huawei kullanan subaylar telefonda gizli bilgi depolarsa (ve arka kapı varsa) Çin ordusu ve polisi bu bilgileri Huawei'den resmen isteyebilir.
- Yani Çin kanunlarının ülke sınırları dışında, meselâ Türkiye'de tatbik edilmesi söz konusu. Elçilerin, elçilik binalarının dokunulmazlığı gibi karşılıklı anlaşmalar çerçevesinde sıkıntı yok tabi. Ama telekom sahasında Türkiye'den gizli, Türkiye'nin menfaatlerine ters işler yapılırsa ne olacak?
- Yabancı kanunların bir başka ülkede zorla uygulanması, Çin için şimdilik varsayım. Ama ABD bunu yıllardır yapıyor. Rıza Sarraf olayında yakından izledik. [ABD, Fransa gibi müttefik ülkeler dâhil, stratejik şirketleri ele geçirmek için de bu gücü kullanıyor](#).
- Yani 5G ile gündeme gelen kasıtlı yerleştirilmiş güvenlik açıkları, kanunlarının ülke sınırları dışında uygulanması ile birlikte ele alınmalı. Çin elbette potansiyel bir tehdit ama ABD ve Fransa bu konuda sabıkalı ülkeler. Ayrıca mesele telefonda antene, röleden uyduya kadar uzanıyor.
- Bir de işin içinde haksız rekabet var. "Ulusal güvenlik/ özel hayat" etiketiyle sunulan yasaklar çoğu kez rakip firmaları engelleme amaçlı. Huawei boykotu da bu sûrete büründü: Dış politikası ABD endeksli Britanya, Japonya ve Avustralya, ABD'nin dümen suyuna girdi.
- Evet, ABD sabıkalı. En büyük "arka kapı" skandalı şüphesiz CISCO veri ağlarına gizlice yerleştirilen casus programlar oldu. Edward Snowden ve Glenn Greenwald sayısız bilgi ve belge ile bu suçu halka açıkladılar.
- Yani Huawei "belki yapar" diye korktuğumuz şeyi CISCO, DELL, ORACLE, MicroSoft, Intel, Verizon, Qwest, AT&T gibi "cici" Amerikan şirketleri yıllardır yapıyor.
- Mısır'da İngiliz firması [Vodafone, devrin diktatörü Hüsnü Mübarek'in emriyle telefonları kesmişti](#) meselâ. Yani Amerikan telekom/uydu/altyapı şirketleri, Çin veya Rus firmalarından daha güvenilir değil.
- Tabi ABD hükümeti Avrupa'da hakimiyeti Huawei'ye terk etmek istemiyor ve her türlü baskıyı yapıyor. Alman ve Fransız arabalarına ek vergi meselâ. Çin ise tersine yatırımla Avrupa'yı kendine çekmek istiyor.
- Eğer Huawei'yi engellemek adına 5G geciktirilirse Avrupalı hükümetler önemli bir kaynaktan, 250 milyar dolar frekans lisansından 2 sene daha mahrum kalmış olacaklar. Bu yüzden Brüksel norm ve standartlar ile bilgi güvenliğini arttırmaya çalışıyor. Kavga bitmedi.
- **Netice (1/5) :** Sadece 5G teknolojisi değil, bir bütün olarak sivil telekom altyapısı, halkın kullandığı telefonlar, haberleşme uyduları ve bunları yöneten yazılım çok sayıda güvenlik zaafı arz edebilir. Ayrıca mahrem bilgiler ve ticarî sırlar bu yolla çalınabilir.
- **Netice (2/5) :** 5G ile ticaret ve endüstrinin internet bağımlılığı katlanarak artacak. Yoğun kullanım aşamasında, 5G'deki güvenlik açıkları yüzünden liman, fabrika, otoyol, gıda tedariği ve enerji üretimi felç olabilir. Bu saldırılar, teröristlerden yahut rakip ülkelere gelebilir.

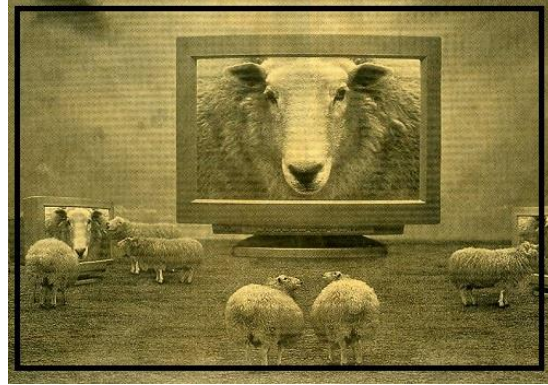
- **Netice (3/5) :** Geçmişte ABD, İsrail ve Fransız firmaları, ulusal istihbarat talebiyle ve ticarî üstünlük kurma amacıya müşterilerinin verileri çaldılar. Bazen de savaşı birlikleri felç ettiler. Çin firmalarının 5G devriminden istifade ederek aynı şeyi yapması mümkün.
- **Netice (4/5) :** Her ülke gücü orantısında kendi kanunlarını ulusal sınırlar dışında uygulayabilir ve kendi firmalarından gizli istihbarat toplayabilir. Meselâ Türkiye'nin FETÖ ve PKK konusunda bilgi toplamak için bu yolu tutması bize meşru görünecektir.
- **Netice (5/5) :** Uluslararası anlaşmalar ve güvenlik şartnameleri ile zahirde bir güven ve dostluk havası oluşabilir ama bu durum, "arka kapıların" kapandığını ASLA göstermez. Zira devletlerin dostu, düşmanı yoktur; menfaatleri vardır.

Tavsiye okuma:

- [Akıncı'nın jeopolitik satranç tahtasındaki neticeleri »](#)
- [Matematiksel Kitle İmha Silahları / Cathy O'Neil »](#)
- [Veri politikası »](#)
- [Yapay Zekâ: Tehditler ve Fırsatlar... »](#)
- [Endüstri 4.0 ile Bilgi Teknolojileri Endüstriyi Tahakküm Altına Alabilir »](#)
- [Çevik yazılımda 9 tuzak ve 9 çözüm »](#)
- [Big Data / Большие данные / ビッグデータ »](#)

İnsansız psikiyatri, uysal vatandaş ve bio-totalitarizm

- Türlü sebeplerle duygusal fırtınalar yaşıyoruz; bazen kelimeler yetmiyor ve sakinleştirici, anti-depresan ilaçlar kullanıyoruz. Ama bu işin içinde büyük paralar dönüyor. Fakat meselenin 3cü bir ayağı daha var. Nedir?
- Bunalım, stress, saldırganlık, uykusuzluk gibi hissî sıkıntıların SADECE VE TAMAMEN maddî yolla, yani ilaçla tedavi edileceğini savunan bir ideoloji var. bu ideolojiyi kabul etmenin siyasî, ahlâkî, hukukî neticeleri var. Derdimiz bu üçünün nasıl eklemlendiğini anlatmak...
- 2019'da OECD ülkelerinde 300 milyon insan depresyon geçirdi. Her sene 900.000 insan intihar ediyor. 16-30 yaş grubunda intihar ikinci büyük ölüm sebebi. 2017'de sadece Fransa'da psikolojik tedavi için 20 milyar € harcandı. Bu miktar, kalp hastalıkları ve kanser bütçesinden fazla.
- Evet, bazı insanlar yıllarca depresif bir halde kalıyor. Bir trafik kazası, bir evlâdın ölümü yahut sert geçen bir boşanma sonucu kapanmaz yaralar açılıyor. Yaşadığımız olayların içinden çıkamıyoruz. Dışarıdan yardım almaya muhtacız. Sorun hafif görünebilir ama...
- Bizim o soruna verdiğimiz anlam çok önemli. Bazen eşin dostun desteği ve sabrı yetebilir ama insanların acil durumlar karşısında GEÇİCİ olarak "ilaç" kullanması da gerekebiliyor. İlaç neden tırnak içinde?
- Çünkü annenizin ölümünü kabul etmediyseniz bunun çaresi şu veya bu molekül olamaz. Nedir? **Ölüm üzerine düşünmeniz ve bu gerçeği hem anneniz hem de kendiniz için kabul etmeniz gerekir.** Hissî ve manevî bir yolculuk...
- Kolay değil. Geçici "ilaç" ne peki? Sizi saran duygusal fırtına uyumanızı, çalışmanızı, aile görevlerinizi engelleyebilir. Bazen insan saldırgan da olabilir. Psikoaktif "ilaç" SADECE bu sıkıntıları hafifletebilir. Annenizi diriltemez; ölüm korkunuzu yok edemez.
- Boris Cyrulnik ve Edouard Zarifian gibi uzmanlara göre **psikolojik sorunların tedavisi kişinin iç dünyası, çevresi ve psikoaktif ilaçların birlikte kullanılmasıyla** mümkün.
- Peki neden SADECE ilaç yanlısı doktorların sesi daha çok çıkıyor? Psikanalizin, konuşma ve dinlemenin yerine molekülü kim, neden koydu?
- Bunun için 1950'lere dönelim. Bernard Katz, Julius Axelrod, Ulf Svante von Euler, Richard Wurtman gibi biyokimya ve nöroloji araştırmacıları beyindeki kimyasal tepkimeler ile psikolojik sonuçları üzerine etkili makaleler yayınladılar.
- Bu makaleler (bazen de yanlış yorumlar) psikolojik sorunlarımızı TAMAMEN kimyasal arızalar gibi gördüler/gösterdiler ve bilhassa beyin hücreleri arasında etkileşimi sağlayan nörotransmitter kimyasına odaklandılar. (Dopamin, serotonin...).
- Bu bir yöntem hatasıydı her şeyden önce. Meselâ çocuğunuzu öperken, çikolata yerken veya bir ödül alırken beyniniz aynı kimyasal tepkiyi verebilir; içinizi coşku kaplar. Evet, bu 3 farklı coşkunun maddî neticesi dopamin olabilir ama çocuk = çikolata = ödül diyebilir misiniz?
- Ama ilaç üreticileri bu hatanın bazı faydaları olabileceğini hemen fark ettiler. "Eğer depresyon = dopamin eksikliği" diye bir bilimsel gerçek(!) üretilirse, dopamin içeren ilaçların satışından milyarlarca \$ kazanılabilirdi.
- Veya saldırgan bir kişide X, Y, Z nörotransmitterleri fazla ise bunların salgılanmasını azaltacak bir molekül şizofreni ve paranoyanın "ilacı" olabilirdi. Yani insanların duygusal sorunları kimyasal kutucuklara konmalı ve etiketlenmeliydi.
- İşte bu yıllarda meşhur DSM çıktı ortaya: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. Önce ABD'de sonra bütün dünyada referans kabul edilecek olan psikolojik hastalıklar sözlüğü.
- İlk basıldığı sene, yani 1952'de 106 "hastalık" vardı. 2013'te DSM-5 yayınlandığında hastalık sayısı 4 katına çıkmıştı. Neden? Bilim ilerliyor mu? Yoksa yeni psikolojik hastalıklar mı ortaya çıkıyor?

- Kadınların ayda bir yaşadıkları karın ağrısı ve gerginlik, çocukların yaramazlığı, hamilelik sonrası duygusal hassasiyet ve daha bir çok normal olan şey DSM-5'te "hastalık" olarak etiketlenmiş. Neden? Çünkü her hastalığın bir ilacı vardır ve ilaçlar SSK gibi kurumlarca ödenir.
- İddiamızı desteklemek için DSM-1 (1952) ve DSM-2'den (1968) bahsedelim. Bu iki yayında psikolojik bozukluk, kişinin yaşadığı sorunların ve çevrenin etkisinin neticesi kabul ediliyordu; eserlerin "felsefesi" buydu. Tedavi psikanaliz ve psikoterapi idi yani kelâm. Sonra?
- 1980'de bir devrim oldu; DSM-3 beyindeki kimyasal olayları tedavinin kalbine yerleştirdi. Buna göre psikolojik sorunlar TAMAMEN kimyasal dengesizliklerdi ve çaresi ANCAK kimyasal olabiliyordu. Artık depresyon ve şizofreni de kırık bir ayak yahut grip gibi TEK TİP tedavi ile iyi edilecekti.
- Türkçesi? Pantentle korunan psikoaktif moleküller küresel ilaç devlerine milyarlar kazandıracaktı. Sosyal güvenlik mekanizması olan her ülkeye DSM sokulacak ve kamu parası hortumlanacaktı. İtiraz eden bakan, vekil ve doktorlara itibar suikasti yapılacaktı.
- Komplo teorisi gibi mi geldi? Aşı konusunda [küresel ilaç devlerinin yaptığı yolsuzluklulara, söyledikleri yalanlara ve aldıkları cezalara bir bakın isterseniz... ve tabi suç ortağı doktorların gördüğü baskıya...](#)
- Psikolojik bir hâli, korkuyu, umutsuzluğu DSM yoluyla "hastalık" olarak etiketlemek, satış ve ödeme garantisiyle ilaç üretmek demekti. Tabi bu bilimsel(!) ölçülere göre meselâ mutluluk bile bir hastalık sayılırdı ama ok yaydan çıkmıştı bir kere...
- 1986'da Eli Lilly (Ciro: 24 milyar \$; NYSE: LLY) depresyona karşı meşhur "mutluluk hâpi" Prozac'ı çıkardı. Bize göre ilacın yan etkilerinden çok daha tehlikeli olan şey insanların bir hap ile mutlu olabileceklerine inanmalarıydı. Peki neydi yan etkiler?
- Halüsinasyon, sinirlilik, konsantrasyon bozukluğu, panik atak, intihar, kendine zarar verme ve saldırganlık. British Medical Journal'ın raporuna göre firma intihar dahil riskleri biliyordu ama satışa engel olmasın diye gizli tuttu.
- 1994'te DSM-4 kadınların aylık hallerini "psikolojik hastalık" olarak etiketledi. 1999'da aynı firma, Eli Lilly kadınlar için Sarafem diye bir ilaç sürdürdü piyasaya. Prozac ile aynı molekül vardı içinde: Fluoksetin. Dozu bile Prozac'takinin aynı idi. Ama Sarafem mor renkteydi; feminizm filan... Yersen!
- HATIRLATMA: Psikoaktif ilaçların tamamen gereksiz/zararlı olduğunu iddia etmiyoruz. Psikolojik sorunların kimyasal yolla çözülmesine karşıyız. Sinir sistemini doğrudan etkileyen bu moleküller geçici olarak saldırganlık, uykusuzluk gibi bazı belirtileri yok edebilir. Ama...
- Ama başımıza gelen olayların bizde açtığı yaralardan kaynaklanan davranış bozuklukları ancak bu olayları konuşmak, çözmek ve kabullenmekle kapanacaktır. Karısı tarafından terk edilen bir adam bunu kabul etmeyip saldırganlaştıysa hangi molekül karısını geri getirebilir?
- Ama gerektiği gibi psikolojik destek alırsa bu ayrılığı kabul etmesi ve kendine yeni bir hayat kurması için gerekli cesareti kendinde bulacaktır. Yani mesele geçmişi unutmak olmadığı gibi sorunların üstünü ilaçla örtmek de olamaz.
- Zaten tarafsız araştırmalara göre bu "ilaçların" gerçekten işe yaradığı durumlar aşırı uç noktalardaki hastalar. Meselâ intihar etmeye çalışan birini acilen sakinleştirmek gibi. Ama intiharın sebebine inmeden ömür boyu sakinleştirici vermek bilimsel değil ticarî bir adım.
- Yine aynı araştırmalar gösteriyor ki psikoaktif ilaçların sıradan insanlara verilmesi faydadan çok zarar getiriyor. Meselâ hamilelikten sonraki bunalım, imtihan korkusu, kötü geçen bir boşanma... Bu insanlara "mutluluk hâpi" verildiğinde intihar ediyorlar; depresyona giriyorlar...
- Buraya kadar meselenin 2 ayağını anlattık: Dış yardım gerektiren gerçek psikolojik sorunlar ile kendi başımıza halletmemiz gereken, bizi olgunlaştıran sorunları ayırd etmek gerek. Bunları birbirine karıştırıp herkese zorla hap yutturmaya çalışan ilaç firmaları ise para derdinde.
- Sakat doğumlara bile sebep olabilen psikoaktif ilaçların her biri küresel ilaç devlerine 2-3 milyar \$ kazandırıyor. Ammma... İşin bir de siyasî boyutu var. eğer insanların sefalet karşısındaki üzüntülerini, haksızlığa karşı duydukları isyanı ilaçla "tedavi" ederseniz ne olur?
- 1997'de Montgomery üniversitesi (Alabama) profesörlerinden Sheila Mehta **Journal of Social and Clinical Psychology**'de akıl hastalarına bakışımızı inceleyen bir deneyin

sonuçlarını yayınladı: *Is Being "Sick" Really Better? Effect of the Disease View of Mental Disorder on Stigma*. Nedir?

- Denekler iki gruba ayrıldı. Sahte akıl hastalarını yargılamaları istendi ve tepkileri ölçüldü. Çakma akıl hastasının sorunlarının kaynağı biyolojik/genetik olarak sunulduğunda denek "hastaya" acımasız davrandı; sert cezalar verilmesini istedi. Fakat diğer grupta...
- "Hastanın" sorunların kaynağının kaza/ölüm/toplum baskısı gibi travmalar olduğu söylendiğinde denekler muhataplarını insan gibi görmeye devam ettiler; daha yumuşak ve affedici oldular.
- Netice? Hissî sorunlarımızı maddeleştirmek, kendimizi bir cisim, eşya gibi görmemize sebep oluyor. Hastaları şeyleştirmek, "insan = eşya" yanlışının altına imza atmak oluyor. Bu imza, intihara iten "ilaçlardan" ve küresel ilaç devlerinden bile daha tehlikeli.
- Evet, ilaç firmaları kâr derdinde. Ama insanları yedek parça gibi gören/gösteren bu tasavvur daha büyük bir sıkıntı. Zira [şu kadar insanın ölmesi/delirmesi değil "iyi/kötü"mefhumunun, insan haysiyetinin yok edilmesi tehlikesi ile karşı karşıyayız](#). Neden?
- Çünkü insanın VİCDAN [AZABI](#), acımasız bir toplumla yaşadığı [UYUMSUZLUK](#) yahut zalim bir devlete karşı hissettiği [İSYAN](#) da bir "hastalık" kategorisine konabilir.
- Çok mu distopik? Hollywood filmlerinden fırlamış bir fantezi? Komünist Rusya'da anti-komünistlerin, 1800'lerin [Katolik Fransa'sında Protestanların "akıl hastası" kabul edildiğini ve tımarhaneye kapatıldığını biliyor muydunuz?](#)
- Fransa, Belçika ve İsviçre'de "sinirli/asi" kadınlar "histerik" damgasıyla lobotomi yapıp bitkisel hayata sokuluyordu. Zira pozitivistlere göre sağlıklı kadın itaat etmeliydi. Lobotomiye icad eden Egas Moniz'e Nobel Tıp verildi, 1949. Fotoğraf: Histerik kadın evcil hayvan olmuş.
- Yani pozitivism tehlikesi gerçek ve tarihte kalmış bir şey değil. Kapitalist baskı altındaki psikiyatri, insanların sorunlarına uyum sağlayıp onların hayatını kolaylaştırmak yerine, insanları kimyasal yolla liberal sisteme uydurup rejimi rahatlatma görevini üstlenmiş. Örnek?
- İşkolik anne-babaların çocukları dikkat çekmek için olmadık yaramazlıklar yapıyorlar. Gerçekte hasta olan ebeveyn ama çocuğa "hiperaktif" damgası vurunca ilacı var. [Anne ve babanın vicdanı rahatlıyor;çocuk kuzu gibi; elinde ipad, kapitalizme kullanışlı aptal bir daha yetişiyor](#).
- Okullar mı ıslah edilmeli? Belki de aşırı çalışmaya sebep olan iş ortamı sorgulanmalı. Hatta aşırı tüketime iten reklâmlar azaltılsa ne olur? Hayır hayır! Rejimi, sistemi sorgulamayın. [Sevgisiz yetişen çocuklar için sevgi hâpı yaparız](#). Elimizde binlerce psikoaktif molekül var.
- Cinselliğin suistimali, [kadın vücudunun dondurma satmak için sömürülmesi tecavüz ve tacizleri artırıyor](#). Sorgulansın mı? Hayır! Kesinlikle gerek yok. Tecavüzcüleri kapatın bir yere; kimyasal yolla hadım edelim.
- Yeni saldırı olursa? Cezaevlerini özelleştirin; oradan da para gelsin. [Cemiyet necaset, çirkinlik ve günaha battıkça biz daha da zenginleşiyoruz](#).
- [Put-bilim, siyasetin ve hukukun sonudur...](#)
- Peki medenî olma iddiasındaki devletler neden bu gidişe "dur" demiyor? Çünkü psikolojik sorunların kimyasal tedavisi (=örtülmesi) doktorun hastasıyla çok daha az zaman geçirmesi yani daha verimli olması demek. İnsansız psikiyatri bu: Doktor DSM ile robotlaşıyor; hasta zaten yedek parça.
- İnsanın kullanma klavuzunu (DSM) veren kim? Küresel ilaç karteli. DSM ile doktoru robot gibi programlayan kim? Küresel ilaç karteli. İtaat etmeyen doktora itibar suikasti yapan kim? Küresel ilaç karteli. İntihar gibi korkutucu yan etkileri gizleyen kim? Küresel ilaç karteli.
- Psikiyatri böylece mekanik bir işe dönüşüyor; jetonla gazoz veren makineler gibi: Hastayı dinlemeye, sorunlarını anlamaya, güvenini kazanmaya yani zaman harcamaya gerek yok. Bipolar? Molekül X. Depressif? Molekül Y. Hiperaktif? Molekül Z. İntihar girişimi? Molekül T.
- Sonuç: ["Değer" kelimesinin değerini kaybettiği bir çağda yaşıyoruz](#). Paranın putlaşması insanı eşya derekesine düşürüyor. Tıp ve psikiyatri de bu ifsaddan payına düşeni aldı. Psikiyatrinin kapitalizme alet olmasının siyasî ve hukukî neticeleri günümüze şekil vermekte.